

LUK

Ih Raang Arah Ruurangese Ephangjatjih

Ruurangese Luk ih raangha jun ih Jisu ah Ijirel mina nyia deek akaan dowa warep mina loong Pangte ang raang ih kakham hooncho ih baat ha. *Luk* khiikkhi jun ih Jisu ah Esa moong achaang nawa ih jam arah “Roidong tiit changthih loong suh baat raang ih ah,” eno erah tiit jun ju amiisak changthih loong ah minchan choh rumta. Phangkhothoon *Luk* ih tenroonjih Jisu raaha rah tiit loong ah nep baat ha, hethoon adi, Jisu rang ni we ngaak wang arah tiit ah raangha. Kristo mina loong Jisu rang ni ngaakwangta lini jaatjaang rongroota loong anep *Esaamootkaat* leedap ni arah raangte warah ih wak raangta. Rukho ah arah Luk leedap ni laklak raangthiinta jengthaak ih rangmong nawa mina loong boongkaat khiikkhi, noodek di Jisu rangsoomnok ni kata ah khiikkhi erah damdi wase Samariate tiitthaak nyia mina sah mah arah tiitthaak khiikkhi loong rah ah. Hemut di arah Ruurang Ese adi rangsoom nyi Esa chiiala, minuh Jisu mootkaat nah jen moh arah baat ha erah damdi Rangte ih rangdah loong jen biin anaan tiit loong ah ehan et baat ha.

Hemong Dowa Jatjih

Ephangjatjih(1:1-4)

Juungtemte Joon nyia Jisu tup rangwuung nyia noodek dow(1:5—2:52)

Juungtemte Joon mootkaat(3:1-20)
 Jisu juungtem nyia jonnaam phate(3:21—
 4:13)
 Galili noksong dung ni Jisu mootkaat (4:14—
 9:50)
 Galili nawa ih Jerusalem ni(9:51—19:27)
 Saasinet ang adi Jerusalem reeni(9:51—19:27)
 Teesu ngaakthing, ewe dong nyia etikmat(24:1-
 53)

¹ Mongnook Thiophilas:

Seng laktung ni Rangte mootkaat angta loong ah mina hantek ih lom raangthiin rumta. ² Neng ih seng suh hephang di tumjih tup rumta loong ah nyia ruurang tumbaatte loong ih mamet baat tahe erah jun ih raang rumta. ³ Erah raang ih, Jatwah Thiophilas, ngah ih erah loong tiit ah hephang dowa dook ih naririh ih jatjah halang, eno samthun tang, ngah ih uh naririh ih le nah phanlan raangthiin angbah ese ang ah eah. ⁴ Ngah arah reelang ah langla an ih amiisak tiit nyootsoottu loong ah ejat toom et uh ih raangthiin hang.

Juungtemte Joon tupta tiit ah baatta

⁵ Judia* ni Hirod luungwang angtokdi, romwah wasiit heh men ah Jekaria, Abija lilih heh romwah esiit angta. Heh minuh men ah Elijabet angta; heh uh esiit romwah jaatang nawa angta. ⁶ Nengnyi Rangte miksook di toongtang lam ih songtong nyuuta Teesu Hootthe jengdang loong ah naririh et kap nyu ano ah. ⁷ Elijabet ah

---

1:5 1:5 1Tet 24:10 * **1:5** 1:5 Judia: aradi Judia ah Pilistine hah thoontang suh liita

samuh nuh ang tungthoi nengnyi sah uh tajeeta, heh miwah Jekaria nyia heh ah ekuh ekaang ih nyuuta.

⁸ Heh romhoonsa thok kohaano saasiit Jekaria ah Rangteenok ni reeraang paknaata. ⁹ Romwah loong Hootthe jun ih Rangteenok ni phontumkaang[†] tingtak suh jongteh tootoon[‡] rum adi Jekaria men chapta. Eno heh Teesu rangsoom nokmongni wangta ¹⁰ phontumkaang tingtak tok ah chang kano miloong ah taakkhuung ni rangsoom rumta.

¹¹ Erah di heh reeni Rangsah ah dongchap taha, jaawako romthong phontumkaang tingtakta rum adi ah. ¹² Jekaria ih erah japtup ano paatjaata eno echo nep eta. ¹³ Enoothong Rangsah rah ih heh suh liita, “Nakcho uh, Jekaria! Rangte ih an rangsoom chaat eta, an minuh suh no miwasah an raangtaan ih koh ah. An ih heh men ah Joon et men theng. ¹⁴ Heh tupsa doh tumthan tenroonjih ang ah an raangtaan ih ah, erah damdoh wahoh loong uh tumthan ih tenroon ang ah! ¹⁵ Joon ah Teesu miksok doh elong mina esiit ang ah. Heh ih kham naktoom mok jok ah. Heh phang doktup damdam heh ah Esa Chiiala pan ang ah, ¹⁶ eno heh ih Ijirel mina loong neng Teesu Rangte ko ih ngaak thoksiit ah. ¹⁷ Khowah Elija likhiik ih heh uh Teesu nganah chaan aphaan lam ih

[†] **1:9** 1:9Phontumkaang: rangsoomnok ni tingtakjih (incense)

[‡] **1:9** 1:9Jongteh tooloom: Jehudi loong hootthe jun ih Rangteenok nah romwah pakna jen pakna suh jongteh ah tootoon rum ano o men chapla erah wah ih romwah pakna ah paknaata.

1:15 1:15 Erok 6:3   **1:17** 1:17 Mal 4:5,6

ban kah ah. Heh ih hewah heh sah loong we jun songtong thuk rum ah; heh ih Rangte jeng daante loong asuh kateng lampo jatthuk ah; heh ih Teesu mina loong heh raangtaan ih ban khookham thiin ah.”

¹⁸ Jekaria ih Rangsah asuh liita, “Emah mok ang abah ngah ih mamet jat ang? Ngah ah teekaang nih nga minuh uh wikuh ih hoonla nih.”

¹⁹ “Ngah Gabrel,” Rangsah rah ih ngaakbaatta. “Ngah Rangte pandi chaplang, heh ih ngah an suh arah Ruurang Ese ah baat suh kaat thuk halang. ²⁰ Enoothong an ih nga jengkhaap ah tahanpi ko, heh rangwuung thok ha doh amiisak ih langte lek ang kano ah. Nga jengkhaap lahanpi thoidoh an tami jengko ang uh; ngah ih an damdi kakham hala ah amiisak maang langlang an susu ih tong uh.”

²¹ Erah tok adi miloong ah ih Jekaria ah ban sok ruh ih rum ano Rangteenok ni saatang tumjih thaam eha ih paatja rumta. ²² Jekaria dokkhoomha no neng damdi heh tami waanta, eno neng ih jat rumta Rangteenok nok ni mot amang hetupta eah. Khaapsiit uh lami dongjeng thoi heh lakthaak pamaak ih waan rumta.

²³ Heh Rangteenok ni rangsoom phansiit saapoot ah thoon ano, Jekaria heh nok ni ngaakwangta. ²⁴ Eno rekam ritdi heh minuh Elijabet rah heh sah dong wokta, eno laabanga heh nok nawa tadok khoomta. ²⁵ Heh ih liita, “Nga Teesu ih hethoondi kok chosok halang. Heh ih ngah

noksong dung nah rakri theng taat angtang rah toonhaat ha!”

Jisu tuptiit banbaatta

²⁶ Elijaabet sah la arok wok adi Rangte ih Rangsah Gabrel Galili samnuh Najaret hadaang adi daapkaatta. ²⁷ Heh ih jaalah esiit suh tiitkhaap baatjih angta, jaalah ah Dewid luungwang sutoom Josep damdi nook suh kakhat mui-cho angta. Heh men ah Meeri angta. ²⁸ Rangsah ah ra haano heh suh baatta, “Khoonteng toomtong uh! Teesu an damdi heh ih romsetam koh halu!”

²⁹ Meeri ih Rangsah jeng ah chaat ano rapne ih mongsaamta, eno erah jengkhaap ah tumjih suh liita ih paatjaata. ³⁰ Rangsah ih liita, “Nakcho uh, Meeri; Rangte ih an minchan ih halu. ³¹ An sah wokte anglu eno miwasah et tup uh, heh men ah Jisu et men uh. ³² Heh ah elong angte eno heh suh Elong Echoong ni tongte Rangte sah et li ah. Teesu Rangte ih heh ah luungwang et hoon ah, heh te Dewid likhiik ah, ³³ eno heh ah Jaakob sutoom dowang rootang raang ih luungwang ang ah; Heh hasong ah babah uh lathoon thang angte!”

³⁴ Meeri ih Rangsah asuh liita, “Nгах roibaamuh§ jaalah boh ah. Erah mamah maami ang ah?”

³⁵ Rangsah ih ngaakbaatta, “Esa Chiiala an sak nah raaha, eno Rangte chaan ah ansak nah

---

1:27 1:27 Mat 1:18   **1:31** 1:31 Mat 1:21   **1:32** 1:32,33

2Sam 7:12,13,16; Isa 9:7   § **1:34** 1:34 Roibaamuh: Babah uh mih damdi lathaak roika asuh liita (Vergin)

tong raaha. Erah raangtaan ih esa noodek asuh Rangte Sah et poon ah. ³⁶ An sano Elizabet ah taat samthun thaak uh. Heh suh samuh nuh ih kaliitan ah, amadi heh sah la arok angla, wikuh ih hoon adi nep ah. ³⁷ Rangte lajen reejih tumjih uh tajeeka.”

³⁸ “Nga ah Teesu laksuh,” Meeri ih liita; “An ih baattu jun ih toom ang raaha nga sak nah ah.” Eno Rangsah ah mat khoomta.

Meeri Elizabet jiinni katta

³⁹ Erah lilih Meeri phangla ih kong akaan deek Judia ko nah kaat suh dokchapta. ⁴⁰ Heh Jekaria nok ni nop kah ano Elizabet suh jengseeraata. ⁴¹ Elizabet ih Meeri jengseeraata ah japchaat damdam, heh mong nawa noodek ah jaapmota. Elizabet ah Esa Chiiala pan angta ⁴² eno erongwah ih jengta, “An ah minuh loong dungni romseetam choh cho mina, erah dam ih an ih tupte noodek asuh uh romseetam choh cho! ⁴³ Arathan elong ah nga taang ni mame ang raak kohala, Teesu nuh anep nga jiinni jen chomui jih ah? ⁴⁴ An jengseera ah japchaat damdam, nga mong nawa noodek ah nep roon ano wookla. ⁴⁵ Teesu jengkhaap ah ansak nah amiisak ih ang raaha ih hanpi thoidoh an tumthan ih tenroonte anglu!”

Meeri rangphoong boongkaat

⁴⁶ Meeri ih liita,
 “Nga ten ih Teesu ah phoong ha;
⁴⁷ nga pangte Rangte suh nga la roonla,

48 tumeah heh ih ngah, ehin laksuh ah
dokthun thoi ah!
aadowa ih miloong ah ih ngah suh tenroon mina
et poonhang,

49 tumeah Chaan apaan Rangte ih nga raang
ih elongthoon moot ah reekot thoih ah.

Heh men ah Esa;

50 roosiit tokkhodi roosiit

Heh ih heh soomtuute asuh minchan noisok
ha.

51 Heh ih chaan apaan pan lak ah janghaat ano
engaam ete loong nyia neng tenthun
mongtham ah phaang thukla.

52 Heh ih chaan apaan luungwang loong ah neng
tongtheng nawa dattong thuk ano;
ehin loong ah toonjoh ah.

53 Heh ih ramtekte suh phaksat ese koha,
eno changteng loong ah lak huung daap haat
ha.

54 Heh ih sengte sengwah suh kakham thiinta rah
reeta,
eno heh laksuh Ijirel ah chosok ra hala.

55 Heh ih sengte Abraham nyia heh sutoom
satoom loong asuh,
rootang raang ih minchan noisokta ah
samthunha!"

56 Meeri ah Elizabet damdi laajom roongtongta
eno heh nok ni ngaakwangta.

Juungtemte Joon tupta

57 Elizabet sah tup rangwuung thok haano, heh
sah ah miwasah ih tupta. 58 Hekhuung hetok
nyia heh joonte sano loong ah ih chaat rum ano

Teesu suh tumthan ih seela ih phoong rumta, eno neng ah heh damdi rapne ih roong roon rumta.

⁵⁹ Noodek ah saasinet ang adi, neng ah khoopkhan banlam hoon suh ra taha, eno heh men ah Jekaria, heh lilih et men theng ih liirumta.

⁶⁰ Enoothong heh nuh ih liita, “Tah angka! Heh men Joon et men theng.”

⁶¹ Eno neng ih heh nuh asuh baat rumta, “Enoothong erah bah ante anwah men tah angka!” ⁶² Eno neng ih heh wah suh neng tokmoot damdi cheng rumta, an ih mamet men ih doh se ah ih thunhu.

⁶³ Jekaria ih eraangtheng jonglo ah suh ano, raangta, “heh men ah Joon.” Eno mirep rapne ih paatja rumta! ⁶⁴ Erah tok adi Jekaria we mi dongjengta, eno Rangte rang ah phoongta.

⁶⁵ Hekhuung hetok joonte loong ah neng cho dongta, eno erah ruurang ah Judia hah kong akaan noongrep ni thok ruurang kata. ⁶⁶ Warep ih erah tiit ah chaat rum ano samthun rumleh cheng et rumta, “Arah noodek ah mamah ih dong hakte angla?” Tumeah heh sak ni Teesu chaan aphaan ah samkhikhih angta.

Jekaria khowah jengkhaap

⁶⁷ Joon wah Jekaria ah Esa Chiiala pan angta, eno heh ih Rangte jengkhaap ah baatta:

⁶⁸ “Seng Teesu ah phoong ih Ijirel Rangte rah ah! Heh mina loong pang raangtaan ih ra taha eno neng ah puipangta.

⁶⁹ Heh ih seng suh chaan aphaan pan Khopi-
ipangte kojah hali,

- Heh laksuh Dewid sutoom dowah ah.
- 70 Heh ih teewadi esa khawah loong damdi
thoom hoonta
- 71 Heh ih seng piiara nawa panghe,
seng miksukte hang achaan nawa jen toon-
pang raang ih ah.
- 72 Heh ih liita sengte sengwah loong ah heh ih
tenthet et ah
eno heh ih esa nuumijeng* ah dokthun ah.
- 73-74 Sengte sengwah Abraham, suh kakhamta
Heh ih seng piiara loong nawa pang et he
eno seng ah heh mootkaat ah lacho thang ih
moh thuk he,
- 75 eno ba seng ah heh ngah nah esa nyi epun jen
ang ih
seng roidong tang ih ah.
- 76 “Nga sah, an ah, Elong Echoong Rangte
khawah ih poonho.
- An Teesu nganah kah uno
heh raangtaan ih lam ban tan kah uh,
- 77 heh mina loong suh neng rangdah loong ah
biin anaan rum ano
neng khopui tiit ah baat suh ah.
- 78 Seng Rangte ah minchan nyia tenthet Rangte.
Heh ih khopiroidong ah rangsa phaakla likhiik
ih phaak thukla,
- 79 eno rang nawa ih warep kaangtook ah
laamang nyia etek lampo ni tongte loong
rah ah,

---

* **1:72** 1:72 nuumijeng: Rangte nyia mina chamchi ni nuumi
jengdang kakhham (Secred covanant) **1:76** 1:76 Mal 3:1 **1:79**
1:79 Isa 9:2

seng khooteng lampo nah khoom thuk raangtaan ih ah.”

⁸⁰ Noodek ah hansi nyia chiiala ni rongtangtang ih hakta. Ijirel noksong damdi chomui suh rangwuung maang thokthok Joon ah woma mong ni tongta.

2

Jisu tupta

(Mat 1:18-25)

¹ Erah tokdi Luungwanglong Agastas ih Roman noksong loongtang rookweh thuk ano neng men ah le ni raangthiin thuk rumta. ² Erah phang raang et thukta tok adi, Siria hate Kobono ah Kurinus angta. ³ Eno, warep ih neng teewah men ah, maama hah ni raangwan rumta.

⁴ Josep ah Galili hah Najeret nawa, Dewid luungwang tup hadaang Judia hah Betlehem ni kata. Tumeah Josep ah Dewid sutoom angta. ⁵ Josep ih Meeri heh suh nook raang ih kakhatta damdi, heh men ah wak raang wanta. Heh ah sakjih angta, ⁶ eno neng Betlehem ni ang tokdi, nootup rangwuung ah thok taha. ⁷ Heh sah phangkhoh rah miwasah eh tupta, eno nyuh rah ih khoon ano maan tokkhuung ni jupthiinta naangjam nok laje thoi eah.

Saapriimte nyia Rangsah

⁸ Erah deek adi mararah saapriimte loong rangphe pheetang ih phek ni, neng saapsah loong ban sok rumta. ⁹ Rangsah rah neng reeni dongchapta, eno Teesu chaan ah neng khothung ni phaakta. Eno neng ah rapne ih

cho rumta, ¹⁰ enoothong Rangsah rah ih liirumta, “Nakcho an! Ngah aradi sen suh Ruurang Ese huijah halang, erah ih mina loongtang suh rapne tenroon thuk ah. ¹¹ Chiinyah Dewid hadaang ni sen pangte tupta—Teesu Kristo ah! ¹² Eno sen suh erah jatthuk han: sen ih noodek esiit nyuh ih khoon ano maan tokkhuung nah jupthiin arah tup an.”

¹³ Baphuk ih heh damdi rangsah loong hantek ih rang nawa dong taha, eno boongkaat lam ih Rangte rangphoong rumta:

¹⁴ “Rangte chaan ah echoong thoon rangmong ni phaakjaaja,
erah dam ih hah nah semroongroong ang thuk ah heh thunghaanla loong asuh ah!”

¹⁵ Rangsah loong ah neng re nawa rang ni ngaakwangta adi, saapriimte loong ah neng chamchi ni waan rumta, “Betlehem nah kah ih no, erah ni tumjih angla Teesu ih baat tahe loong ah sokkah ih.”

¹⁶ Eno neng ah echaan ih Meeri nyia Josep reeni karum ano noodek ah maan tokkhuung ni jupthiin arah japtup karumta. ¹⁷ Saapriimte loong ah ih heh ah sok rum ano, Rangsah ih noodek tiit tumjih baatta loong ah neng suh we toombaate rumta. ¹⁸ Saapriimte loong ih baatta rah japchaatte loong ah paatja ih rumta. ¹⁹ Meeri ih erah loong tiit ah dokthun ano rapne ih samthunta. ²⁰ Saapriimte loong ah ngaakwang rum ano, neng ih tup rumta nyia chaat rumta loong asuh boongkaat damdi neng Rangte ah phoongpha rumta; erah ah rangsah ih mamet baat rumta jun ih angta.

Jisu et menta

²¹ Saasinet lini noodek ah heh khoopkhan banlam hoontok thok kohaano, heh ah Jisu et men rumta, marah rangsah ih heh nuh mong ni maangje tokdi dook ban menta men rah ah.

Jisu ah Rangteenok ni hui kaatta

²² Moses Hootthe ih baatta jun ih Meeri nyia Josep, sak saasiit hoon banlam saapoot ah thok ih taha. Eno nyi noodek ah Jerusalem hadaang ni Teesu suh baat kokaat suh huikaat nyuuta, ²³ erah langla Teesu Hootthe ni raangthiin cho angta: “Warep ih ephantup ela phokhothon noodek ah Teesu suh kottheng.” ²⁴ Erah damdi nyi ih tokparusah enyi adoleh wotuupi enyi, Teesu Hootthe jun ih nyi siik hoon et koh nyuuta.

²⁵ Erah tokdi Jerusalem hadaang ni mih wasiit heh men ah Simoon songtongta. Heh ah wase nyia Rangte ra choote mina angta, eno Ijirel mina loong khopui suh heh ih Rangte ah ban sok ruh eta. Esa Chiiala ah heh damdi angta ²⁶ erah dam ih heh suh Teesu ih thoomhoon cho Kristo ah maang tuptup an tatiiko ih kakhamta. ²⁷ Chiiala ah ih siit ano Simoon ah rangsoomnok ni wangta. Heh jaatang ih khobaang Jisu ah rangsoomnok ni Hootthe ih jamha jun ih piijah nyuuha di, ²⁸ Simoon ih noodek ah heh lakkhoni toonpi ano Rangte suh lakookmi liita:

²⁹ “Teesu, an ih thoomhoon jengdang ah thiin-cho,

eno an laksuh ah semroongroong et kaat thuk uh.

³⁰ Nga mikmik ih an jiin dowah khopiroidong ah tup ih hang,

³¹ marah an ih loongtang pandi hoon thiin tu rah ah:

³² Jehudi lah angte loong suh an tenthun ah jathuk suh weepaak ah phaak ah no an mina Ijirel loong tenroon ih phaak-jaaja ang rum ah.”

³³ Simoon ih Jisu tiit baatta ah chaat nyu ano heh nuh nyi wah ah paatja ih nyuuta. ³⁴ Simoon ih nyi suh romseetam koh nyuuta no heh nuh Meeri, suh baatta, “Arah noodek ah Rangte ih danje cho Ijirel loong thet haat nyia khopiipang raangtaan ih ah. Heh ah Rangte mikthe ang ano warep mina ih heh thetbaatte totoh ang ah ³⁵ erah thoi ih neng husah tenthun loong ah dongjat ah. Eno an ten ah langtheh ih dook arah likhiik, sattiiti ih sat uh.”

³⁶⁻³⁷ * Teewadi khonuh wikuh, thaknuh heh men ah Anna, Ashir nok hate Phanual sah angta. Heh sawah suh nookta dowah ih paang sinet ba angta eno heh miwah ah tiita. Heh paang rook asat paang baji angta. Heh ih Rangteenok ah babah uh tathiin haatta; rangwuung rangphe heh Rangte rangsoom, nyi samurangsoom ih tongta. ³⁸ Erah pootdi Anna thok haano Rangte suh jengseeraata. Eno Jerusalem ah Rangte ih

---

2:32 2:32 Isa 42:6 * **2:36-37** 2:36-37 heh amadi paang rook asat paang baji wikuh; adoleh paang rook asat paang baji heh ah thaknuh eh uh eraang et ha

piipang et ah ih bansokte loong asuh noodek tiit ah baatta.

Najaret ni ngaakta

³⁹ Josep nyia Meeri ih Teesu Hootthe ih jamta loong ah jen khom hoon thiin nyu ano, nyi hah Galili ni Najaret hadaang adi ngaak wang nyuuta. ⁴⁰ Noodek ah rongkopkop ih hakta; mongtham ese ah heh jiinni hantek angta, eno Rangte ih heh suh romseetam kota.

Noodek Jisu ah Rangteenok ni

⁴¹ Paang rookwih Jisu jaatang ah Khopui Kuwaang[†] di Jerusalem ni bankah ruh kah ih rumta. ⁴² Jisu asih paang nyi ih hak adi, neng erah kuh adi paang hoh dowa likhiik ih karumta. ⁴³ Kuh ah thoon kano neng ah ngaak wang ih rumta, enoothong noodek Jisu ah Jerusalem ni tangtongta. Erah ah heh jaatang ih tajat rumta; ⁴⁴ neng ih thunta heh ah sengdung ni eje heh angla eah, rah thoi neng henih nitang mokkhoom rumta eno Rekamdi neng joonte sano dung ni phang jam sok rumta. ⁴⁵ Neng ih Heh ah tajap jam rumta, erah thoih ih neng Jerusalem ni ngaakwang rum ano eni jam sokwang rumta. ⁴⁶ Saajom di neng ih heh ah Rangteenok ni japtup rumta, Jehudi nok hate nyootte loong damdi, neng jeng boichaat nyia neng suh chengphi damdi tong arah ah. ⁴⁷ Warep ih heh tiit chaatte loong ah epaatja ih rumta heh ih jatwah jenglam ih ngaakbaat rum kano ah. ⁴⁸ Heh nuh nyi wah

---

2:39 2:39 Mat 2:23   **2:41** 2:41 Hpkt 12:1-27; Hodb 16:1-8

[†] **2:41** 2:41Khopui Kuwaang: mih ngoong awang hasong nawa doksoon ano kuh arah(Passover)

ah doonmoot ih rumta heh ah tup rum ano ah, eno heh nuh ih liita, “Nga sah, an ih tumjih hoon wan halu? “Sek ah anwah ah rapne ih sootsaam thuk haliitih, an ah noongrep ni taat tum jam sok hiitih.”

⁴⁹ Jisu ih ngaakbaatta, “Ngah set ih tumet suh jam sok hali tih? Set ih tanih jattansih ngah seng wah nok ni eah?” ⁵⁰ Jisu ih ngaakbaat rumta ah neng ih tajen samjat rumta.

⁵¹ Eno Jisu ah neng damdi Najaret ni roong ngaakwangta, heh nuh nyi heh wah jeng chaatchaat ah. Erah di mamah angta erah loong ah heh nuh ih heh tenni lomthun ruh eta. ⁵² Jisu ah hansi nyia ese mongtham ni choocho ih hakta, mina nyi Rangte uh heko ih roopta.

3

Juungtemte Joon ih tumbaatta (*Mat 3:1-12; Mk 1:1-8; Jn 1:19-28*)

¹ Luungwanglong Teberius ih asih paang banga phansiit adi; Pontius Pilat ah Judia ni Kobono angta, Hirod ah Galili phansiitte angta, heh no Philip ah langla Ituria nyia Trakonite phansiitte angta; Lisania ah Abilini hadaang phansiitte angta, ² eno Annas nyia Kaiphas ah romwah phokhothoon ang nyuuta. Erah tokdi phisaang hah ni Jekaria sah Joon suh Rangte ih jengkhaap baatta. ³ Eno Joon ih Jordaan Juungko ni Rangte tiit ah tumbaat kaatta, “Sen rangdah nawa ngaak hanno juungtem an, eno ba Rangte

ih sen rangdah ah biin anaan han.” ⁴ Erah ah khowah Isaia leedap ni raangthiin cho angta:

“Mih phisaang hah ni riingla;

‘Teesu raang ih lam ban hoon thiin an;

Heh khoomtheng lamjun ih tan an!

⁵ Hoongbeng haleng loong ah ebook et ah, kong akaan loong ah hoongthung hane ih hoon ah.

lam koongkot loong ah lamjun ih hoon ah, lamthih loong ah lamse ih hoon ah.

⁶ Rangte jiin nawa khopiroidong ah warep ih tup ah!”

⁷ Miloong hantek Joon ih juungtem toom tem he ih ra rum taha. Joon ih liirumta, “Pu sen loong ah!” “O ih baat tahan Rangte ih echamnaang theng daapkaat ha dowa sen epui etheng eah?

⁸ Rangdah nawa elek elang ih sen reeraang pakna nawa ih noisok anbah. Sen chamchi nah seng Abraham sutoom ih laklak nakwaan an. Abraham sutoom bah Rangte ih jong ah toon ano botseh jen hoon et ah! ⁹ Bang hehing nah joot haat suh chaang ah ban thiin et ha; hetiikmuh bang loong ah joot haat ano we nah haattak ah.”

¹⁰ Miloong ih heh suh cheng rumta, “Erah ang abah, seng ih tumjih et theng ah?”

¹¹ Heh ih ngaakbaat rumta, “O di samsong enyi jeela esiit ah samsong mute suh kotjih, erah damdi o di phaksat jeela rah ih pheekot et theng.”

¹² Mararah sokse seete nep juungtem ra taha, eno cheng rumta, “Nyootte, seng ih tumjih reejih ah?”

¹³ Eno Joon ih baat rumta, “Sokse mathan seejih ah erah ba se an erah tokkhodoh ehan nak mook se an.”

¹⁴ Mararah sipaahi ih nep heh suh cheng rumta, seng ih aleh? Tumjih etjih ah?

Heh ih baat rumta, “Mih dowangun chaan ih nakmok suh an adoleh mih lathika doh ethih etu ih nak nan an. Sen ngun la di mathan cholan erah suh roon an.”

¹⁵ Mina loong ah ih chocho ih dong laalom rumta, eno neng ih Joon asuh Kristo tam angla ih thun rumta. ¹⁶ Eno Joon ih loongtang suh baat rumta, “Ngah ih juung nawa ih juungtem rumhala, enoothong nga lini mih wasiit nga nang ih elong raaha. Ngah bah heh lakhoop pak taajoh tha uh taliikang. Heh ih bah Esa Chiiala nyia we nawa ih juungtem han. ¹⁷ Heh jiinni nunrek je ah, erah ih raan ah dannun ano pung nah toonthiin ah, eno hepahaang loong ah we nah babah uh lamettheng adoh tak ah.”

¹⁸ Joon ih hejaat hejaat lam nawa ih miloong asuh Ruurang Ese ah nyootsoot leh neng roidong ah elek raangtaan ih baat rumta. ¹⁹ Enoothong Joon ih Kobono Hirod asuh liita, tumeah heh ih Hirodias heh no minuh ah, kapta, erah damdi uh ethih loong ep hoop reeta. ²⁰ Hirod ih Joon ah phaatak ni sakta rah boot thetreeta.

Jisu Kristo juungtem
(*Mat 3:13-17; Mk 1:9-11*)

²¹ Miloong juungtem lini, Jisu ih nep heh juungtem ah we temta. Heh ih rangsoom adi, rang kaasak ah daap eta, ²² eno Esa Chiiala ah hansi ni wotuupi likhiik heh kothung ni datpura taha. Eno rang ni root esiit dongjengta, "An ah nga mongnook sah. Ngah an suh eroon elang."

Jisu te awah
(*Mat 1:1-17*)

²³ Jisu heh mootkaat phangmota tokdi, Heh ah paang rookjom taan angta. Heh ah miwasah, erah raang ih miloong ih, Josep sah ih thunta, Josep ah Heli sah angta, ²⁴ Heli ah Mathat sah, Mathat ah Leewi sah, Leewi ah Melki sah, Melki ah Jannai sah, Jannai ah Josep sah, ²⁵ Josep ah Mattathias sah, Mattathias ah Amos sah, Amos ah Nahum sah, Nahum ah Esli sah, Esli ah Naggai sah, ²⁶ Naggai ah Maath sah, Maath ah Mattatthias sah, Mattatthias ah Semin sah, Semin ah Joseek sah, Joseek ah Joda sah, ²⁷ Joda ah Joonan sah, Joonan ah Resa sah, Resa ah Jerubabel sah, Jerubabel ah Siltiel sah, Siltiel ah Neri sah, ²⁸ Neri ah Melki sah, Melki ah Addi sah, Adidi ah Kosam sah, Kosam ah Elmadium sah, Elmadium ah Er sah, ²⁹ Er ah Josua sah, Joshua ah Eliijer sah, Eliijer ah Jorim sah, Jorim ah Matthat sah, Matthat ah Leewi sah, ³⁰ Leewi ah Simoon sah, Simoon ah Judah sah, Juda ah Josep sah, Josep ah Joonam sah, Joonam ah Elaikim

---

3:22 3:22 Rangph 2:2; Rsb 2:7; Isa 42:1; Mat 3:17; Mk 1:11; Luk 9:35

sah ³¹ Elaikim ah Melea sah, Melea ah Menna sah, Menna ah Mattatha sah, Mattatha ah Nathan sah, Nathan ah Dewid sah, ³² Dewid ah Jiisi sah, Jiisi ah Obed sah, Obed ah Booj sah, Booj ah Salmon sah, Salmon ah Nason sah, ³³ Nason ah Aminadab sah, Aminadab ah Admin sah, Admin ah Arni sah, Arni ah Hejron sah, Hejron ah Perej sah, Perej ah Judah sah ³⁴ Juda ah Jaakob sah, Jakob ah Isak sah, Esak ah Abraham sah, Abraham ah Terah sah, Terah ah Nahor sah, ³⁵ Nahor ah Serug sah, Serug ah Reu sah, Reu ah Peleg sah, Peleg ah Eber sah, Eber ah Sela sah, ³⁶ Sela ah Kiinan sah, Kiinan ah Arphaksad sah, Arphaksad ah Sem sah, Sem ah Nuah sah, Nuah rah Lameek sah, ³⁷ Lameek ah Methuselah sah, Mathuselah ah Enook sah, Enook ah Jared sah, Jared ah Mahalalil sah, Mahalalil ah Kenan sah, ³⁸ Kenan ah Enosh sah, Enosh ah Seth sah, Seth ah Adam sah, Adam ah Rangte sah.

4

Jisu phate joonnaam
(*Mat 4:1-11; Mk 1:12,13*)

¹ Jisu Jordaan juung nawa Esa Chiiala pan ih ngaakwang taha eno moong achaang ih phisaang hako ih siit kaatta, ² erah di heh saarookbaji Hakhoh juungbaan ih phate kaatta. Erah tokdi heh ih tumjih taphaksata, erah raangtaan ih hethoon sa adi heh ah ramtek angta.

³ Hakhoh juungbaan ah ih liita, "An Rangte sah anglu bah, arah jong ah baanlo et hoon thuk thaak uh."

⁴ Eno Jisu ih ngaakbaatta, “Rangteele ni liiha, ‘Mina ah phaksat nawa ih laklak tathingka.’ ”

⁵ Eno hakhoh juungbaan ah ih kongchoong ko ih siitwan ano mikkhojaap siit di mongrep* hasong loong ah sok thukta. ⁶ “Nga ih an suh arah loong chaan nyia nyamka ah koha,” Hakhoh juungbaan ih heh suh baatta. “Arah loong ah ngah suh kotahang, eno nga ih o suh thunghaan ang erah suh ejen kot et ang. ⁷ Loongtang arah loong ah an raangtaan ang ah, an ih nga soomhang bah ah.”

⁸ Jisu ih ngaakbaatta, “Rangteele ni liiha, ‘An Teesu Rangte rang aba soom uh eno heh raangtaan ih laklak ba moh uh!’ ”

⁹ Erah lidi Juungbaan ah ih Jerusalem ni siitkaat ano Rangteenok nok khochoom thoon adi, siitwan ano baatta, “An Rangte Sah ang ubah, aadowa an teeteewah taat pit thaak uh. ¹⁰ Tumeah Rangteele ni amet liiha, ‘Rangte ih Rangsah loong asuh an ese tham ih ban kooncha thuk suh baat ah eah. ¹¹ Erah di amah nep et liiha, ‘Rangsah loong ih an neng lak ih banjoh hoono an lah taan uh jong nah tajap satnak thuk ru eah.’ ”

¹² Enoothong Jisu ih ngaakbaatta, “Rangteele ni liiha an Teesu Rangte ah an ih nak taari uh.’ ”

¹³ Juungbaan ih Jisu ah jaatrep lam nawa ih jen jonnaam phate ano, heh erah dow a pootsiit raangtaan ih dokkhoom kata.

---

* **4:5** 4:5mongrephatoh (world)   **4:8** 4:8 Hodb 6:13   **4:10**
4:10,11 Rsb 91:11,12   **4:12** 4:12 Hodb 6:16

*Jisu ih Galili ni heh mootkaat phangmota
(Mat 4:12-17; Mk 1:14,15)*

¹⁴ Eno Jisu Galili ni ngaakwangta, Esa Chiiala moong achaang ah heh damdi angta. Heh tiit ah harep ni ruurangta. ¹⁵ Heh ih Jehudi rangsoomnok ni nyootsoot rumta eno warep ih guuta.

*Najaret ni Jisu thaaju rumta
(Mat 13:53-58; Mk 6:1-6)*

¹⁶ Erah lidi Jisu ah heh haktheng hadaang Najaret adi wangta, erah damdi Jehudi naangtongsa adi saahoh dowah likhiik Jehudi rangsoomnok ni wangta. Heh ih Rangteele ah wet suh toonchapta ¹⁷ eno khowah Isaia leedap ah heh suh kota. Heh ih Rangteele ah ja ano marah di raangta erah ah japtupta,

¹⁸ “Teesu Chiiala ah nga damdi,
tumeah heh ih ngah ah changthih loong suh
Ruurang Ese baatkaat suh danje tahang.
Ekhak eha loong daap haat tiit ah baat suh
daapkaat tahang
nyia edook loong suh neng mik ih japtup
thuk suh,
mih lakhu ni chamte loong ah pang raangtaan ih
ah

¹⁹ nyia saapoot ah chang ela ih baat suh daap
tahang
erah saadoh Teesu ih heh mina loong ah
epang et ah.”

²⁰ Eno Jisu ih Rangteele ah khoon ano, heh jeng chaatte asuh ngaak koh, ano tongta. Jehudi

rangsoomnok nawa miloong ih heko totoh ih sok rumta, ²¹ eno heh ih neng suh baatta, “Arah Rante jengkhaap ah chiinyah amiisak ih thok hala, erah wetang adi boichaata tan rah ah.”

²² Neng ah heh suh rapne ih seechoh rumta heh jengkhaap ah laangpopoh ih chaat rum ano epaatja nep ih rumta. Eno liirumta, “Arah Josep sah ah tam angla?”

²³ Heh ih neng suh baatta, “Ngah ih jat ehang sen ih arah tiitthaak ah ngah suh nyootbaat ette, ‘Phonwah, ih an teeteewah deesiit uh.’ Sen ih Kapernum ni japchaat tan ah likhiikkhiik ngah suh uh arah nga hadaang adoh re thuk suh baat ette ang hali. ²⁴ Ngah ih arah baat rumhala, Jisu ih boot baatta, “Khowah ah heh hadaang nah babah uh taseechoka.”

²⁵ “Nga jeng ah boichaata an: arah amiisak tiit Elija tokdi Ijirel ni thaknuh ephoop angta, paang jom paangthom rangphaat laphaat thang angta adi ah nyia harep ni ramkhah angta tok adi ah.

²⁶ Ang abah uh Elija rah Ijirel ni o reeni uh takaat thukta, Sidoon juungkhuung Jarephat hadaang dowah thaknuh jiin adi luulu ba kata. ²⁷ Erah damdi eni engam loong ephoop angta Ijirel ni khowah Elisa angta tokdi ah; ang abah uh o uh tade rumta, Siria nawa Naaman luulu ba deeta.”

²⁸ Jehudi rangsoomnok nawa miloong ih erah chaat rum ano, neng ah ekhat ih rumta. ²⁹ Neng ah toonchap rum ano, erah samthung dowah Jisu ah dok hoom kaat rumta, eno samthung kongchoong ni angta dowah kaang adoh dat haat

---

4:24 4:24 Jn 4:44   **4:25** 4:25 1Lu 17:1   **4:26** 4:26 1Lu 17:8-16

4:27 4:27 2Lu 5:1-14

suh ih thun rum ano taat hoom wan rumta,
³⁰ ang abah uh Jisu ah miloong laktung adi
 dokkhoom ruh ih kata.

Chiithih laakhah pan miwah wasiit

(Mk 1:21-28)

³¹ Eno Jisu ah Galili ni Kapernaum samhung
 adi kata, Jehudi naangtongsa adi Heh ih miloong
 asuh nyootsoot rumta. ³² Heh ih nyootsoot
 karumta asuh miloong ah rapne ih paatja rumta,
 tumeah heh ih chaan aphaan lam ih baat rumta.

³³ Jehudi rangsoomnok ni Chiithih laakhah pan
 mih wasiit angta; heh erongwah ih riinghuungta,
³⁴ "Aah! Tumjih et he seng ah, Najaret nawa Jisu
 oh? An aadi seng thet haatte nih ah? An o ah nga
 ih jat ehala: an ah Rangte Esa kongphaak huite!"

³⁵ Jisu ih Chiithih laakhah asuh baatta,
 "Nak hoopti uh arah wah sak dow a suusu ih
 dokkhoom ho!" Laathih rah ih mih ah neng
 ngathong ni loonghaat thiin ano tumjih uh lah
 et thang heh sak dow a doksoon kata.

³⁶ Miloong ah rapne ih paatja rum ano
 neng chamchi ni waan rumta, "Arah tumjaat
 jengkhaap ah? Arah mih rah ih chaan aphaan
 lam ih laathih asuh baat kano, neng loong ah
 doksoon karum arah ah!" ³⁷ Eno Jisu tiit ah erah
 hah adi noongrep ni ruurang kata.

Jisu ih mih hantek deesiitta

(Mat 8:14-17; Mk 1:29-34)

³⁸ Jisu ah Jehudi rangsoomnok nawa
 dokkhoom ano, Simoon nok ni kata. Simoon
 hopnuh ah sokwi ih rapne satta, eno neng Jisu

damdi erah nuh tiit ah roongwaan rumta. ³⁹ Jisu ah heh reeni chap wang ano sokwi khoisat ah dokphanta. Sokwi ah laan de ruh eta, eno erah damdam heh ah laan saatsoon ruh eta, eno neng suh phak asat nep jamjaang korumta.

⁴⁰ Rangsa lup lini loongtang ih neng joonte hep-han dowa khoisatte loong ah Jisu reeni thutsiit jarum taha; warep sak ni heh lak ih taajoh leh deesiit et rumta. ⁴¹ Laathih loong ah uh warep sak nawa doksoon leh riinghuung erumta, "An juuba Rangte sah ah!"

Jisu ih laathih loong ah tajeng thuk rumta, tumeah neng ih jat et rumta heh ah Kristo eah.

Jisu ih Jehudi rangsoomnok ni Rangte tiit baatta

(Mk 1:35-39)

⁴² Erah saalih rangkhano di Jisu erah hah dowa hatik ni kata. Miloong ah ih heh ah laan matjam ruh et rumta, eno neng ih japtup rum ano heh ah lakaat thuk suh thun rumta. ⁴³ Enoothong heh ih baat rumta, "Ngah ih Ruurang Ese Rangte Hasong tiit ah hahoh nah nep uh ebaatjih jaat-jaat, tumeah erah raangtaan ih Rangte ih ngah ah kaat thuk tahang."

⁴⁴ Erah raang ih heh ih Jehudi loong rangsoom-nok harep ni Rangte tiit ah baatta.

5

Jisu ih heliphante poonta
(Mat 4:18-22; Mk 1:16-20)

¹ Saasiit Jisu Genisaret juungsitum kaang ni chap adi miloong ah heh reeni Rangte tiit chaat suh tuutmui rumta. ² Heh ih khoonkhuung enyi juungkaang ni chaakwah loong ih neng chaak saachot kaat pootdi hoomthiin arah japtupta. ³ Khoonkhuung esiit adi Jisu ah dung tongta—erah langla Simoon Khoonkhuung angta—eno heh suh amasah juungko nah hengtuut suh baatta. Jisu ah Khoonkhuung adi tong ano miloong asuh nyootsootta.

⁴ Heh ih jen thoon nyootsoot rum ano, Simoon suh baatta, “Khoonkhuung ah juungsitum echoong koh et tuut uno, an joonte loong damdoh nyah joot suh chaak ah ha an.”

⁵ “Nyootte, “Simoon ih ngaakbaatta, “Seng ih pheetang taat haati takapke. Ang abah uh an ih li ubah, ngah ih eha et ang.” ⁶ Neng ih chaak ah haata eno nyah loong ah hantek ih chaak laan ranpat ruh taantaan ih nyaanta. ⁷ Erah raang ih neng ih khoonkhuung esiit dow a neng joonte ah neng lak khoh ih jap rum ano nyah loong ah roong joot thuk suh poon rumta. Neng wangrum taha adi nyah loong ah khoonkhuung nep luppap arah ih meeta. ⁸ Eno Simoon Pitar ih tumjih angta rah loong ah sok ano, Jisu ngathong ni heh lakuh di tong ano baatta, “Nga re nawa hengkhoom uh, Teesu! Ngah rangdah mina!”

⁹ Simoon nyia heh joonte loongtang rapne ih paatja rumta nyah loong hantek ih kap rum ano ah. ¹⁰ Simoon joonte Jebidi sah Jeems nyia Joon,

uh paatja ih nyuuta. Jisu ih Simoon suh liita, “Nakcho an; adowa ih bah sen ih mina joh an.”

¹¹ Neng ih Khoonkhuung ah juung saangkook ni hoomthiin rumta, jirep thiinhaat rum ano Jisu lini roong phankhoom rumta.

Jisu ih deesiit arah miwah

¹² Saasiit Jisu samthung esiit ni ang adi mih wasiit engam angta. Eno heh ih Jisu ah tup ano, heh lakuh di kotbon ano liita, “Chuupha, an ih thunhang bah, saatsiit weehang!” *

¹³ Jisu ih heh lak ah janghaat ano taajota. “Ngah ih an deesiit suh thun ehala,” Heh ih liita. “De uh!” Erah damdam erah wah ah laan de ruh eta. ¹⁴ Jisu ih heh suh baatta, “O suh nak baat uh, erah nang ih bah romwah jiinnah phangla ih kah uno heh ih toomhuk sokje ho; eno ba mih ih de etu ih jat ho, Moses ih baatta jun ih an khosa ah koh et kaat uh.”

¹⁵ Ang abah uh Jisu ruurang ah noongrep ni ehan han ih huk ruurang katta, eno miloong hantek heh jeng boichaat suh nyia neng khoisat de thuk suh lomthok rum taha. ¹⁶ Ang abah uh Jisu ah, hatik ni rangsoom dokkhoom kata.

Jisu ih hiimuung mina deesiitta

¹⁷ Saasiit Jisu ih nyoot rum adi, mararah Pharisai nyia Hootthe Nyootte loong erah di roong-tongta Galili samthung nyia Judia nawa eno Jerusalem nawa ra rumha rah ah. Teesu chaan ah Jisu damdi mih khoisat deesiitjih eje angta.

---

* **5:12** 5:12 saasiit hangArah jaat khoisat rah ih neng banlam di mina ah esot ih hoonta   **5:14** 5:14 Lew 14:1-32

¹⁸ Mararah mina ih hiimuung juptheng ni thokpi rum taha, eno neng ih nokmong ni noppi leh Jisu ngathong adoh thiinwan suh taatthun rumta.

¹⁹ Mih hantek ang tungthoidi, nokmong nah noppi suh lam tachoh rumta. Erah raangtaan ih neng ih nok khoni piiwan rum ano poohoom rum ano, juptheng pan ih miloong laktung Jisu ngah thong adi datthiin rumta. ²⁰ Jisu ih neng erathan tuungmaang rumta ah sok ano, heh ih mih asuh liita, “Nga joonwah, an rangdah loong ah biin anaan et halu.”

²¹ Hootthe Nyootte nyi Pharisi loong ah neng mongmong ni phang huthun rumta, “Arah mih ah o angla Rangte kaanju tiit baat ha! Rangte luulu baalek ah mih rangdah jen biin anaante ah!”

²² Jisu ih neng tenthun ah jat ano baat rumta, “Sen ih emah tumet suh thunhan? ²³ ‘An rangdah ah biin anaan et taho,’ ih baat ah elaang nih ang ah, adoleh ‘Saat uno khoom uh’ ih baat ah elaang nih ang ah? ²⁴ Ngah ih sen suh ejat etthuk rumha, erah ang abah ah, Mina Sah adi arah hah dowah mih rangdah jen biin anaan theng chaan eje eah.” Eno heh ih hiimuung wah asuh baatta, “Ngah ih baat hala, saat uh, an juptheng ah toonpi uno an nok nah wang uh!”

²⁵ Erah damdam erah mih ah neng ngathong ni toonchapta, heh juptheng ah toonpi ano, heh nok ni Rangte ah phoongpha ano wangta. ²⁶ Neng ah loongtang rapne ih paatja rumta! Echo damdi neng ih Rangte rangphoong rumta, “Chiinyah tumthan epaatja jih seng ih japtup hi!”

Jisu ih Leewi poonta

²⁷ Erah lidi, Jisu dokkhoom kah adi, sokse seete wah heh men ah Leewi, apit ni tong arah japtup kata. Jisu ih heh suh baatta, ‘Nga lih ah phanhang.’ ²⁸ Leewi ih jirep thiinhaat ano, heh lilih ih roong toonkhoomta.

²⁹ Eno Leewi ih heh nok ni kamkam saroom ih hoon ano Jisu ah poonta, eno wen loongdung adi sokse seete loong nyi wenhoh loong hantek angta. ³⁰ Mararah Pharisi nyia Hootthe Nyootte loong ih Jisu liphante loong suh cheng rumta “Sen ih sokse seete nyia rangdah mina loong damdi mamet phaksah han?” Neng ih chengta.

³¹ Jisu ih ngaakbaat rumta, “Mih eseete ih Phonwah ah tajamka, khoisatte ih ba jam ah. ³² Ngah ih jatwah loong ah elek toom ih rum ah ih tapoon ra rumrang, erah nang ih bah rangdah mina loong poon ra halang.”

Samurangsoom tiit roongwaan

³³ Mararah mih ih Jisu suh liita, “Joon liphante nyia Pharisi liphante loong ah uh samurangsoom etong rumla; enoothong an liphante loong ah ih jok phaksah ruh et rumha.”

³⁴ Jisu ih ngaakbaatta, “Sen ih kuhoon sa doh jalakapte wah pandoh wen loong ah samuh ngaakdaap ah ih nih thunhan? Emah tah angka!

³⁵ Enoothong kuhoonte warah neng re nawa toonsiit wan saakaan ah thok eha, eno erah doh ba neng samurangsoom tong ah.”

³⁶ Jisu ih arah tiitthaak tiit nep wakbaatta: O eh uh samsong ena rah ehak nah loopphing suh tajopcheeka. Emah mok et abah, heh ih

samsong ena rah jopche etjih ang ah, eno ena lep ah ehak samsong damdoh tajunka ang ah. ³⁷ Erah damdoh o eh uh kham na ah siikhoop tiikook ehak nah tasakka, tumeah kham na rah ih tiikook ehak ah eraapphok etthuk ah, eno kham ah emat jan eah, eno tiikook ah thih ah. ³⁸ Erah thatnang ih bah, kham na rah tiikook ena nah thiintheng! ³⁹ Erah damdi sen ih kham hak jok cho doh kham na ah tajam kan ang an. 'Ehak ah seela,' ih sen ih li an.

6

Jehudi naangtongsa tiit roongwaan

(Mat 12:1-8; Mk 2:23-28)

¹ Jehudi naangtongsa di Jisu ah phek ni cham-tong ko ih tumkhoom kata. Heliphante loong ah ih raanteh ah thi rum ano, neng lak ni saasek leh, phak et rumta. ² Mararah Pharisi loong ih cheng rumta, "Sen ih tumjih et han seng Hootthe jun ih naangtongsa doh sen emah tajen re kan?"

³ Jisu ih ngaakbaat rumta, "Dewid nyia heh joonte loong ih neng ram ih ti rumta adi tiim et rumta rah sen ih tanih wetan?" ⁴ Heh Rangteenok ni wang ano, Rangte suh kota baanlo ah toon-phakta, eno heh mina loong suh nep kota. Erah uh seng Hootthe jun ih emiit angta, o mina reh uh tajen phaksata romwah ih luulu ba phaksata.

⁵ Eno Jisu ih thoonbaatta, "Mina Sah rah naangtongsa raang ih Teesu."

Lakkoong mina wasiit

(Mat 12:9-14; Mk 3:1-6)

⁶ Naangtongsa saahoh di Jisu ah Jehudi rangsoomnok ni kah ano nyootsoot rumta. Erah ni jaawako lakkoong ang arah mih wasiit angta. ⁷ Mararah Hootthe Nyootte nyia Pharisi loong ih Jisu ah tumjih doh lasah thetre ah ih thun rumta, erah thoidi naangtongsa doh mih maamok deesiit jaoh ih dangdang et ban sok rumta. ⁸ Enoothong Jisu ih neng tenthun ah jat ano mih wasiit suh baatta, "Chap uh, ngakhoh ko ih raaho." Eno erah wah ah toonchapta. ⁹ Eno Jisu ih baat rumta, "Ngah ih cheng rumhala: seng Hootthe jun doh naangtongsa doh tumjijih ah jen re thuk he? Epang tam ah, ethet haat ah? Mih roidong ah epang tam ethet haat ah?" ¹⁰ Heh ah nengko ni lengsok ano heh lakkoong wah asuh baatta,* "An lak ah janghaat uh." Eno heh lak ah janghaat kano ese we ih ngaak hoonta.

¹¹ Neng loong ah neng the ah saanghaat rum ano khah rumta eno neng chamchi ni waan rumta Jisu ah mamet ih eah.

*Jisu ih asih wanyi heh kaamwah danjeeta
(Mat 10:1-4; Mk 3:13-19)*

¹² Erah tokdi Jisu kongchoong ni wang ano Rangte rang pheetang ih soomwangta. ¹³ Rang ah wuung ano, heliphante loong ah heh reeni lompoon ano neng dung nawa asih wanyi danjeeta, heh ih erah loong men ah kaamwah et menta: ¹⁴ Simoon (Heh ih Pitar et menta) erah damdi heh no Endriu; Jeems nyia Joon, Philip nyia Batholomi, ¹⁵ Mathiu Thomas, Jeems ah Alphaeus

---

* **6:10** 6:10: baatta,mararah leedap aditenkhat lam ih baatta ih raangha

sah, erah damdi Simoon (hadaang pangte ih poonta), ¹⁶ Judas ah Jeems sah, erah damdi Judas Iskerot, mih khuumtante ih hoonte warah ah.

Jisu ih enyoot nyia edeesiit eta
(Mat 4:23-25)

¹⁷ Jisu kong nawa heh kaamwah loong damdi dat ra rumha di, heliphante hantek loong damdi hathung ni roong chapta. Miloong hantek erah di Judia hah noongrep nawa, Jerusalem nawa erah damdi juungkaang ko niiwa Tairi nyia Sidoon samnuthung dow; ¹⁸ neng heh jeng boichaat nyia neng khoisat deesiit thuk suh thok rum taha. Chiithih laakhah ih paklakte loong anep ra rum taha enooleh de ih rumta. ¹⁹ Warep ih heh sak nah taajoot totoh thun rumta, tumeah heh sak nawa chaan kala rah ih mirep deetsiitta.

Tenroon nyia mongjoong
(Mat 5:1-12)

²⁰ Jisu ih heliphante loong ko ih sok ano liita,
“Changthih loong ah tenroon ang an;

Rangte Hasong ah sendi!

²¹ “Amadi ramtekte loong ah tenroon ang an;
sen suh ekot et han!

“Amadi ehuungte loong ah tenroon ang an;
sen engit ean!

²² “Mina Sah tungthoidoh, sen mih ih miksuk halan, dut haat halan, kaanju ih halan, nyia ethih li halan adoh tenroon ang an! ²³ Erah saakkaan ah thok ha doh sen tenroon lam ih wook anno boong an, tumeah sen raangtaan

ih elong thaangchojih Rangmong Hasong ni thi-inha. Nengte nengwah ih uh emamah Rangte tiitbaatte loong damdi thetre rumta.

²⁴ “Enootherong amadi nyamte loong asuh tumthan echoojih ang ah; sendi tenroon roidong ah elang eta!

²⁵ “Amadi laboot beete loong asuh tumthan echoojih ang ah; sen ramtek tok ethok eha!

“Amadi engitte loong asuh tumthan echoojih ang ah; sen ehuung nyia moongjoong ean!

²⁶ “Mina ih ese ih liite loong asuh tumthan echoojih ang ah; nengte nengwah reh uh emoong tiitbaatte suh emamah et li rumta.

Piara suh moongnook

(Mat 5:38-48; 7:12)

²⁷ Enootherong nga jeng boichaatte suh baat rumhala: sen piara ah mongnook et an, sen miksukte damdoh ese ih re an, ²⁸ sen tamte loong asuh romseetam koh an, sen siiwiite asuh rangsoom koh an. ²⁹ O ih bah uh an the nah buh ho bah haangko the adoh we wak buh thuk uh; o ih bah uh an samsong toon ah, erah suh samsong ehoh bootkoh uh. ³⁰ Mih ih an dowat tumjih suho erah kot et uh, erah damdoh mih ih an hukkaak toon abah, nakmok ngaaksuh uh.

³¹ Mih ih an suh mame reekot theng ih jam hu emamah an ih mih suh reekoh uh.

³² “An mongnook halu mina damdam adoh mongnook ubah, romseetam ah mamah ma ih choh uh? Emah bah rangdah mina loong bah

lengkot mui rumla, hephoopho thaang ah we ngaakchosuh ah! ³³ Ese reeraang ah an damdi ese reete loong damdam adoh mok re ubah, romseetam ah mamah ma ih choh uh? Emah bah rangdah mina loong reela! ³⁴ An suh jen ngaakthemte ah sok uno luulu nam koh ubah, romseetam ah mamah ma ih choh uh? Erah thaang thaang ah ngaakchosuh bah, rangdah mina loong nep nam kotmui rumla! ³⁵ Emah tah angka! Senpi senra loong ah mongnook anno neng damdoh ese ih re an; enam kot et an, eno engaak choh nak thuntak an. Eno ba sen thaang elong ah choh an, nyia sen ah Echoong Thoon Rangte suh asah ang an. Tumeah Heh ah lajak nyia jengse lajengte loong raangtaan ih uh ese. ³⁶ Sen Wah tenthet jeela likhiik tenthet mina ang an.

Mihoh dande
(*Mat 7:1-5*)

³⁷ “Mihoh nak dande an, eno ba Rangte ih uh sen tadande ran; mihoh nak dut haat an, eno ba Rangte ih uh sen tadut haat ran; mih biin anaan et an, eno ba Rangte ih uh sen biin anaan et han. ³⁸ Mih suh ekot et an, eno ba Rangte eh uh sen suh kohan. Amiisak ih, sen ehan ih ngaakchoh an, mih chosok thaang rah ah, sen ih mathan jenthaang an erathan—sen lak nah keekoja han. Marah saanthaak sen ih wahoh suh maak han erah saanthaak dowah ih Rangte ih sen ah maak han.”

³⁹ Eno Jisu ih arah tiitthaak ah baat rumta: “Edook wasiit ih mihoh edook ah tami siitka;

emah mok ang abah, wanyi nyi beng nah ba dat nyu ah. ⁴⁰ O Leewette noodek ah Nyootte nang ih ejat tami angka; enoothong noodek thoontang ih, neng suh nyootsootta ah jen jat rumta no ba, Nyootte likhiik neng ejen lang erum ah.

⁴¹ Sen mik dowa bangtan ah lasamthun thang ih, Sen joonte mikmaang ehinsah ah mamet jam sok han? ⁴² Sen ih mamet mi li sen joonte suh ah, an mikmaang ah beeha, senteewah mik dowa bangtan ah laphang miisok kanbah ah? Sen lonoite loong! Sen mik dowa bangtan ah chaak dok haat anno ba sen pho senno mikmaang ehin ah samseksek mi samsok an, eno ba mi beek haat an.

Hebang nyia hetiik

(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Bang se adoh tiikthih tatiikka, eno bangthih adoh uh tiikse tatiikka. ⁴⁴ Bang ah hetiik tiikla dowah ih ba danjat ha; an ih puksak tiik ah subang nawa tachoh thiiko adoleh anggut tiik ah woma bang nawa tachoko. ⁴⁵ Mina eseete ih heten hemong ni ese loong lomthiin ha dowah dong re ah; ethih mina rah ih heten hemong ni ethih lomthiinha ah dong noisok ah. Tumeah ten among ni tumjih jeela tuikhoop ni erah dongjeng ra hala.

Enok enyi hoonte

(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “Ngah ih baat rumhala lare thang di ngah ah Teesu, Teesu, ih tumet suh poon hali? ⁴⁷ O bah

---

6:40 6:40 Mat 10:24,25; Jn 13:16; 15:20   **6:44** 6:44 Mat 12:13

6:45 6:45 Mat 12:34

uh nga re nah thok haano nga jeng ah boichaat ano kap ah—eno erah mih ah mamah ang ah, ngah ih noisok rumha. ⁴⁸ Heh ah arah likhiik ang ah, o ih heh nok jong hah nah, halup ih thoh ano hoon arah likhiik ang ah. Juung ah nuung ano liim abah uh tamoka ang ah, tumeah erah rongkopkop ih hoonta. ⁴⁹ Enoothong o ih bah uh nga tiit ah chaat ano laphanka bah erah ih heh nok naririh jong hah ni lahoonka likhiik ang ah; eno erah nok ah juungnuung tak ih sot kano laan rungdat ruh eah—eno tumthan echoojih ih bundat ah!”

7

Jisu ih Roman saahaap laksuh deesiitta (Mat 8:5-13)

¹ Jisu ih erah loong tiit ah miloong asuh thoonbaat ano, heh Kapernum ni katta. ² Erani Roman saahaap laksuh heh rapne ih mongnook arah esiit angta; erah mih rah rapne ih sat ano etek nanah angta. ³ Saahaap rah ih Jisu raak ah chaat ano, heh ih mararah Jehudi mihak suh heh laksuh ah toom deesiit raaha ih poonkaat thukta. ⁴ Neng loong ah Jisu jiinni ra rumha no heh lasih joot lam ih baat rumta, “Arah mina abah an ih chosok udoh ju se ah. ⁵ Seng mina loong ah heh ih rapne ih nook hali erah damdi uh heh ih Jehudi rangsoomnok nep hoonkot kotahe.”

⁶ Eno Jisu ah neng damdi roongwangta. Saahaap ih ma dow a poonkaat thukta erah nok dow a ih heh haloot ni tah angta, “Nyootte, an nak thaam chamnaang uh. Ngah ih an nga

nok nah poon theethe tah angkang, ⁷ adoleh nga teewah rah an re nah nga pupu ih jen chomui theethe tah angkang. An ih aadowa ih ba baat uh, eno bah nga laksuh ah ede eah. ⁸ Ngah uh apit ni Elong saahaap loong lakhu ni esiit, eno nga khui ni raabante uh eje. Ngah ih erah loong asuh, 'Kah uh!' ih baatkang bah ekaat eah; ngah ih therah asuh, 'Raaho!' ih baatkang bah heh raak eha; erah damdi ngah ih nga laksuh asuh, 'Arah re uh!' ih baatkang bah heh ere eah."

⁹ Jisu ah epaatja eta erah chaat ano ah; eno heh ngaakchaap ano heh lini khoomte loong asuh baatta, "Ngah ih sen suh baat rumhala, a likhiik ih tuungmaang arah babah uh tathaak jatkang, Ijirel hah loongtang ni botseh uh tajeeka. ¹⁰ Jeng chaatte loong saahaap nok ni ngaakwang rum adi laksuh rah ejen de ih arah tupwang rumta.

Jisu ih thaknuh sah ngaaksaat thukta

¹¹ Erah damdam* Jisu ah Nein samthung ni wangta, heh damdi mina loong nyia heliphante loong ah hantek ang rumta. ¹² Paathong ni thok damdam ih, mangbengte loong dokkhoom ra rumha ah chomuita. Etek ete wah ah thaknuh adi heh sah erah luulu angta, heh damdi samthung dowa miloong ah hantek ang rumta. ¹³ Teesu ih erah nuh ah sok ano, heh tenthet dongta, eno baatta, "Nak huung uh." ¹⁴ Eno Jisu ah hengkhoom ano mangkhok ah taajota, eno mang piite loong ah tangchap rumta. Jisu ih baatta, "Jaaro! Ngah ih baat hala, Saat

---

* **7:11** 7:11 Erah damdam;mararah le adi Saalih adi ih raangha

uh!” ¹⁵ Etekte ah saattong ano neng damdi nep waantiitta, eno Jisu ih heh nuh suh kota.

¹⁶ Neng loong thoontang echo damdi Rangte rangphoong rumta. “Elongthoon Khowah rah sengdung ni dong hala!” Neng ih liita, “Rangte ah heh mina pangsum ra hala!”

¹⁷ Jisu tiit ah erah dowah ih deek akaan nyia juungkhuung rep ni ruuranga.

Juungtemte Joon tiit ruurang baatte

¹⁸ Joon liphante loong ih heh suh jaatrep erah tiit loong ah baat rumta, eno heh ih neng dung nawa wanyi poonta, ¹⁹ eno Teesu suh chengkaat thukta, “An tam angkoko Joon ih raak eha ih kabaatta rah ah, tam aleh seng ih wahoh banthoothak jih angka?”

²⁰ Neng Jisu jiinni thokrum ano cheng rumta, “Juungtemte Joon ih an suh cheng raang ih daapkaat hali heh ih banbaatta eraak ete eah erah ah an tam ang koko, tama seng ih wahoh banthoothak jih angka.”

²¹ Erah tokdi Jisu ih mina loong ah neng khoisat, maasat, nyia Chiithih laakhah paan nyia edook ekoong loong deesiit tok angta. ²² Heh ih Joon jeng chaatte loong asuh ngaakbaatta, “Sen ih tumjih tup han nyia chaat han rah Juungtemte Joon suh amet ngaakbaat wan an: edook ih tup et ha, ekoong ah ekhoom ela, eput engam loong esaasiit eta,† naabaang ih echaat ha, etekte ah ngaaksaat eta, erah damdi Ruurang Ese tiit rah changthih loongdung ni baat et ha. ²³ Tumthan

---

7:22 7:22 Isa 35:5,6; Isa 61:1 † **7:22** 7:22 esaasiit eta: 5:12 adoh nep sok an

tenroon ah ngah suh mongchi lah angte loong rah ah!”

²⁴ Joon jeng chaatte loong wangta lini, Jisu ih heh tiit ah miloong asuh we baat rumta: “Sen Joon damdoh phisaang hani wangtan adi, sen ih tumjih japtup ih ebanthun tan? Pong ih naam pheekmot arah tama? ²⁵ Tumjih japtup suh wangtan? Mih moongdong ih choom arah japtup suh tama? Emah ih choomchaakte loong abah kunuchangteng nok loong nah ba japtup an! ²⁶ Baat he, sen tumjih sok suh wangtan? Khowah sok tam? Elang eah, enoothong sen ih khowah nang ih elong ah tuptan. ²⁷ Joon ah Rangteele ni baat ha ah: ‘Rangte ih liita, ngah ih nga tiitbaatte sen nganah daapjah hang sen suh lamtan kot raang ih ah.” ²⁸ Ngah ih baat rumhala,” Jisu ih boot baatta, “Joon ah o nang ih uh elongthoon heh juuba dongta. Enoothong o Rangte Hasong ni ehinsah angla erah ah Joon nang ih elongthoon ang ah.”

²⁹ Warep ih heh jeng ah chaat et rumta; loongtang nang ih ehanthoon ah sokse seete loong ah ih Rangte amiisak tiit ah thang rumta eno neng juung uh Joon ih tem rumta. ³⁰ Enoothong Pharisi nyia Hootthe Nyootte loong ah Rangte mongtham neng raangtaan suh taat angta rah daan et rumta erah thoidi Joon juungtem uh daan rumta.

³¹ Jisu ih toombaah ruh eta, “Eno bah Ngah ih tumjih doh toobaah ang aahaangwa mina loong ah? Neng ah tumjih likhiik angla? ³² Neng

ah noodek loong thaangsang theng ni tong arah likhiik boh ah. Noodek dungsitte loong ah ih dunghote suh riingbaat ah, ‘Seng ih kuhoon boongkaat saamtom koh ih, ang abah uh sen taboong kan! Mangboong ah seng taat boongti, ang abah uh sen tahuung kan!’ ³³ Juungtemte Joon ah ra haano, kham uh lajok thang ih samurangoom tongta, eno sen ih liitan, ‘Heh sak ni laathih pan eah!’ ³⁴ Mina Sah ah we ra haano heh ih jok phaksah, eno sen ih liihan, ‘Sok arah mih rah ah! Heh bah mangda nyia kham jokte boh ah, sokse seete loong nyia rangdah loong joonte boh ah!’ ³⁵ Rangte thung atak ah, o mina loong ih kap hi loong sak dowah ih amiisak et noisok ah.”

Jisu ah pharisiite simoon nok ni

³⁶ Pharisi wasiit ih heh nok ni Jisu rangja phaksat poonta, eno Jisu ah kah ano phaksat suh tong kata. ³⁷ Erah samthung adi rangdah ni tongte minuh esiit angta. Minuh rah ih Jisu Pharisi nok ni cham saha ih chaat ano, phontum jongtek adi hemeesiit ih pijjah taha ³⁸ eno Jisu reeni ehuung damdi heh lathong ko ih chap ra taha, eno heh mikse rah ih Jisu lah adi siimseeta. Eno heh khoroon ih hook hut ano, heh lah adi chupphakta, eno phontum rah ih lokta. ³⁹ Pharisi warah ih erah tup ano, heh teeteewah suh liita, “Arah wah ah amiimi khawah angta bah, heh ih jat etjih angta, arah minuh ah tumjaat mih ih taajoh halang eah; heh ih jat etjih angta arah

minuh ah tumthan rangdah lam ni tongsongla eah!”

⁴⁰ Jisu ih heh suh liita, “Simoon, ngah ih an suh jaatsiit baatjih jeela.” “Um, Nyootte,” heh ih liita, “Baat hang.”

⁴¹ Jisu ih phangbaatta “Ehak di mih wanyi ih ngun namte wah dowah ngun nam nyuuta.” “Wasiit ih ngunkholok chaabanga namta, wasiit rah ih rook banga namta.” ⁴² Eno nyi ih lajen ngaakthem nyu koka no, ngun namte kotte warah ih nyi dowah lakah ngaaksuh thang ih toohaatta. Erah ang abah, marah wah asuh, ehan minchan ah?”

⁴³ Simoon ih liita, “Ngah ih thun angdi ehan ih namte wah ah.”

“An ih punbaat et hu, Jisu ih liita. ⁴⁴ Eno Jisu ah minuh ko ih leksok ano Simoon suh baatta, “An ih arah nuh ah tup tam et hu? Ngah an nok ni ra tahang adi, an ih ngah lah chot suh juung taban kotahang, arah nuh rah ih bah nga lah ah heh mikse ih chot hangno heh khoroon ih hook hut tahang. ⁴⁵ An ih ngah echupphak damdi taban thoothak tahang, eno arah nuh rah ih bah ra tahang dowah ih nga lah chupphak ah tatoohaatka. ⁴⁶ An ih ngah Olip bangthiing ih nga khoh ni tamook tahang, eno arah nuh rah ih bah nga lah ni phontum ih hut halang. ⁴⁷ Erah raang ih, ngah ih baat hala, erah than elong minchan heh ih noisok halang rah ih heh rangdah loong biin anaan etta. Enoothong o amasah biin anaanta erah suh amasah minchan noisok ah.”

⁴⁸ Eno Jisu ih minuh asuh baatta, “An rangdah loong ah biin anaan et halu.”

⁴⁹ Mihoh loong teebun ni tongte loong ah ih neng jengjeng eta, “O ah arah mih rah ah, mih rangdah nep biin anaante ah?”

⁵⁰ Eno Jisu ih minuh asuh baatta, “An tuungmaang ih puipang halu; semroonroong ih tongkah uh.”

8

Jisu damdi minuh roongjoonta

¹ Rekam ritdi Jisu ih Ruurang Ese Rangte Hasong tiit ah tumbaah suh hadaang hadaang nyia samthung loong adi dokkhoomta. Asih wanyi heliphante loong uh heh damdi roong kata, ² erah damdi minuh loong neng khoisat deesiitta nyia laathih pan deesiitte loong ah anep roong karumta: Meeri (Magdaleni ih poonta rah), heh sak nawa laathih sinet dokphanta nuh ah; ³ Joanna, heh sawah Chuja ah Hirod luungwang noklong ni saahaap angta rah. Erah damdi Susanna, nyia minuh ehoh loong Jisu nyia heliphante loong suh neng ngun ah koh ano chosok rumta rah lang ih rumta.

Raanjih wente tiitthaak

(Mat 13:1-9; Mk 4:1-9)

⁴ Miloong ah Jisu jiinni samthung harep nawa lomkhoom rum taha; eno miloong ah hantek lomthutthi kano, Jisu ih arah tiitthaak ah baat rumta:

⁵ “Ehak di mih wasiit ih raanjih wen kaatta. Heh ih pheh ni raanjih ah wenkaat adi, mararah raanjih ah lam ni datta, eno mih ih noopnak kaat,

erah damdi woh ih nep toontop kaat. ⁶ Mararah ah jong hah ni datta, eno hephook ah dong ano, paakwaan ah laje thoidi laan hookti ruh eta. ⁷ Mararah raanteh ah suh haang rok ni datta, eno hak ano champhook ah suh haang rah ih loopjota. ⁸ Eno mararah raanteh ah hah se ni datta; eno champhook ah hak ano, hetiik ah chaasiit chaasiit ih dong tiikta.”

Jisu ih thoonbaat rumta, “Eno bah, chaat et an, sen na je abah ah!”

Tiitthaak thoilam ah
(*Mat 13:10-17; Mk 4:10-12*)

⁹ Heliphante loong ah ih Jisu suh erah tiitthaak ah tumjih men ettu ih cheng rumta, ¹⁰ eno heh ih ngaakbaat rumta, “Rangte Hasong husalam ah jen thoiijat suh sen suh bah thung atak koh rumhala, enoothong wahoh loong suh bah tiitthaak lam ih ju raaha, erah thoidoh neng ih taatsok rum abah uh tattup rumka ang ah, nyia chaat rum abah uh tasamjat rumka ang ah.

Jisu ih raanjih wen tiitthaak ah jangbaatta
(*Mat 13:18-23; Mk 4:13-20*)

¹¹ “Tiitthaak tiit ah arah suh liiha: Raanjih ah Rangte tiitkhaap. ¹² Raanjih lam ni datta rah tiitkhaap chaatte asuh liita, enoothong Juungbaan luuwang ah thok haano neng ten nawa jengkhaap ah nge rum ah, Rangte suh hanpi rum ano neng khopi theng pho ang rum ah eah. ¹³ Jong hah ni datta raanjih ah langla, tiitkhaap ah chaat ano tenroon lam ih thaangchaatte asuh liiha. Neng ten ni dangdang tatongka,

pootsiit raang ih hanpi rum ano, phate joonnaam saapoot ah thok kah no, neng laan dat ruh ih rumla. ¹⁴ Suhaang rok ni datta raanjih ah langla echaat ete asuh liiha; enoothong sootsaam nyia changteng tenthun, erah dam ih arah hatoh dow a tenroon roidong loong ah ih loopjoh ah, eno neng tiik ah babah uh lasumka loong asuh liiha. ¹⁵ Hanoop ni datta raajih ah langla o ih jengkhaap ah thaangchaat ano neng tenni ese lam ih dangdang ih thiin rumha loong asuh liiha, eno hetiik maang dong tiik tiik ih bantongla asuh liiha.

Khoowaan mong ni weetook

(Mk 4:21-25)

¹⁶ “O ih uh weetook ah took ano khoowaan ih tahopsongka adoleh phaangkulu nah tatookka. Erah nang ih bah, mina ih weephaak ah chosuh, hethiin thengnah ba thiin ah.

¹⁷ “Tumjaat hotthiin et ha loong ah wuungsa nah dong ha, nyia tumjaat hoppat eha loong ah chotup ano weephaak nah dongthiin ah.

¹⁸ Erah raang ih “Mamet chaat han erah naririh ih kap an; tumeah o di tumjih bah uh eje angte loong asuh ebootkot et ah, eno o di amuh ah, erah dow a amasah jeela ih taatthun rumha rah uh ethoon nge et ah.”

Jisu nuh nyia no loong

(Mat 12:46-50; Mk 3:31-35)

¹⁹ Jisu nuh nyia heh no loong heh jiinni thok rumta, enoothong miloong hantek ang thoidi

---

8:16 8:16 Mat 5:15; Luk 11:33   **8:17** 8:17 Mat 10:26; Luk 12:2

8:18 8:18 Mat 25:29; Luk 19:26

tajen chomui rumta. ²⁰ Mararah ih Jisu suh baatta, “An nuh nyia an no loong an damdoh chomui suh taakkhuung ni chap rumla.”

²¹ Jisu ih thoontang suh baatta, “Nga nuh nyia nga no loong bah o ih Rangte tiit chaat ano naririh ih kapte loong ah!”

Jisu ih pong aphaat semthukta

²² Saasiit Jisu heliphante loong damdi Khoonkhuung ni dungtong ano baat rumta, “Seng therah juungsitum saangko adoh daan kah ih.” Eno karumta. ²³ Neng khoonkhuung ni soon tokdi, Jisu ah emokjup eta. Eno baphuk di juungsitum adi pong pongta, khoonkhuung mong adi juungwaak ah wang eta, eno neng thoontang echoojih ih hoon rumta. ²⁴ Heliphante loong ah ih Jisu ah saasiit karumta, ame jeng rum ano ah: “Nyootte, Nyootte! Seng ah etek nanah angli!”

Jisu ah saat ano pong aphaat asuh baat kano; pong aphaat loong ah laan tikmat ruh eta, eno tikpapak ih semdatta. ²⁵ Eno heliphante loong asuh liita, “Sen tuungmaang ah maani ah?”

Heliphante loong ah echo damdi paatja ih rumta, eno neng chamchi ni esiit esiit ih chengmui rumta, “Arah mih o angla? Heh ih pong aphaat suh nep baat ano heh jeng chaatchaat ih rumla!”

Jisu ih laathih pan mih deesiitta (*Mat 8:23-27; Mk 4:35-41*)

²⁶ Jisu nyia heliphante loong khoonkhuung ah Gerasa* juungkhuung ko ih jopkaat rumta, erah langla Galili juungsitum saangko adi angta.

²⁷ Jisu ah juungkaang adi datkhoomta, eno samthung dowa mih laathih pan ang arah wasiit chomuita. Rekam dowa ih dook erah mih ah nyumuh khatmuh, heh nok ni uh latong thang ih, mangbeng luung ni tong arah angta. ²⁸ Heh ih Jisu ah tup ano, erongwah ih riinghuungta eno Jisu lathong ni heloong loongdat eta eno riingta, "Jisu Elong Echoong Rangte Sah! An ih ngah ah tumjih et suh chung halang? An lasih johala, nak chamnaang thuk weehang!" ²⁹ Erah liita ah langla Jisu ih laathih asuh emok sak dowa doksoon uh ih li kano riingta. Lekrookwih laathih rah ih heh ah banjoh ruh eta, erah damdi helak helah ah jaanruh ih kitleh phaatak ni taat sak, ang abah uh thaphui leh laathih rah ih woma ni moongsiit kaat kah eta.

³⁰ Jisu ih chengta, "An men o ah?"

"Nga men ah 'Ephoop,' " heh ih ngaakbaatta tumeah heh sak ni laathih loong hantek nopta.

³¹ Laathih loong rah ih Jisu suh neng ah hetangmuh haluung† nah lakaat raang ih heh lasih joh rumta.

³² Kaanjang adi wak loong ah hantek tek riimthuk arah angta. Eno laathih loong ah ih Jisu suh neng ah wak sak adoh kaat thuk raangtaan ih Jisu lasih joh rumta, eno emah ju et kaat

---

* **8:26** 8:26 Gerasamararah le adi Gadara ih raangha(Mat 8:28 adoh sok an); rukho le adi Gergesa ih raangha † **8:31** 8:31 Laathih loong ah hethoon dande sa doh echoongwah haluung nah sak ah ih baat ha

thuk rumta. ³³ Neng mih sak dowa doksoon rum ano wak sak adi nop karumta. Wak loong ah kaangphut adi loongtang doruk karum ano juungsitum adi lupdat karumta.

³⁴ Wak riimte loong ah ih tumjih ang rumla ih sok rumta, eno soon rum ano erah tiit ah samnuthung rep nyia phek aphaang loong adi tiibaat wanrumta. ³⁵ Miloong ah tumjih ang kota ih sokkah rumta, eno Jisu jiinni thokrum adi, laathih heh sak nawa doksoonta wah ah Jisu lathong ni tongta, nyuh akhat pan thungsek ih ban tongta; eno miloong ah loongtang cho rumta. ³⁶ Erah japtupte loong ah ih mihoh loong suh erah wah deeta tiit ah tumbaat rumta. ³⁷ Eno erah juungkhuung dowa miloong ah ih Jisu suh haloot nah kaat baat rumta, tumeah neng ah rapne ih cho rumta. Erah thoidi Jisu ah khoonkhuung adi dungtong kata. ³⁸ Heh sak nawa laathih doksoonta warah ih Jisu lasih jota, “Ngah uh an damdoh roong ra weehang.”

Ang abah uh Jisu ih ehoh ni kaat thukta, amet baat ano ah: ³⁹ Noknah ngaak wang uno Rangte ih tumjih deesiit taho erah baatwan uh.”

Eno erah wah ah samnuthung lam ih wang ano, Jisu reeraang tiit loong ah baat wanta.

*Jairas sah nyia minuh Jisu nyuh taajote
(Mat 9:18-26; Mk 5:21-43)*

⁴⁰ Jisu juungsitum jooko nawa ngaak wang adi, miloong ih jengseera lam ih heh ah bantho rumta, tumeah neng loong ih heh ah jaatjaat ban sok rumta. ⁴¹ Eno mih wasiit heh men ah Jairas thok taha; heh ah Jehudi rangsoomnok ni mote

angta. Heh teeteewah Jisu lathong ni kottong ano heh nok nah kaat raangtaan ih lasih jota, ⁴² tumeah heh sah asih paang nyi minusah, esiit laklak ang arah, thoon tek nanah angta.

Eno Jisu ah roong kata adi, miloong ah rongrep nawa thutkhoom rum taha. ⁴³ Neng dung ni minuh esiit asih paang nyi heh sih sih arah angta; heh ih jirep heh di tumjih jeeta loong ah Phonwah jiinni thoon thaaja[‡] arah angta, heh ah o ih uh lajen deesiitka rah mina angta. ⁴⁴ Heh miloong dung ni ra haano Jisu liko ni heh nyuh kaangba adi taajota, eno heh sih rah erah damdam laan tang ruh eta. ⁴⁵ Jisu ih chengta, “O ih taajoh tahang?”

Eno mirep ih daan et rumta, eno Pitar ih liita, “Nyootte, miloong ephoop laangma kookchap halu.”

⁴⁶ Ang abah uh Jisu ih liita, “O ih ang abah uh ngah taajoh ih tahang, tumeah ngah ih nga sak nawa chaan katta adi jattang.” ⁴⁷ Minuh rah ih sok ano thunta Jisu ih ejen japjoot ih halang eah, eno emoot cho damdi kah ano Jisu lathong ni kotbon kata. Erah di mirep ngathong ni baatta, heh ih tumjih thoih taajota nyia lakdamdam di mame deeta tiit rah ah. ⁴⁸ Jisu ih heh suh baatta, “Nga sah an tuungmaang nawa ih deelu, Semroongroong ih tong kah uh.”

⁴⁹ Jisu ih erah baat rum adi, saahaap nok nawa kongphaak huite thok taha. Eno Jairas

---

[‡] **8:43** 8:43 Mararah le adi arah jeng ah tajeekajirep heh di tumjih jeeta loong ah Phonwah jiinni thoon thaajaata

suh baatta, “An sah bah etek ela,” “Nyootte ah nakcham thaam hoom kuh.”

⁵⁰ Enoothong Jisu ih erah japchaat ano Jairas suh baatta, “Nakcho uh; tuungmaang ba eh uh, ese ang ah an sah ah.”

⁵¹ Eno heh nok ni thok rumta adi, Jisu ih o uh nokmong ni tanop thukta, Pitar, Jeems, nyia Joon erah damdi noodek nuh nyi wah ba nop rumta. ⁵² Warep erah di noodek thun huungte nyi mongjoongte luulu angta. Jisu ih baatta, “Nak huung an; noodek ah etek tah eka ejup boh ela!”

⁵³ Loongtang ih Heh ah engit et rumta, tumeah neng ih jat et rumta noodek ah jen tek eta eah.

⁵⁴ Ang abah uh Jisu ih noodek ah heh lak ni saat hoom ano poonta, “Noodek oh, saat uh!” ⁵⁵ Eno heh tak ah dong heengta, erah damdam noodek laan saat ruh eta, eno Jisu ih phaksat jam koh an ih baat rumta. ⁵⁶ Heh nuh nyi wah loong ah rapne ih paatja rumta, enoothong Jisu ih o suh uh labaat thang arah tiit rah ah ih tanghaam rumta.

9

Jisu ih heliphante asih wanyi kaat thukta (Mat 10:5-15; Mk 6:7-13)

¹ Jisu ih asih wanyi heliphante loong ah lom-poon ano neng suh Chiithih laakhah loong ah jen dokphan theng nyia khoisat deesiit theng chaan aphaan ah korumta. ² Eno heh ih neng loong ah Rangte Hasong tiit tumbaat nyia khoisatte loong ah deesiit suh kaat thuk rumta, ³ erah lilih amah we ih baatta, “Erah kah an doh sen sak nah tumjih uh nak hui an: kiingthom uh nak pi an,

kunma khaak uh nak hui an, phaksat uh nak hui an, ngun akom uh nak hui an, samsong boseh hedak nak hui an. ⁴ Marah doh sen noppoon han, erah nok adoh erah samthung dow maang dokdok khoom ih tong an; ⁵ marah doh mih ih sen tanoppoon ran, erah samthung adoh sen lah nawa bungwiik ah jaanak thiin ano dokkhoom an, eno neng raang ih erah ethih banthoothak theng toom ang ah.”

⁶ Heliphante loong ah harep ni tumkhoom rumta, Rangte Ruurang Ese ah tumbaat rum ano khoisatte loong ah harep nawa deesiit karumta.

Hirod thung phaangta

(Mat 14:1-12; Mk 6:14-29)

⁷ Hirod, Galili phansiitte warah ih, erah tiit loong ah thoontang japchaat ano heh thung phaangta, tumeah mararah miloong ih liita Juungtemte Joon ngaakthingla. ⁸ “Rukho loong ah ih li rumta Elijah dong hala, eno rukho loong ih li rumta teewah dowah khawah loongdung nawa ngaakthingla. ⁹ Hirod ih liita, “Joon khoh ah boleh ngah ih thah thuktang nih; eno arah chaat hang mih ah o angla?” Eno heh ih Jisu ah japtup raangtaan ih banthoota.

Jisu ih haajaat banga mina suh phaksat kota

(Mat 14:13-21; Mk 6:30-44; Jn 6:1-14)

¹⁰ Heh kaamwah loong ah ngaakwang rumha no Jisu suh neng ih tumjih reeta loong jaa-trep baat rumta. Heh ih neng ah heh damdi siit rumta, eno Betsaida samthung liita adi

neng kaatkaat ih rumta. ¹¹ Miloong ah ih erah japchaat rum ano, noongrep nawa roong phankhoom karumta. Heh ih ese ih ra halan ih li ano Rangte Hasong tiit ah baat rumta, erah dam ih khoisatte loong o ih jamta erah loong ah deesiit etta.

¹² Rangsa phanglup kah adi, heliphante asih wanyi ah heh reeni kah rum ano baatta, “Miloong ah daap et uh neng ih neng phaksat nyia ejup ejam theng arah hadaang loong re ko nah nyia phek aphaang loong adoh toom jam karum ah, tumeah arah hah ah heh luulu hatik ni.”

¹³ Ang abah uh Jisu ih baat rumta, “Mathan ang abah uh sensen ih phaksat ah jam kokaang an.”

Neng ih ngaakbaatta, “Seng jiinni bah baanlo banga nyasi enyi ba jeela, an ih seng suh arah than mina loong asuh phaksat toom reh koka rum ah ih tam li hu?” ¹⁴ (Erah di haajaat banga taan mina angta.)

Jisu ih heliphante loong suh baatta, “Miloong ah dungsiit nah rookbanga rookbanga ih pheetong thuk an.”

¹⁵ Heliphante loong ih jen phe tongthuk ano, ¹⁶ Jisu ih baanlo banga nyia nyasi enyi ah toon ano, rangko ih toonsokta, eno Rangte suh lakookmi li ano chepphiitta, eno heliphante loong suh koh ano miloong asuh pseekoh kaat thukta. ¹⁷ Loongtang ih laanphoot ruh ih phaksah rumta, eno heliphante loong ih asih hongnyi dakta rah toon rumta.

Pitar ih Jisu tiit dong baatta

(Mat 16:13-19; Mk 8:27-29)

¹⁸ Saasiit Jisu ih heh laklak rangsoom adi, heliphante loong ah heh jiinni wang rumta. Jisu ih cheng rumta, “Miloong ih ngah suh o angla ih kah li rumhang?”

¹⁹ Neng ih ngaakbaatta, “Mararah ih Jungtemte Joon ih liirum halu,” “Rukho rah ih Elijah ih liirum halu, rukho loong ah ih teewah khowah loongdung nawa wasiit ngaakthingla ih liirum halu.”

²⁰ “Sen ih tumjih liihe?” Heh ih neng suh chengta.

“Ngah suh o et liihe?”

Pitar ih liita, “An ah Kristo Rangte.”

Jisu ih heh chamnaang nyia heh tek tiit baatta

(Mat 16:20-28; Mk 8:30—9:1)

²¹ Eno Jisu ih neng suh dangdang ih baat rumta erah tiit ah o suh uh labaat theng eah. ²² Heh ih wakbaatta, “Mina Sah ah rapne ih cham jaatjaat eah eno mihak phokhoh, nyia romwah phokhoh loong, erah damdoh Hootthe Nyootte loong ih edanhaat nep et rum ah. Heh ah etek haat et rum ah, enoothong sa jom linah we ngaakthing eah.”

²³ Eno heh ih neng loongtang suh baatta, “O mina nga damdoh wangsuh nookla, heh ih heh teewah ah beehaat et theng, heh bangphak ah saarookwih huitheng, eno ba nga lih ah jenrik hang. ²⁴ Tumeah o mina heh roidong ah pui

---

9:19 9:19 Mat 14:1,2; Mk 6:14,15; Luk 9:7,8   **9:20** 9:20 Jn 6:68,69   **9:23** 9:23 Mat 10:38; Luk 14:27   **9:24** 9:24 Mat 10:39; Luk 17:33; Jn 12:25

raangtaan ih thunha erah emat eah, eno o ih heh roidong ah nga raangtaan ih mat haat ah erah ah epui eah. ²⁵ Mina ih arah mongrep dow a jaatrep ah kap ano, heh teewah ah thet haat nyi maat haat abah tumjih choh ah? Emah tah angka! ²⁶ O mina ngah suh nyia nga jengkhaap asuh erakri ean bah, Mina Sah rah uh heh chaan aphaan nyia heh Wah adoleh esa rangsah loong chaan aphaan rangwuung sa doh sen suh engaak rakri eah. ²⁷ Ngah ih kamkam ih baat rumhala arah di marah marah mih eje Rangte Hasong ah maang japtup doh latekte ah.”

Phaakjaaja ih lekta
(*Mat 17:1-8; Mk 9:2-8*)

²⁸ Heh ih sa sinet lini baatta, Jisu ih Pitar, Jeems nyia Joon ah siit ano kong ni rangsoom wangta, ²⁹ Heh ih rangsoom adi, hethe hekhoh ah lek eta, eno henyuh hekhat ah pungkoopkoop ih phaakta. ³⁰ Baphuk di mih wanyi dong taha eno Jisu damdi waan nyuuta. Erah nyi ah Moses nyia Elijah angta, ³¹ rangmong weephaak lam ih dong nyuuha no Jisu damdi waantiit nyuuta, Rangte ih tumjih chungta erah ah heh ih Jerusalem nah tek ano mamah lamdoh jen phansiit theng tiit rah ah. ³² Pitar nyia heh joonte loong ah emokjup ih rumta, eno saat rum ano sok rum adi Jisu ah phaakjaaja angta eno heh damdi mih wanyi roong chapta. ³³ Mih wanyi ah dokkhoom lini, Pitar ih Jisu suh liita, “Nyootte, tumthan ese ah seng aani ang ih no ah! Seng ih nyutaap ejom than hoon ih, esiit ah an raangtaan, esiit ah Moses raangtaan, eno esiit ah Elijah raangtaan.”

(Amiimi di heh teeteewah ih tajatta heh ih tumjih suh liita rah ah).

³⁴ Heh ih tiit ah maang thoon baatka di, jiingmuung laaphaang ah ih wiithuk rumta; eno heliphante loong ah jiingmuung ih loopjoh rum kano echo erumta. ³⁵ Eno jiingmuung mong ni jeng arah japchaat rumta, “Arah nga sah, ngah ih daanje ang rah— heh jeng ah echaat et an!”

³⁶ Jeng toojengta adi, Jisu ah heh luulu ih dong hoonta. Erah pootdi heliphante loong ah tikwaawa ih tikdat rumta, tumjih tup rumta tiit ah neng chamchi ni nep tanaan waantiit rumta.

Jisu ih miwasah laathih paan deesiitta
(*Mat 17:14-18; Mk 9:14-27*)

³⁷ Saalih adi Jisu nyia Heliphante wajom kong nawa dat karum adi, miloong hantek Jisu damdi chomui rumta. ³⁸ Erah loongdung adi mih wasiit riingta, “Nyootte! An lasih johala, nga sah ah sokboi weeuh—nga sah ngah di heh luulu!

³⁹ Laathih rah baphuk ih eriang damdi heh sak adi patleh loonghaat eno leh mangtek thuk kah et ah, eno heh tu adi tookwu ah dong kah eah; emamah ban chamnaang thuk ruh et ha, chaan ih ba kadaap haat ah! ⁴⁰ Ngah ih an liphante loong lasih taat joh rumtang, ang abah uh neng ih tajen dokphan rumta.”

⁴¹ Jisu ih ngaakbaatta, “Sen loong lahanpiite nyia ethih mina loong boh ah! Ngah sen damdam sa mathan maajen roong tonghang? Sen damdam tonghang no sa mathan maajen

toonjoh rumha?” Eno heh ih erah wah asuh baatta, “An sah rah aako et siit wanho.”

⁴² Noodek ah wang damdam, laathih rah ih hah ni loonghaat ano mangtek thukta. Jisu ih laathih rah dokphan kano noodek ah laan de ruh eta, eno heh wah suh ngaak kota. ⁴³ Rangte chaan ah tup rum ano warep paatja rumta.

Jisu ih heh tek tiit we baatta
(*Mat 17:22,23; Mk 9:30-32*)

Heliphante loong suh baat rumta tok adi, mina loong ah Jisu reeta asuh thok paatja ruh ih rumta. ⁴⁴ “Ngah ih sen suh baat theng eje erah sen ih labeehaat theng! Mina Sah rah hansi chaan aphaan mina loong lak nah jokoh rumte angla.” ⁴⁵ Ang abah uh heliphante loong ih tumjih suh liita erah tajat rumta. Erah jengkhaap ah neng suh tami dongjat thuk rumta, erah thoidi neng ih tajen samjat rumta, eno erah tiit ah cheng suh uh echo ih rumta.

Elongthoon o ah ?
(*Mat 18:1-5; Mk 9:33-37*)

⁴⁶ Heliphante loongdung ni elongthoon ah o angjih ah, erah tungthoidi daanmui rumta. ⁴⁷ Jisu ih neng tenthun ah ejat eta, eno heh ih noodek esiit toonsiit ano heh re adi chap thuk ano, ⁴⁸ baat rumta, “O mina ih arah noodek nga mendoh noppoon ah, erah ih ngah noppoon halang; erah damdi o ih ngah noppoon halang, erah ih ngah daapkaat tewah anep noppoonha.

Erah raang ih sengdung ni ehin thoon o ah erah ba elongthoon ang ah.”

O mina sendi tadaan maira erah senjoon

(Mk 9:38-40)

⁴⁹ Joon ih liita, “Nyootte, seng ih mih wasiit ih an mendi laathih dokphan arah tupti, eno seng ih tanghaamti, tumeah heh ah sengjoon tah angta.”

⁵⁰ “Nakmok tanghaam an,” Jisu ih heh suh liita eno wahoh loong heliphante loong asuh nep baatta, “Tumeah o mina sendi tadaan maira erah sen raangtaan ang ah.”

Samariate Jisu damdoh chomui edaan eta

⁵¹ Jisu ah rang nah toonsiit wan saapoot thok kohaano, heh thung ni Jerusalem nah kaat suh thunta eno dokkhoomta. ⁵² Samaria ni hadaang esiit heh raangtaan ih jaatrep ah ban khookham suh, heh ih kongphaak kotte bandaap kaatta. ⁵³ Enoothong erah nok hate loong rah ih taban-sok rumta, tumeah heh ah jatririh Jerusalem nah kaatte angta. ⁵⁴ Jeems nyia Joon ih erah soknyu ano, li nyuuta, “Teesu, an ih sek suh arah mina loong ah tek haat raangtaan ih rang nawa we tam datpoon thuk he tih?” *

⁵⁵ Jisu ih ngaaksok ano kanja nyuuta.† ⁵⁶ Eno Jisu nyi heliphante loong ah hahoh ko ih karumta.

9:54 9:54 2Lu 1:9-16 * **9:54** 9:54 Mararah le adi arah waddak raang ih haElijah reeta likhiik ah. † **9:55** 9:55 Marah le adi arah waddak raang ih haeno liita, “Set ih tajat kansih set sak ni tumjaat moong achaang huihan sih rah ah; tumeah Mina Sah ah mih thet haat suh tara taha, erah nang ih bah mih puipang ra taha.”

Jisu liphante o ang ah
(*Mat 8:19-22*)

⁵⁷ Neng lam ni karum adi, mih wasiit ih Jisu suh baatta, “An maako ih kah uh ngah an damdam ehang.”

⁵⁸ Jisu ih baatta, “Maaut di heluung jeela, woh de ah neng tep, enoothong Mina Sah raangtaan ih bah maani uh heh naangtong theng taan uh tajeeka.”

⁵⁹ Heh ih wahoh asuh we baatta, “Nga lilih eho.” Eno erah warah ih liita, “Nyootte, jaakhoh ngah ih sengwah mang chaak beng wang ang.”

⁶⁰ Jisu ih ngaakbaatta, “Etekte loong ah neng neng toom beng mui rum ah. An ih Rangte tiit thong tumbaat kaat uh.”

⁶¹ Eno wahoh ih we baatta, “Chuupha, ngah an lilih ehing, enoothong ngah jaatang damdoh chaak raajeng wang ang.”

⁶² Jisu ih heh suh baatta, “O bah uh pheh ah taat phang moot ano heh lakkah ah ban ngaaksok ruh eha mina abah Rangte Hasong ni tapunka.”

10

Jisu ih rook sinet wanyi daapkaatta

¹ Erah lilih Teesu ih wahoh wah rook sinet wah nyi danje* ano wanyi wanyi et daapkaatta, marah doh heh kaat theng ah erah hah adi hengah hengah ih ban kaat thukta. ² Heh ih neng suh baatta, “Chamkhan theng erah ni ephoop

---

9:61 9:61 1Lu 19:20 * **10:1** 10:1: rook sinet wanyi; mararah le adi rook sinet luulu. **10:2** 10:2 Mat 9:37,38

je ah, enoothong ekhante ah amasah. Phek changte wah asuh rangsoom koh an heh ih cham khante toomdaap jaha suh ah. ³ Kah an! Ngah ih sen so dung ni saapsah likhiik et daapkaat rumhala. ⁴ Sen ngunkhaak adoleh kunma khaak adoleh lah khoop sen ih lahuitheng; lam nah sen ih tangchap anno mih lasoom theng. ⁵ Maatok doh sen mih nok nah nop an, erah doh jaakhoh sen ih li theng, 'Arah nok adoh semroongroong toomtong an.' ⁶ Erah doh semroongroong ih tongsongte mina tong abah, sen ih marah jengkhaapse jengtan rah neng damdam toomtong ah; lah angka bah, marah semroongroong ih tong suh jengseeraatan ah ngaaktoon etheng. ⁷ Erah noknok adoh tong anno neng ih tumjih kohan erah phaksah an, tumeah paknaate suh heh thaang ekotjih. Nok hoh nok hoh nah laleng tongtheng. ⁸ Mararah sa doh samthung ko ih kah andoh mih ih nok nah noppoon hanbah, tumjih kohan erah phaksah an, ⁹ erah samthung dow a khoisatte ah deesiit an, eno miloong asuh baat an, 'Rangte Hasong ah sen reeni thok hala.' ¹⁰ Enoothong mararah samthung adoh sen tanoppoon ran, erah dow a taakkhuung nah dokkhoom anno li an, ¹¹ 'Sen hah nawa bungwiik seng lah ni rapla taan anep sen suh thichoh ih no saaphuk thiin hi. Enoothong samthun et an Rangte Hasong abah sen reeni thok ehala!' ¹² Ngah ih amiimi et

---

10:3 10:3 Mat 10:16   **10:7** 10:7 1Kr 9:14; 1Tim 5:18   **10:10**
 10:10,11 Esm 13:51   **10:11** 10:11 Mat 10:7-14; Mk 6:8-11; Luk
 9:3-5   **10:12** 10:12 Rangph 19:24-28; Mat 11:24; Mat 10:15

baat rumhala Daande Saadoh Rangte ih erah samthung nang ih Sodom hah asuh tenthet ehan noisok ah!

Lahanpiite samthung loong
(Mat 11:20-24)

¹³ “Tumthan echoojih ang ah sen raangtaan suh ah, Korajin mina loong! Tumthan echo theng ang ah, Betsaida mina loong asuh nep ah! Epaatja jih marah sen suh noisok tahan erah Tairi nyia Sidoon suh noisokta bah, neng ih ehak doh dook khuupo nyuh ah wok rum ano, neng sak nah laabot pan ih neng ah rangdah nawa esa eti ih noisok theng rumta! ¹⁴ Rangte ih sen nang ih Dande Saadoh Tairi nyia Sidoon suh heh tenthet ah ehan ih noisok ah. ¹⁵ Eno Kapernum miloong! Sen teeteewah ah rang nah jen wang ih eh tam liitan? Sen ah soolam nah dat haatte ang halan!”

¹⁶ Jisu ih heliphante loong suh baatta, “O mina ih sen jeng boichaath han erah ih nga jeng uh boichaath ehang; O ih sen danhaath han; erah ih ngah uh danhaath et hang; eno o ih ngah danhaath hang erah ih ngah daap teewah ah nep danhaath ha.”

Wah rook sinet wanyi ngaak taha

¹⁷ †Wah rook sinet wanyi ah tenroon lam ih ngaak wang rum taha, “Teesu,” neng ih liita,”

10:13 10:13 Isa 23:1-18; Ijk 26:1—28:26; Jol 3:4-8; Ams 1:9,10; Jek 9:2-4   **10:15** 10:15 Isa 14:13-15   **10:16** 10:16 Mat 10:40; Mk 9:37; Luk 9:48; Jn 13:20   † **10:17** 10:17 Rook sinet wanyi ah mararah le adirook sinet luulu (wet hin doh sok an).

Juungbaan ih nep seng jeng chaat eta seng ih an mendi dokphan kino ah!”

¹⁸ Jisu ih ngaakbaatta rumta, “Ngah ih Soitaan ah rang nawa weephaak daat raaha rah likhiik tup ettang. ¹⁹ Boichaata an! “Ngah ih sen suh ejenjih chaan koh rumhala, eno ba sen pu nyia siingngaangraang khonah nep jen khoom an erah damdoh sen Piiara chaan anep jen an, eno tumjih ih uh sen tathet haat ran. ²⁰ Enoothong sen jeng juungbaan ih chaat ha ih nak mokroon an; erah nang ih bah sen men ah rang ni raangha asuh thong roon an.”

Jisu tenroon

(Mat 11:25-27; 13:16,17)

²¹ Erah tokdi Jisu ah Esa Chiiala ih tenroon thuk ano liita, “Ewah, rang nyia hah Teesu! ngah ih an suh lakookmi li hala tumeah an ih lajatte loong asuh jaatthuk hu marah jatwah loong re nawa taat huthiintu loong ah jatthuk hu. Elang euh, Ewah, erah ah an ih jamtu loong aju angla.

²² “Sengwah ih ngah suh jaatrep ah kotahang. O ih uh heh Sah ah tajatka heh wah luulu ih ba jat ha, erah damdi, o ih uh heh wah ah tajatka heh sah luulu ih ba jat ha eno o mina suh jatthuk suh heh Sah ih daanje ha erah ih baajat ha.”

²³ Erah dowah ih Jisu ih heliphante loong ko ih leksok ano neng suh ngiija ni dan baatta, “Sen tumthan khangraangse ah sen ih tumjih japtup han erah tup an no ah! ²⁴ Ngah ih sen suh baat rumhala khawah nyia luungwang loong ih uh sen ih marah tup han erah ah tup suh taatthun

rumha, ang abah uh neng ih tajaptup rumka, nyia sen ih marah chaat han, erah japchaat suh taatthun rumha ang abah uh neng ih tajap chaat rumka.”

Wase Samariate tiitthaak

²⁵ Hootthe Nyootte ah ra haano Jisu jeng matjoot thunta, eno heh ih chengta,” Nyootte,” “Babah uh lathoonka roidong ah chosuh, ngah ih tumjih et angdoh se ah?”

²⁶ Jisu ih ngaakbaatta, “Rangteele ni mamet liita leh? Sen ih erah mamah kah ih toombaatan?”

²⁷ Erah mih rah ih ngaakbaatta, “ ‘An Teesu Rangte ah an ten nawa ih minchan uh, an chiiala nawa, an tah nawa ih, an thung atak nawa ih minchan uh’ nyia ‘ankhuung antok ah an teewah thanthan ih minchan uh.’ ”

²⁸ Jisu ih ngaakbaatta, “An ih epun baat et hu,” Erah loong ah re uno ba khotong tong uh.”

²⁹ Enoothong Hootthe Nyootte warah ih jatririh di, Jisu suh chengta, “Khuung atok ah nga raang ih o ah ang ah?”

³⁰ Jisu ih ngaakbaatta, “Teewadi mih wasiit Jerusalem nawa Jeriko ni dat kah adi miputte loong ih joh rumta, eno put rum, eboteh ah buh rum, eno lam ni etek nanah ih thiinhaat rum.

³¹ Eno erah lam adi romwah wasiit dat khoom kata; eno mih rah tup ano, heh ih jiit khoom ano, lamhoh ko ih kata. ³² Emamah Leewi nok hah we ra taha, no mih rah sok ano, lamhoh ko ih siip khoomta. ³³ Enoothong Samaria nok

hah wasiit ra haano, mih ah sokta, eno erah sok ano, heh minchan dongta. ³⁴ Heh ah heh re ko ih kah ano, phonthiing nyia kham ih hema ah mook ano loopkhakta; no naangjam nokmong ko ih toon hu wan ano, naririh ih soksam wanta. ³⁵ Saalih adi heh ih jaan ngun loonyi dok ano nok bansokte asuh kota, eno baat thiinta, 'Arah wah ah ban sok weeuh joh,' ngah arah lam we ih ngaak wanghang adoh, an ngun mathan wang ah erah we ngaakthem et wan ah.' "

³⁶ Eno Jisu ih thoonbaatta, "An thung ni erah wajom tung dowah ih, miputte ih noopbuta wah ah marah ih hekhuung hetok likhiik noisokta?"

³⁷ Hootthe Nyootte rah ih ngaakbaatta, "Marah ih heh minchanta erah warah ih."

Jisu ih baatta, "An kah uno, emamah ih re uh."

Jisu Martha nyi Meeri jiinni kata

³⁸ Jisu nyia heliphante loong lam ni kaat tokdi, hadaang esiit adi minuh heh men ah Martha ih heh nok ni poonwanta. ³⁹ Erah nuh adi heh no esiit heh men ah Meeri angta, erah nuh rah Teesu lathong adi kottong ano heh jengkhaap ah boichaatta. ⁴⁰ Martha ah mongjoong angta jaatrep pakna theng ah hesuh totoh thiinhaat kot kano ah, eno heh ah ra haano liita, "Teesu, "An ih tanih jatko nga no ih jaatrep pakna theng ah ngah suh totoh thiin haat kohalang rah ah? Baat weeuh nga damdoh toomroong pakna wang weeha!

⁴¹ Teesu ih ngaakbaatta, "Martha, Martha! An ah jaatrep suh sootsaamlu nyia chamnaanglu,

⁴² enoonthong esiit luulu ba an ih wakjamjih.

Meeri ih epunjih lam ah danjeeha, eno erah ah heh dowah lah ngaak toonjih.”

11

Jisu ih rangsoom tiit nyootta

(Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Saasiit hah esiit ni Jisu ih rangsoomta. Eno erah thoonsoom adi, heliphante wasiit ih heh suh baatta, “Teesu, seng suh rangsoom nyoot he, Joon ih heliphante loong suh kanyootta likhiik ah.”

² Jisu ih baat rumta, “Sen ih rangsoom an doh, ame jeng an:

‘Ewah:

An men esa ah toomphoong ho;
an Hasong toom raaha.

³ Seng suh roijang phaksat ah kohe. *

⁴ Seng rangdah ah biin anaan he,
seng ih uh seng damdi thetreete loong ah
biin anaan et ih.

Eno seng thisusuh ih nak phate thuk he.”

⁵ Eno Jisu ih heliphante suh baatta, “Jengthaak ah sen jiiwah nok nah mottom doh kah anno taat suh kah thaak an, ‘Nga jiiwah ngah suh baanlo loojom than nam kohang. ⁶ Nga nok ni nga jiiwah wen nawa amadi thok hala, eno ngah di phaksat heh suh kottheng taan uh tajeeweeka!’

⁷ Eno jengthaak ih an jiiwah rah ih nokmong nawa ih toom ngaakbaat thaak ho, ‘Nak paklak raahang! Kaasak ejen tangsak etang, seng nga saloong ejen jup eli. An suh tumjaat kot suh uh,

---

* **11:3** 11:3 roijang phaksat ah kohe; adoleh rangkhah rookwih phaksat ah kohe.

tajen saat kang.' ⁸ Eno bah mamah angheng ah? Ngah ih baat rumhala an jiiwah mendi heh ih baanlo ah tajen kotaho, ang abah uh an ih larakri thang ih laat suruh et ubah heh saat ano an ih tumjih satu erah ekot eho.

⁹ "Erah raang ih ngah ih baat rumhala: Cheng et uh, eno ba an choh uh; ejam et uh, eno bah an ih chojam uh, erah damdoh erengdok et uno ba an suh kaasak ah daap koho. ¹⁰ Tumeah o ih cheng ah erah mih choh ah, erah dam ih o mina ih jam ah erah ih chojam ah, nyia kaasak ah o ih rengdok ah erah suh ba daap koh ah. ¹¹ Sen heh wah angte loong ah ih sen sah ih nyasi suh handi pu ni koh an? ¹² Adoleh wotih suh hanbah siingngaangraang ni koh an? ¹³ Tumthan ih thih ubah uh, an sah suh ese jih ah mamet kottheng abah ejat et hu. Erah ang abah, rang niiwa sen Wah rah ih tang, Esa Chiiala ah tumthan ehan koh ah o ih heh dowah chengha asuh ah!"

Jisu nyia Beljibul

(Mat 12:22-30; Mk 3:20-27)

¹⁴ Jisu ih engong juungbaan ah dokphanta, eno juungbaan ah doksoon kano, engong ah phang dongjengta. Eno miloong ah paatja ih rumta, ¹⁵ enoothong mararah mina ih li rumta, "Arah bah Beljibul boh ah juungbaan loong luungwang rah ah, heh suh neng jen dokphan theng chaan kotcho boh ah."

¹⁶ Rukho loong ah ih Jisu heh matjoot chungta, erah thoi ih neng ih heh suh epaatjaajih Rangte

reeraang ah noisok he ih baat rumta. ¹⁷ Ang abah uh Jisu ih jat etta neng ih tumjih thunha rah loong ah, eno li rumta, “Marah deek akaan neng chamchi ni pheetong ano rookmuila loong ah roitang tatongka; changka siit ah pheerook ano tong abah ethet eah. ¹⁸ Erah raang ih juungbaan hasong adoh uh neng chamchi nah pheerook ano tong abah, mamah jen ih chengtong ah? Sen ih li hali ngah ih juungbaan dokphan hang chaan ah Beljibul luungwang ih koha eah. ¹⁹ Ngah ih dokphan hang ah emah ang abah, sen liphante loong ih mamet dokphanta? Sen liphanteete loong ih jatthuk ha sen ah emoong lan eah! ²⁰ Emah tah angka, arah bah Rangte Chaan nawa ih Chiithih laakhah loong dokphan hang, eno erah ih jatthuk halan Rangte Hasong ah sen reeni jen thok ih taha eah.

²¹ “Maradoh tathat mina ih, helang hepah pan ih, heh nok ah ban sok abah, heh damdi tumjih jeela loong ah pi eah. ²² Enoothong heh nang ih tathat wahoh ih mok we jen abah, heh laalom theng helang hepah loongtang soonpi ano pheekokaat ah.

²³ “O mina nga miksukte loong ah nga raang-taan tah angka; o mina ih nga tachosok rang erah loong ah phaangjaang eah.

*Laathih ah ngaakwang eha
(Mat 12:43-45)*

²⁴ “Laathih ah mina sak nawa doksoon ano, deek akaan hookpakpak adoh heh naangtong theng jam sokkah ah. Eno heh ih esiit uh lachoh

jamka bah heh ih heh teeteewah suh li ah, ‘Nga nok nah ngaakwang ang.’²⁵ Eno heh ngaakwang ano nok ah saachamcham khookham cho et tupwang ah.²⁶ Eno we ngaak kah ano heh damdoh laathih sinet boot poonkah ah heh nang ih uh ethithoon ang arah ah, eno neng erah nok adoh tongwang ah. Eno bah erah mina ah jaakhoh nawa nang ih ehanthoon ih thih arah ang ah.”

Amiisak tenroon

²⁷ Jisu erah baatta adi, midung ni minuh esiit jengta eno Jisu suh baatta, “Tumthan tenroonjih ah an dongtupte nyi an koonchaate rah ah!”

²⁸ Enoothong Jisu ih ngaakbaatta, “Erah thaknang ih bah, tumthan tenroonjih ah o mina ih Rangte jeng ah chaat ano kap ete loong rah ah!”

Epaatjaajih jamte loong

(Mat 12:38-42)

²⁹ Miloong ih Jisu ah kookchap rum adi, heh ih liirumta, “Ahaangwa mina loong ah tumthan ethih ah! Neng ih epaatjaajih cheng rum halang, enoothong epaatjaajih o suh uh takokang Joona suh kotang aju ang ah.³⁰ Khowah Joona ah Ninewe mina loong raangtaan suh nyootsok theng angta likhiik, mina Sah rah uh ahaangwa mina loong raangtaan ih nyootsok theng ang ah.³¹ Dande sa doh wangchaanuh Siba ih ahaangwa mina loong ah chamnaang thuk han, tumeah heh ah hedeek nawa luungwang Solomon jatwah jengkhaap chaat thok hala; eno ngah ih

baat rumhala Solomon nang ih elong ah aani.
³² Dande sa doh Ninewe mina loong ih sen ah chamnaang thuk et han, tumeah neng ah rangdah nawa ngaaklek eta Joonah ih Rangte tiit baatta ah kap rum ano ah; eno ngah ih amiimi tiit baat rumhala adi Joonah nang ih uh elong ah seng damdi!

Weephaak

(Mat 5:15; 6:22,23)

³³ “O ih uh weetook ah kaangtook ano tek-mong nah tahuthiinka; † erah nang ih bah, hethiin thengnah ba thiin ah, eno ba nokmong ni wangte mina ah khom kaangtook ah. ³⁴ Sen mik ah sen sak raangtaan ih weephaak likhiik. Sen mik ah ese ang abah, sen sakpuh weephaak ang ah; enoothong sen mik ah laseeka bah, sen sakpuh ah laamang nah ang ah. ³⁵ Naririh ih thun an, erah ang abah, sen sak nawa weephaak ah laamang maamok angja oh. ³⁶ Sen sakputang ih weephaak nah ang abah, sen sak marah nah uh laamang tah angka, kaangjaaja ba ih phaak ah, weetook ih kaangtook ho di kah ang ah likhiik ah.”

Jisu ih Pharasi kaanjuuta

(Mat 23:1-36; Mk 12:38-40)

³⁷ Jisu ih tiit ah thoonbaat kano, Pharisi wasiit ih heh nok ni phaksat poonta; eno heh phaksat suh roongtong kata. ³⁸ Jisu ih laktiimuh ih phaksah arah sok ano Pharisi ah paatja eta.

11:32 11:32 Jon 3:5   **11:33** 11:33 Mat 5:15; Mk 4:21; Luk 8:16

† **11:33** 11:33 Mararah leedap adi arah taraangkatekmong nah rah ah

³⁹ Eno Teesu ih heh suh liita, “Eno bah, Pharisi sen loong ih bah sen khuung akhaak nyia sen lokkep khaplant ah rangkhoh ah ba saachot han, enoothong sen mong ni bah changrook nyia ethih loong tenthun ah meela. ⁴⁰ Thungko ah loong! Rangkhoh hoonte wah Rangte ih, heh mong uh heh ih tanih hoonta? ⁴¹ Enoothong sen lokkep nyi tek akhuung ni tumjih jeela rah changthih suh koh anbah, jirep ah an suh esa we ih hoon ah.

⁴² “Tumthan echoojih ang ah sen Pharisi loong asuh ah! Sen ih Rangte suh hekuung di khokileeso asih thiik uh ekot et han, jengthaak ih pochiina erah damdi uh jaat hoh mesih chaangtiik anep kohan, ang abah uh sen Rangte minchan nyia sen epun tenthun ah maat haat et han. Sen ih erah loong ah, marah uh lamaat haat thang ih reejih.

⁴³ “Tumthan echoojih ang ah sen Pharisi loong asuh ah! Sen ih rangsoomnok ni tongtheng ese ah ban thiin thuk suh nook lan, eno thaangsang thengnah uh mirep ih soomtu suh nook lan.

⁴⁴ Tumthan echoojih ang ah sen suh ah! Sen loong ah mangbeng theng ni lajat thang ih khoomte mina loong likhiik.”

⁴⁵ Hootthe Nyootte wasiit ih heh suh liita, “Nyootte, an ih erah jenglu adi seng nep wak kaanju hali!”

⁴⁶ Jisu ih ngaakbaatta, “Sen Hootthe nyootte loong raangtaan ih uh tumthan echoojih ang ah! Sen ih mih tamkhoni huijih ah lajen huitheng et huthuk han, eno sen ih neng huijih ah roong

chaang hui suh sen laktiik taan uh tajanghaat kan. ⁴⁷ Tumthan echoojih ang ah sen suh ah! Sen ih khawah loong mangbeng theng ah jaaseemoong ih hoonhan—erah khawah loong ah ih senwih sente tek haatte lek ang kano ah. ⁴⁸ Sen ih sen teeteewah ih noisok han, senwih sente tumjih reeta rah ah; neng ih khawah loong tek haat et rumta, eno sen ih neng mangbeng nok loong ah hoonkoh han. ⁴⁹ Erah thoih Rangte mongtham ese rah ih liita, ‘Nghah ih neng suh khawah nyia kongphaak baatte loong daapkaat ang; eno neng ih rukho ah tek haat rukho ah echamnaang toom et rum ah.’ ⁵⁰ Erah raang ih amah dowah mina loong asuh chamchojih ang ah teewah haphangsong di khawah loong tek haat rumta thaang rah ah, ⁵¹ Abel phangtek haat rumta dowah ih Jekaria tek haat rumta tuk ih, marah Roomthong nyi Esa hah chamchi ni tek haatta rah ah. Elang eah, ngah ih baat rumhala, ahaangwa mina loong ah erah loong thaang ah cham thuk rum ah!

⁵² “Tumthan echoojih ang ah sen Hootthe nyootte loong asuh ah! Sen ih thung atak kaasak laang theng chaabi‡ ah sen lak ni thiinhan; erah di sen teeteewah uh tawangkan, eno mihoh taat wangkah bah uh sen ih tanghaam et han!”

⁵³ Jisu erah dowah dokkhoom kata, Hootthe nyootte nyi Pharisi loong ih heh ah ethih ethih ih chikram rumta eno jaatrep jengkhaap cheng rumta, ⁵⁴ heh jeng lasah moong jengla, mat et joh suh ih thun rum ano ah.

11:51 11:51 Rangph 4:8; 2Tet 24:20,21 ‡ **11:52** 11:52 Chaabi: Kaaluung daapjih(key)

12

Lonoite suh banchoojih tiit (*Mat 10:26,27*)

¹ Bijaat haajaat mina loong lomthok rum taha eno, ejap nakmui nep ih rumta, eno Jisu ih jaakhoh heliphante loong asuh liita, “Naririh et ban sok an Pharisi loong to* ih naktoom thet haat han—ngah ih neng lonoi asuh liitang. ² Tumjaat hoppat cho ah erah daapcho ih hoon ah, erah damdoh jaatrep husah tiit loong ah dongjat et ah. ³ Erah raangtaan ih marah sen ih laamang ni baat han erah rangwuung nah japchaat ah, erah damdoh marah sen ih ngiija nokmong ni hubaat han erah nok rangkhoh nawa ih riingbaat ah.

O ra choojih ah (*Mat 10:28-31*)

⁴ Ngah ih baat rumhala, nga joonte loong, sen marah ih hansi laklak tek haatte ra lacho theng jaat hoh ethih tumjih takah jen etka. ⁵ Ngah ih noisok rumha o ra choojih rah ah: Rangte ra cho an, etek lini, Heh di juuba soolam nah haat wan suh chaan jeela. Nga jeng ah tuungmaang an, esiit heh juuba sen choojih ah!

⁶ Wosiksak banga rah phaanyi di tanih kasangka? Wosiksak esiit taan uh Rangte ih tabeehaatka. ⁷ Sen khoroon ah botseh rookwet cho. Erah raangtaan ih nakcho an; sen ah wosiksak hantek thaknang ih uh thaangchaan!

12:1 12:1 Mat 16:6; Mk 8:15 * **12:1** 12:1to Pharisi loong ih kham hoon suh nya baanlo hoon suh maakta **12:2** 12:2 Mk 4:22; Luk 8:17

*Rangdah dokbaat nyi Jisu thaaju
(Mat 10:32,33; 12:32; 10:19,20)*

⁸ “Ngah ih amiisak ih baat rumhala, o mina ih noksong dung nah neng ah nga mina et dokbaat rum ah, Mina Sah eh uh Rangte rangsah loong ngathong nah neng suh emamah ih reekoh rum ah. ⁹ Enoothong o mina ih nokwah dung nah thaaju hang, Mina Sah eh uh emamah Rangte rangsah loong ngathong nah thaaju rum ah.

¹⁰ “O mina ih Mina Sah ah thetbaat abah ejen biin anaan et ah, enoothong marah ih Esa Chiiala tiit thetbaat ha abah biin anaan tachoka.

¹¹ “Neng ih Jehudi rangsoomnok nah adoleh kobonor nyi hadaang pante loong ngathong nah phate suh siitwan hanbah, sen lapaatja theng senteewah ah mamet pangjih ah adoleh sen tumjih jengjih asuh ah. ¹² Tumeah Esa Chiiala ih erah tokdoh an tumjih jengjih ah heh ih nyoot han.”

Thungko wah changteng tiitthaak

¹³ Midung ni mih wasiit ih Jisu suh baatta, “Nyootte, seng phoh suh baat uh seng wah ih thiinhaatta nyamka rah toom phe kohang.”

¹⁴ Jisu ih ngaakbaatta, “Nga joonwah, ngah suh mih rikri nyia setnyi suh soophoh nyamka ah pheekot theng ih chaan o ih kot kotahang koh?”

¹⁵ Eno heh ih erah tiit ah loongtang suh wakbaat rumta, “Sen teeteewah ah naririh ih ban sok an sen ah jaatrep doh maamok nyamnyook jan oh; tumeah mina tumthan nyamte wah taat ang

abah uh, ami roidong ah heh nyamka nawa ih tajen hoonka.”

¹⁶ Eno Jisu ih arah tiitthaak tiit ah baat rumta: “Ehak di changteng wah wasiit angta heh di cham seetheng phek hantek angta. ¹⁷ Heh ih thunta, ‘Ngah di cham lomthiin theng tajeeka. Ngah ih tumjih et ang doh se ah? ¹⁸ Ngah ih amet ang,’ heh teeteewah suh liita; ‘ngah ih nga pung ah thaak haat angno ena elong we et huk hoon ang, erah doh nga cham nyia jaat hoh hukkhaak loong anep jen lomthiin ang. ¹⁹ Eno ngah ih nga teewah suh li ang, Khangraangse wah! Andi jaatrep hukkhaak paang rookwih raangtaan ih jeela. Roidong amah ba hanih, jok oh, phak oh, eno roidong doh tenroon ih tong oh!’ ²⁰ Enoothong Rangte ih heh suh liita, ‘Thungko wah an! Niikja an roidong ah ethoon ete; eno nyamka nyi hukkhaak loong ah an raangtaan ih lomthiin hu loong ah o choh theng ah?”

²¹ Eno Jisu ih thoonbaatta, “Marah ih heh nyamka loong taat lomthiin ha rah Rangte jiinko ni heh changteng tah angka.”

Rangte suh laalom

(Mat 6:25-34)

²² Eno Jisu ih heliphante loong suh baatta, “Erah raangtaan ih ngah ih baat rumhala ething-tong raangtaan ih phaksat suh nak sootsaam an adoleh sen sak nah kap theng nyuh akhat suh nak sootsaam an. ²³ Roidong ah phaksat nang ih uh elongthoon, erah damdi sak ah nyuh akhat nang ih uh elongthoon. ²⁴ Wokhah loong ah

sokthaak an: neng ih cham uh tawenka adoleh cham uh takhanka; nengdi cham lomthiin theng pung uh tajeeka; neng ah Rangte ih dung ha! Sen ah tang woh nang ih thaangchaan! ²⁵ Erah suh sootsaam anno amasah taan roiloh† ejen tong tam ih an? ²⁶ Sen ih erah likhiik ehinsah ah lajen phanlan kanbah, jaat hoh raangtaan ih tang tume thaam sootsaam lan? ²⁷ Sok an woma popoong loong hakla rah ah; neng moot ni uh takaka adoleh neng ih neng raangtaan ih nyuh uh tawaatka. Enoothong ngah ih baat rumhala Solomon luungwang di heh nyamka erah than ang adi botseh uh arah woma popoong loong jaaseela likhiik henyuh hekhat ah tajaaseeka. ²⁸ Erah woma naam suh nyuh akhat kotte rah ah Rangte, naam loong ah chiinyah bah eje enoothong rangkhah emat eah, we nah matkhaam ah. Erah ang abah heh ih sen suh nyuh akhat tanih jen koran? Sen laalom abah amasah boh ah!

²⁹ “Erah raangtaan ih sen nak thungjoong an, ejok, ephak mamang ah eah. ³⁰ (Tumeah arah mongrep adi Rangte lajatte mina loong ih bah Saarookwih jok aphak ah raang ih ju sootsaamla.) Sen wah ih jat et ha sen suh erah loong ejamjih ih eah. ³¹ Erah nang ih bah, Rangte heh Hasong raangtaan ih thong sootsaam anbah, eno erah loong abah heh ih laajam kojan.

Rangmong nah changteng
(Mat 6:19-21)

---

† **12:25** 12:25 amasah taan roiloh; adolehamasah taan echoong ejen hak tam ih an. **12:27** 12:27 1Lu 10:4-7; 2Tet 9:3-6

³² “Echo nak ih an, sen saapsah loong ah, tumeah sen Wah eroon ela eno sen suh Ha-song ah ekot ehan. ³³ Sen hukkhaak loong ah thoontang sang anno erah ngun ah changthih loong suh kokaat an. Sen ih lathet theng ngun khaak ah kap anno rangmong nah nyamte ang raangtaan ih lomthiin an, erah nah nyamka rah babah uh ene tah ih hoonka, tumeah erah ni ehuh tami nopka, erah damdoh ram eh uh taphakka. ³⁴ Sen tenthun ah marah di sen nyamka ah erah nah ang ah.

Banthootho etongte laksuh

³⁵ “Banthootho ih tong an tumjih thok ha bah uh, nyuh akhat ban kapcho nyia weetook ban took cho ah, ³⁶ laksuh ih neng changte wah kuhoon theng nawa ngaakwang eha ih kaban sok arah likhiik ah. Heh ah wang ano kaasak ah rengdok, erah damdam neng ih kaasak ah laanban daap ruh et ah. ³⁷ Tumthan tenroonjih ah erah laksuh loong ah neng changte wah ngaakwang tokdi motseng nyi banthootho ih japtup wang ano ah! Ngah ih baat rumhala, heh ih heh samsongnuh ah khookthiin ano, neng ah tongthuk rum ah, eno heh ih ban sok rum ah. ³⁸ Tumthan tenroonjih ah heh ih neng ah banthootho ih tong rum arah japtup ano ah, mottom di nyia mottom lini taat wang adi nep ah! ³⁹ Sen ih jat ehan nok changte ih ehuh wang saapoot ah jatta bah, heh ih ehuh asuh heh nok tajap long thuk thengta. ⁴⁰ Erah raang ih, sen

uh, banthootho ih tong an, tumeah mina Sah rah uh sen reenah sen ih labantho kan pootdoh mok thok ha.”

*Hanpiite adoleh lahanpiite laksuh
(Mat 24:45-51)*

⁴¹ Pitar ih liita, “Teesu, erah tiitthaak tiit ah seng raangtaan suh elang tam eah, tama warep mina raangtaan suh baat hu?”

⁴² Teesu ih ngaakbaatta, “Erah ang abah, laksuh hanpiite nyia maakwah ah o ang ah? Heh changte wah ih mootkaat phanlansiitte o hoon ah erah wah ah laangja, heh nok nep heh suh phanlan siit thuk ah erah damdoh laksuh wahoh loong suh neng chotheng phak asat kot saapoot erah warah ih phanlan ah.

⁴³ Tumthan tenroon ang ah erah laksuh rah ah, heh changte wah ih nok nah wang adoh heh pakna reeraang ah japtup wang aradoh ah!

⁴⁴ Elang eah, ngah ih baat rumhala, changte wah ih heh laksuh asuh jaatrep nyamka ban sok baat ah. ⁴⁵ Enoothong erah laksuh rah ih nga changte wah ngaakwang eliin ela ih li ano heh ih laksuh ehoh loong ah minuh miwah thoontang riimbuh, eno jokjok phakphak ih tong, kham adoh mok eabah, ⁴⁶ saasiit changte wah ah heh laksuh ih labansokka nyia lajatka sa doh ngaakwang ah. Eno changte wah ih heh ah jopjop ih dook ano‡ heh jeng lachaatte loong chamtheng adoh cham thuk ah.

⁴⁷ “Marah laksuh ih heh changte wah ih heh suh tumjih reetheng baat ha ah jatcho di, laban

---

‡ **12:46** 12:46 ih dook ano; adolehdook haatkaat

re thang ih tong abah, erah laksuh ah rapne ih chamnaang thuk ah. ⁴⁸ Enoothong marah laksuh ih heh changte wah ih tumjih jamha erah lajat thang ih thet reela, erah mih asuh amasah ju chamthuk ah. Ehan o suh kota erah jiin nawa ehan ju jam ah; ehan tokkhodi ehan o suh kotta erah jiin nawa emamah et jam ah.

Jisu ah epheehoomte

(Mat 10:34-36)

⁴⁹ “Ngah ih hatoh ah we ih rook suh ra halang, eno erah ejen luung ela ih thunhang! ⁵⁰ Ngah ih lakngah ni nga juungtemjih jeela, eno erah loong ah maang thoonthoon ngah mathan ih moongsaamte anglang! ⁵¹ Sen ih ngah suh hatoh nah semroongroong ang thuk raaha ih tammok thun tahe? Tah angka, semroongroong tah angka, epheehoom thong ang ah. ⁵² Aadowa ih changka siit ni mih banga angte ah ephe eah, ejom ah enyi damdoh miksuk mui ah enyi ah ejom damdoh ih miksuk mui ah. ⁵³ Hewah loong ah neng sah damdoh miksuh mui ah, heh sah loong ah neng wah damdoh; heh nuh loong ah neng sah minusah damdoh miksuk mui ah, neng sah ah neng nuh damdoh, henuh loong ah neng nyam damdoh miksuh mui ah, neng nyam ah neng hopnuh damdoh miksuk mui ah.”

Jen samthun etjih saapoot ah

(Mat 16:2,3)

⁵⁴ Jisu ih miloong asuh wakbaatta, “Sen ih jiiingmuung ah saanop ko ih sok damdam laan-jeng ruh elan rangphaatte angla eah eno amiimi

ih phaata. ⁵⁵ Erah damdi sen ih juungmeh ko nawa pong ih mot hanbah, sen ih liihan rangmi angte eno amiimiisak ih rang ah mi. ⁵⁶ Lonoite loong! Sen ih rang ahah ko ih sok anno rangmi rangphaat kembangan jat han; erah ang abah, sen ih aahaangwa saapoot ah mamah ladan jat ehan?

*An ih mat ah semsiit uh
(Mat 5:25,26)*

⁵⁷ “Sen ih sen teewah ah epun ih re suh mamah lami dande et han? ⁵⁸ O ih bah uh sen thet ah jat ano hootthe jun ih mat hoon nok nah siitwanjih mok ang abah, sen ih mat hoon nok maangjap doh changrook ah mathan jen ang ah, esemsiit raangtaan ih thuntheng. Emah lah ekan bah, mat hoon nok nah mat hoonte jiinnah hoom wanhan, eno pulit lak nah kohan, erah dowah ih phaatak nah sak wanhan. ⁵⁹ Ngah ih baat rumhala, erah nah sen chang maang dokdok ih tongthuk han.”

13

Rangdah nawa ngaaklek adoleh etek

¹ Erah toktok di mararah miloong ih Jisu suh Galili nok hate loong ih Rangte suh neng khosa siik hoon wan rum adi Pilat ih tek haat rumta tiit ah baat rumta. ² Jisu ih ngaakbaat rumta, “Galili nok hate loong erah tek haat rum kano, sen ih neng loong ah o nang ih uh rangdah thoon ang rumkano tek haatta ih tam thunhan? ³ Emah, tah angka! Enoothong ngah ih baat rumhala sen rangdah nawa maang ngaak lelek bah, sen uh loongtang neng tekta likhiik ih ti

an. ⁴ Siloom hah ni asih wah asat mina nok echoong ah rungdat ano mamet tekpat rumta? Erah mih loong ah Jerusalem ni songtongte loong o nang ih uh rangdah thoon ang rum kano tekpat rumta ih tammok thunhan? ⁵ Emah, tah angka! Enoothong ngah ih baat rumhala, sen rangdah nawa lah ngaak lekkan bah, sen uh emamah neng tek rumta likhiik ih ti an.

Puksak bang hetiikmuh tiitthaak

⁶ Eno Jisu ih arah tiitthaak ah baat rumta: “Teewadi mih wasiit ih heh phek ni puksak bang kiita. Eno hetiik taat sokkah adi tatiikta. ⁷ Eno heh ih phekbante wah asuh liita, ‘Sokthaak uh, ngah ih paang jom arah puksak bangtiik ah taatwoot sokwang halang, ang abah uh esiit uh tatup kang. Edook haat et uh! Hah ah tumet suh thaam haamtaam phook thuk ah?’ ⁸ Enoothong phekbante warah ih ngaak baatta, Chuupha, belum paang siit than toom waktong ah; ngah ih hehing ah kookthoh angno phon maahaat thaak ang. ⁹ Ngaarang lek dong tiik abah eseethoon; latiikka bah, an ih erah doh dok haat theng.’ ”

Jisu ih minuh ekoong deesiitta

¹⁰ Saasiit Jehudi naangtongsa di Jisu ih Jehudi rangsoomnok ni nyootsoot rumta. ¹¹ Erah di minuh esiit asih paang asat laathih ih sat thuk arah angta; heh ah siingkot angta, eno amasah uh takah mi jun chapta. ¹² Jisu ih erah nuh ah tup ano, poonta, “Minuh, an khoisat ah ede elu!” ¹³ Heh lak adi taajoh kano, lakdamdam di heh

teenuh nuh laan mi jun chap ruh eta, eno Rangte ah phoongphaata.

¹⁴ Jisu ih naangtongsa di deesiit rum kano Jehudi rangsoomnok ni mote saahaap ah ekhat eta, eno miloong asuh baatta, “Seng suh sa arok jeela pakna reeraangjih ah; erah raang ih sa arok mong adoh raahan no sen khoisat ah deesiit theng, naangtongsa doh tah angka!”

¹⁵ Eno Teesu ih heh suh ngaakbaatta, “Lonoite sen loong! Sen dow a o ih bah uh sen maanpong adoleh sen moktoh ah naangtongsa di taap nawa ja ano juung jok tanih kadok siitkan. ¹⁶ Arah nuh ah Abraham susah Soitaan ih asih paang asat chamnaang ha; naangtongsa doh heh ah tanih jen deesiitka? ¹⁷ “Erah ngaakbaat rum kano heh raawah loong ah neng rakrakri ih rumta, mihoh loong abah heh epaatjaajih reeta asuh eroon ih rumta.

Miinjaangjih tiitthaak

(Mat 13:31,32; Mk 4:30-32)

¹⁸ Jisu ih chengta, “Rangte Hasong ah tumjih likhiik ah? Ngah ih tumjih doh toobaat ang?”

¹⁹ Erah ah arah likhiik. Mih wasiit ih miinjaangjih ah heh phek nah wenkaat arah likhiik. Eno hephook ah phook ano hebang ih donghak, eno heh phaak loong adoh woh ah tep.”

To tiitthaak

(Mat 13:33)

²⁰ Jisu ih we chengta, “Rangte Hasong ah tumjih doh toobaat ang? ²¹ Erah arah likhiik.

Minuh esiit ih thekook siit wongbaan adoh to ah woi ano maang sumsum et thiin arah likhiik.”

Kaawan ehin
(Mat 7:13,14,21-23)

²² Jisu samthung nyia hadaang loong lam ih kah ano miloong asuh nyootsoot lamdi Jerusalem koh ih dokkhoom kaat chungta. ²³ Mih wasiit ih chengta, “Chuupha, ene ko mina ah tam pi ah?”

Jisu ih ngaakbaatta, ²⁴ “Kaawan ehin adoh jen nop suh sen ese mathan ih jen re an eme re an; tumeah warep ih erah doh wangsuh taatthun ah, ang abah uh tajen wangrumka ang ah. ²⁵ Nok changte ah saat ano kaasak ah tangsak et ah; eno sen ah kaasakthong adoh chap anno taat rengdok leh baat et an, ‘Chuupha! Seng suh kaaluung ah daap koh weehe!’ Eno heh ih ngaakbaat han, ‘Ngah ih sen tajat rumra ma nawa thok halan!’ ²⁶ Eno sen ih ngaakbaat an, ‘Seng an damdi karoong jok phaksah tahe; eno seng hadaang ni nep an ih kah nyootsoot tahe loong ah!’ ²⁷ Eno heh ih we li han, ‘Ngah ih tajat rumra sen ma nawa thok halan rah ah. Soon an nga re nawa ah, mimoong sen loong!’ ²⁸ Eno sen tumthan ih huung an, sen pha ah saat anno ah, sen ih Abraham, Isak, nyia Jaakob, erah damdoh khowah loong ah Rangte Hasong nah tup anno ah, sen baleh erah doh dok haat cho ang an! ²⁹ Mina loong ah saadong saanop ko nawa, juungkuh juungmeh nawa lomthok ha,

eno Rangte Hasong nah kuwaang phaksat roong phaksah tong rum ah. ³⁰ Eno o amadi liwang angla loong ah jaakhoh ang ah, o jaakhoh angla loong ah liwang ang ah.”

Jisu ih Jerusalem minchanta
(Mat 23:37-39)

³¹ Eno erah toktok di mararah Pharisi loong ah thok haano Jisu suh baatta, “An aadowa maanah ang abah uh edok khoom jaatjaat eh uh, tumeah Hirod ih an tek haat chung halu.”

³² Jisu ih ngaakbaat rumta, “Kah anno erah maut asuh baatkaat an: ‘Chiinyah nyia rangkhah ngah ih Chiithih laakhah loong ah dokphan ang, khoisatte ah deesiit et ang, eno sa jom doh thoon reeraang pakna ang.’ ³³ Enoothong Chiinyah, rangkhah nyia ngaarang ah ngah ah khoom ruh ete anglang, tumeah khawah ah hahoh nah tek haat ah tapunka ang ah, Jerusalem nah ba tek haat ah.

³⁴ “O Jerusalem, Jerusalem! Sen ih khawah loong tek haat han, sen ih Rangte ih kongphaak huite daapjaha rah jong ih tekpat han! Ngah ih sen mina loong ah lomkhood joot suh nga lak tumthan taat janghaat hang, woh ih heh sah loong ah hejang khui ni kakhon ah likhiik ah, ang abah uh sen ih talomjoot thukri! ³⁵ Erah raangtaan ih Rangteenok ah thiinhaat ete anglan. Ngah ih amiimi ih baat rumhala sen ih ngah tajap tupri ang an, saapoot rookli ano sen

ih amah maang jengjeng, ‘Teesu mendi o ra hala asuh Rangte ih romsetam koh ah.’ ”

14

Jisu ih khoisatte deesiitta

¹ Sa siit Jehudi naangtonga di Jisu Pharisi nok hate wasiit phokhoh nok ni phaksat phaksah kata; eno miloong ah ih Jisu ah teptep et ban sok rumta. ² Mih wasiit heh sook nyia heh lah pheng arah Jisu reeni chap wang taha, ³ eno Jisu ih Hootthe nyootte nyi Pharasi loong asuh chengta, “Seng Hootthe jun ih Naangtonga doh mih edeesiit tam tadeesiit thukka?”

⁴ Eno neng tumjih uh tajeng rumta. Jisu ih khoisatte ah toonsiit ano deesiitta, eno kaat thukta. ⁵ Eno baat rumta, “Sen wasiit thandoh sen sah adoleh seng maanpong Jehudi naangtonga doh habeng nah mok datti abah, sen ih echaan ih erah saasa doh etoonsiit tam tatoonsiit kan?”

⁶ Eno neng ih erah tiit ah tami ngaakbaat rumta.

Mina toongtang jun ih tongtha

⁷ Wenwah loong ih neng tongtheng ese se ah jam rum arah Jisu ih jat ano, heh ih arah tiitthaak tiit ah neng suh baatta: ⁸ “O ih bah uh sen kuhoon sadung nah poon han radoh, sen tongtheng eseethoon adoh latong theng. Sen nang ih elong mina uh mok poon et ah, ⁹ set wanyi nyi poontte changte ah ra haano mok baat ho, ‘Arah doh arah wah ah toomtong ah eah.’

Eno an ah rakmuurakke ih enum nah dattong jih ang ah. ¹⁰ Erah nang ih, an mih ih poonho doh, kah uno tongtheng enumthoon adoh tongka uh, eno change ah ra haano toombaat jaho, 'Ngah jiiwah wang ho, tongtheng ese ko ih tong wangho.' Erah doh an ah wahoh wenwah loong miksok doh khosoong naaloong ang uh. ¹¹ Tumeah o ih heteewah suh elong ih thiik ah erah ehin ih hoon ah, eno o mina ih heh teeteewah suh ehin ih thiik ah erah elong ih hoon ah."

¹² Eno Jisu ih neng poonte wah asuh baatta, "An ih maatok doh rangnih phaksat adoleh rangja phaksat ang koja bah uh mih poon ubah, babah uh an jiiwah adoleh anphoh anno nyia an joonte adoleh ankhuung antok nawa changteng loong ah lapoon theng tumeah neng ih an ewe ngaak poon et ho, eno an ih marah taat koh rumtu erah hephoopho we ih ngaak koho. ¹³ Sen ih sadung phaksat hoon anbah, changthih, ekoong nyia edook loong ah poon an; ¹⁴ eno ba romseetam ah choh an, tumeah neng ih sen suh tajen ngaakthem ran. Rangte ih sen suh heh mina loong tek nawa ngaaksaatja doh ngaakthem han."

Kuwaang elong phaksat tiitthaak
(Mat 22:1-10)

¹⁵ Jisu damdi teebun ni roong tongte wenwah wasiit ih erah japchaat ano, Jisu suh liita, "Marah mina Rangte Hasong nah sadung adoh choh roong tongte loong ah tumthan tenroon ang ah!"

¹⁶ Jisu ih heh suh baatta, “Teewadi mih wasiit ih saroom dungnuh ni warep mina lom-poonata. ¹⁷ Eno sadung tok ah chang kano, heh ih heh laksuh asuh wenwah loong ah poonkaat thukta, ‘Wanghan, jirep ah khookham cho!’ ¹⁸ Eno miloong ah ih wasiit wasiit ih, jaat hoh kaatthet ah diipbaat rum ano tawang rumta. Jaakhothoon poonta warah ih laksuh asuh baatta, ‘Ngah ih phek ena retang erah sokkah ang: ethih nak choh uh.’ ¹⁹ Erah lih dow wasiit ah ih we liita, ‘Ngah ih maanpong asih retang ah loong ah phek nah phek bok thaak siitkaatte anglang, erah thoidoh tajap ra rang ethih nakthun uh.’ ²⁰ Erah lilih wasiit ih we liita, ngah ih amamah di nga kuhoon tang, erah thoidoh ngah tajen raarang.’

²¹ “Eno laksuh ah ngaakwang ano jaatrep tiit heh changte asuh baat wanta. Changte ah rapne ih khah ano heh laksuh asuh baatta, ‘Echaan ih kah uno lam nawa nyia hadaang hadaang nawa, changthih loong ah nyia ekoong, edook loong ah, ngaak poonkah uh.’ ²² Erah damdam laksuh rah ih liita, ‘An ih baat hu jengkhaap ah tadaanke, changte, enoothong nok abah balam uh jaachaak dook.’ ²³ Eno changte rah ih laksuh asuh baatta, deek akaan lamrep nah kah uno miloong ah poonkah uh eno nga nok ah eme toom eah. ²⁴ Ngah ih thoontang suh baat rumhala takkhoh taat poon rumtang loong ah rangja phaksat ah nak toom phaksah ra rumha!’ ”

Heliphante jen anghaang
(Mat 10:37,38)

25 Saasiit mih hantek Jisu damdam ih roongkhoom rum adi, heh ih ngaak sok ano baat rumta, 26 “O nga jiinni thokte rah nga liphante tajen angka, ngah ah nengnuh nengwah, neng minuh nyia neng sah, nyia neng phoh neng nah, eno neng teeteewah nang ih ehan lamok mongnook rumrang bah ah. 27 O ih neng teeteewah bangphak ah hui ano nga linah lajen roong khoom ra bah nga liphante tajen angka.

28 “Sen dowah o ih bah uh nok echoong hoon suh kaankoong anbah, jaakhothoon ah tong uh no ngun mathan taan wang ih chaak rookwet uh eno ba jat uh nok jen hoonjih ngun ah eli tam taliika eah. 29 Emah lah angka bah, an nok thongbeng ah thootcho, thathom doh toohaat jih ih hoon ah; eno mih ih sok ho doh engiit jih ang ah. 30 Neng ih amet li ho ‘An ih an nok ah taat phang hoon uno etoohaat bowe hu nih!

31 “Luungwang wasiit ih haajaat asih mih ah siit ano luungwang wahoh ih, haajaat rooknyi mih siit arah damdoh rookmui suh, jaakhoh heh ih chaak samthun et ah erathan mina damdoh ejen muujih tam lajen muujih rah ah. 32 Heh ih lajen taaka bah, kongphaak huite daapkaat ano luungwang damdoh chomui ah, eno nuumi* hoon raangtaan ih baat ah maang rookmui rumka ngakhoh nah ah. 33 Erah likhiik ih, “Jisu ih thoonbaatta, “O ang an bah uh jaatrep ah lajen thiinhaat kanbah nga liphante tajen angka.

14:26 14:26 Mat 10:37   14:27 14:27 Mat 10:38; 16:24; Mk 8:34;
Luk 9:23   * 14:32 14:32 nuumijengjun tiitkhaap asuh liita

Thaangmuh sum
(*Mat 5:13; Mk 9:50*)

³⁴ “Sum ah ese, enootherong sumwaan ah mok thoon abah, lamhoh nawa ih sum ah we ngaak sumthuk jih tajeeka. ³⁵ Erah ah hah nah tumjih maak doh tachapka adoleh khaat et suh uh taseeka ang ah; ehaat etjih ba ang ah. Erah thoidi ih chaat et an, sen na je abah ah!”

15

Saapsah emat ih arah
(*Mat 18:12-14*)

¹ Saasiit sokse seete nyia danhaatcho mina loong Jisu jeng boichaath thokrum taha, ² Pharisi nyia Hootthe Nyootte loong ah susu ih waan rumta, “Arah mih rah ih danhaatcho mina loong ah poon ano neng damdi nep uh roong phaksah ruh eha!” ³ Erah thoidi Jisu ih arah tiitthaak tiit ah baatta:

⁴ “Jengthaak ih sen wasiit thandoh chaasiit taan saapsah toom angthaak ah, eno erah dung dowasiit ah emat eah bah—an ih tumjih theng ah? An ih rook akhuh akhuh rah naamphak ban riim thuk uno esiit moong khoomta saapsah rah maang japtuptup ih jam sokkah uh. ⁵ Eno chojam uno, rapne ih roonsoon damdoh saapsah rah an sookkaang nah toonpi wan uh ⁶ eno an nok nah ngaak puiwan uh. Erah lidoh an joonte nyi ankhuing antok loong ah lompoon uno baat uh, ‘Ngah rapne ih roonlang nga saapsah mata ah japjam angno ah. Erah thoidi seng ih

saroom hoon ih, raahan!' ⁷ Erah likhiik, ngah ih baat rumhala, mina wasiit heh rangdah nawa ngaaklek abah rangmong hasong nah rapne tenroon ang ah, rook akhuh akhuh elong elang mina loong neng rangdah nawa ngaaklek suh lanookka loong ah nang ih ah.

Ngun mat

⁸ "Adoleh jengthaak ih minuh esiit ih ngunkholok lo asih dowa loosiit ah maat haat abah heh ih tumjih et ah? Heh ih weetook ah kaangtook ano, nok ah joom ano naririh maang japtuptup ih jam sok ah. ⁹ Heh ih japtup ano, heh joonte nyia heh khuung atok loong ah lompoon ah, eno neng suh baat ah, 'Ngah rapne ih roonlang nga jaan ngun mata rah jappam angno ah. Seng loong saroom room ih!' ¹⁰ Erah likhiik, ngah ih baat rumhala, Rangte Rangsah loong uh emamah ih roon ah wasiit taan rangdah nawa ngaaklek abah ah."

Miwah sah moongkhoom

¹¹ Jisu erah damdi wakbaatta, "Ehak di mih wasiit di heh sah wanyi angta. ¹² Noolih warah ih heh wah asuh baatta, 'Ewah, nga dakbi nyamka ah ngah suh amadoh laan phe kohang.' Eno heh warah ih heh sah nyi asuh pheekoh nyuuta. ¹³ Sa nyi jom lini noolih warah ih heh dabbi nyamka ah sang ano nok nawa erah ngun ah hui ano moongkhoom kata. Heh mideek ni moongkhoom kata, eno heh ngun loong ah thaangmuh di lasootsaam thang ih thaaja kaatta. ¹⁴ Heh jiinni mathan ngun jeeta angta thoontang jen thaaja lini, erah hah adi ramkhah dongta,

eno heh jiinni tumjih uh tadakta. ¹⁵ Erah thoidi heh erah deek adi mih nok ni lakniik jam kata eno wasiit ih heh phek ni wak ban sok thukta. ¹⁶ Heh ih thunta wakjook theng wakcham ah tam laan sah ang eah, tumeah heh suh o ih uh phaksat kotte tajeeta. ¹⁷ Hethoondi heh thung ni dongthunta eno liita, 'Seng wah nok ni mote loong ih neng wok maang phootphoot kah ih phaksah rum ah, chiinyah ngah bah aadi ram ih the halang! ¹⁸ Ngah seng wah jiinnah ngaakwang angno baatwan ang, "Ewah, ngah ih Rangte damdi nyia an ngathong ni rapne ih rangdah molang. ¹⁹ Aadowa ih ngah an sah ih poon suh tapunkang; an ih ngah ah mootkaatte wasiit ih samthun hang.' ²⁰ Eno heh ah dokchap ano heh wah jiinni ngaakwangta.

"Heh wah ih japtupta tok adi heh ah nok nawa haloot ni dook angta; ang abah uh heh wah heh thungthet lam ih soonkah ano, heh sah rah khonjoh ano chupphakta. ²¹ 'Ewah,' heh sah rah ih liita, 'Nga Rangte nyia an ngathong ni rapne ih rangdah molang. Ngah aadowa ih an sah et jen li suh takah pun kang.' ²² Ang abah uh heh wah ih heh laksuh loong ah poon rum ano baatta, 'Echaan!' Heh ih liita, 'Samsong jaase thoon ang arah jam koh jahan eno song thuk an. Heh lak nah laktiip ah tiipkoh eh an heh lah nah lakhoop ah khoop thuk ih an. ²³ Erah lilih maan etotot ah jowang anno joot an, eno seng loong ah saroom room ih! ²⁴ Tumeah arah nga sah ah etek eta, eno amadi heh engaakthing ela; heh mat eta, eno amadi jap jamhi. Eno saroom phaksat ah phang

choongchaam rumta.

²⁵ “Erah tokdi heh sah phokhoh wah ah phek ni angta. Heh ngaakwang ha di, heh nok ko ih tiitthok damdam ih, heh ih boongkaat seehoon ang arah japchaatta. ²⁶ Eno heh ih laksuh wasiit ah poon ano chengta, ‘Tumjih angla?’ ²⁷ An no ngaak wang taha,’ laksuh rah ih ngaakbaatta,’ eno an wah ih etotthoon maan ah joot thuk tahe, tumeah heh ah naririh punpiipi ih ngaak wang taha eah.’

²⁸ “Phokhoh wah ah rapne ih khata nok ni uh lawang thang ah; eno heh wah ah kah ano ‘nok nah wang ho’ ih heh lasih joh lam ih poon kata. ²⁹ Eno heh wah asuh liita, ‘Sokthaak hang, paangtang ih ngah ih an suh dah likhiik ih reeraang pakna lang, an jeng uh lanaan daan thang ah. Eno an ih ngah suh tumjih kohalang? Nga joonte damdoh roong joon phaksat suh ki esiit taan uh tatek haat thuk rang! ³⁰ Eno arah an sah rah ih an dowa nyamka ah pheesuh hoono hansangte minuh damdi ngun loong ah thaaja kaat ano, ngaakwang hala asuh an ih maan elongthoon ah kadook kohu nih!’ ³¹ ‘Nga sah,’ heh wah ih ngaakbaatta, ‘An ah aani saarookwih nga damdi, eno jirep nga dowa loong ah an raangtaan. ³² Erah nang ih bah seng loong ih tenroon lam ih thong room phaksah theng, tumeah an no ah tek nawa, we ngaakthingla, heh jen mat eta, rah we jap jamhi.”

16

Mootkaat phanlante maakthiwah

¹ Jisu ih heliphante loong suh baatta, “Teewadi changteng wasiit angta heh nyamka loong ah heh laksuh suh maak thukta. Changteng wah asuh baat rumta heh laksuh ih bah heh nyamka rah lalangka ni thaajaaha eah. ² Erah thoidi heh laksuh ah poon ano liita, ‘Arah ngah ih an tiit tumjih japchaat hang? Thoontang ngaakwanho an suh nga nyamka mathan ban maak thuk taha loong rah ah, tumeah an aadowa ih nga mootkaat phanlante takah angko.’ ³ Laksuh rah ih heh teeteewah suh liita, ‘nga changte wah ih ngah ah arah motang dow a etoohaat et thukte. Eno bah ngah ih tumjih re ang? Ngah ih phekkang, eno bikthaang suh uh tabaam jen phekkang, eno rakmuurakke nih. ⁴ Amadi ngah tumjih reejih ah jat ih ang! Eno nga mootkaat ah thoon abah, nga joonte loong eje neng ih ngah neng nok nah poon et hang.’

⁵ “Eno heh ih heh changte wah nyamka namte loong mih ah lompoon ano baat rumta. Heh ih jaakhoh wah thoon asuh chengta, ‘an ih nga changte wah dow a mathan nam tu?’ ⁶ Olip bangthiing thuung chaasiit, heh ih ngaakbaatta. Mootkaat phanlante rah ih baatta; ‘an di arathan,’ ‘tong uh rook banga et raang uh.’ ⁷ Eno heh ih wahoh suh we chengta, ‘an ih aleh mathan nam tu?’ ‘Ata tiik haajaat siit thekook namtang,’ heh ih ngaakbaatta. ‘Arah than an ih kotjih ah,’ Laksuh rah ih baatta; ‘Cha asaat et raang uh.’

⁸ “Erah thoidi changte wah ih phanlante maakthiwah ah jeng lachaat thang ih reeraangta asuh egu etjih ih hoonta; tumeah, arah mongrep dow a

mina loong ah maama nyamka phanlan suh maakthih totoh weephaak mina loong ah nang ih ah.”

⁹ Erah dam ih Jisu ih li rumta, “Erah thoih ih ngah ih baat rumhala: sen ih arah hatoh nyamka ah maak anno sen joonte ah hoon an, eno erah nyamka loong ah thoon sa doh, sen ah roitang lathoon theng nok adoh soongraang noppoon han. ¹⁰ O mina ehinsah adi jen tuungmaang ah erah mina ah elongwah asuh uh ejen tuungmaang eah; o mina ehinsah nah phang thih abah elong nah uh ethih ang ah. ¹¹ Erah ang abah, sen hatoh nyamka adoh laphang toongtang kanbah, amiisak nyamka asuh tang mame jen toongtang baat an? ¹² Erah dam ih mihoh hukkhaak asuh sen laphang toongtang kanbah, an hukkhaak loong ah an suh uh o ih ma koho?

¹³ “Laksuh wasiit ah changte wanyi nok nah tajen moka; heh ih wasiit asuh mongnook ano wasiit ah miksuk jaatjaat et ah; heh ih wasiit dam adoh toongtang ang ah eno wasiit dam adoh toongtangka tah angka ang ah. An ih Rangte nyia ngun enyiinyi an changte tajen et hoonko.

Mararah Jisu tiitthaak

(Mat 11:12,13; 5:31,32; Mk 10:11,12)

¹⁴ Pharisi loong ih erah japchaat rum ano, Jisu ah putbeek ngitkhuung rumta, tumeah neng ih ngun ah mongnook rumta. ¹⁵ Jisu ih baat rumta, “Sen loong ih senteewah ah mihoh miksok di epun et noisokte mina loong, enoothong sen tenthun ah Rangte ih jat ih halan. Tumeah

marah suh mina ih thaangchaan thoon ih thiik ha ah Rangte raang ih thaangmuh ang ah.

¹⁶ “Moses Hootthe nyia khawah loong ih raangta loong ah Juungtemte Joon tuk ih maak rumta; erah lih adi Ruurang Ese Rangte Hasong tiit ah baat rumha, eno erah hasong adoh nop suh laat tuutmui rumla. ¹⁷ Enoothong Hootthe nawa jengdang ehinsah esiit taan uh lamatjih erah nang ih bah rang nyi hah mat ah elaang laan ang ah.

¹⁸ “O mina ih heh nusah dowa paak ano mihoh weekap abah heh ih roomjup mat ah kap ha; eno epaakcho minuh we kapte warah eh uh roomjup mat ah kap ha.

Changteng wah nyia Lajaras

¹⁹ “Ehak di changteng wasiit angta heh ah thaangchaan nyuh akhat di choom ano saarookwih laboot labe ih songtongta. ²⁰ Erah di changthih wasiit heh men ah Lajaras, heh sak ah putang ih jeekma arah changteng wah nok kaaluung thong ni ban tongta, ²¹ changteng wah tuibung teebun khui ni thaaja arah bantoon phaksate angta. Heh ma adi hui loong ih nep miiklak ih rumta.

²² “Changthih wah ah tek ano rangsah loong ih Abraham re nah tongthuk suh siit wanrumta rangmong nawa sadung phaksat adi ah. Changteng wah ah tek ano bengkaatta, ²³ eno soolam* ni, heh rapne ih chamwangta, heh

---

16:16 16:16 Mat 11:12,13   **16:17** 16:17 Mat 5:18   **16:18** 16:18 Mat 5:32; 1Kr 7:10,11   * **16:23** 16:23 Soolam: Etekte loong raang ih mongrep.

rangkho ko ih toonsok adi haloot ni Abraham ah japtupta, Lajaras ah Abraham re adi tongta. ²⁴ Eno heh ih poonta, 'Ewah Abraham! Ngah minchan ih weehang, Lajaras ah daapkaat weeho heh laktiik ah juung adoh tem ano nga tuuhih adoh taan toom tengtem jah weehang, tumeah arah we adi ngah rapne ih chamlang!'

²⁵ "Eno Abraham ih liita," Dokthun et uh, nga sah, an roidong di an suh jaatrep eseejih loong ah kotaho, erah di Lajaras ah jaatrep ethih loong ah chota. Erah thoidi amadi heh tenroon ih tongla, eno an ah cham elu. ²⁶ Erah loong tokkhodi, seng chamchi ni echoongwah haluung jeela, erah doh o mina uh aako nawa an reeko tami daankhoom raari, adoleh an reeko nawa uh aako nah tami daankhoom raaran.' ²⁷ Changteng wah ih liita, 'Erah ang abah, an lasih joh weehala, ewah Abraham, seng wah nok nah Lajaras ah kaat thuk weeuh, ²⁸ erah di nga nooloong wah banga je ah. Heh kah ano toom choophaan kah weerum ah, arah than chamchojih adoh neng ah taan naktoom mok wang we rumha.'

²⁹ "Abraham ih baatta, 'An nooloong di Moses nyia khowah loong eje neng suh baatte ah; neng ih erah loong jeng ah kapjih ang ah.' ³⁰ Changteng wah ih ngaakbaatta, 'Erah ah talaaleh weeka, ewah Abraham! Erah nah o ang abah uh tek nawa ngaaksaat ano neng reenah kah abah, neng rangdah nawa elek eah.' ³¹ Ang abah uh Abraham ih liita, "Neng ih Moses nyia khowah loong jeng ah lachaat rumka bah, tek nawa ngaaksaatte taatje abah uh neng ih tabaam kapka.'"

17

Rangdah

(*Mat 18:6,7,21,22; Mk 9:42*)

¹ Jisu ih Heliphante loong suh baatta, “Mina rangdah nah dat hoom jih ah eje jaatjaat ang ah, enoothong erah loongdat hoomte ah raang ih tumthan ethih ang ah! ² Erah mina rah ih bah heh boh adoh jong ah bonchi ano juungsih nah datpit ah ese ang ah, nga liphante changthih noodek loong asuh rangdah dathuk nang ih bah ah. ³ Erah raang ih an tumjih reelu erah ban sok et uh!

“Anphoh anno ih rangdah re abah, kanja et uh, eno rangdah nawa elek eah abah, biin anaan et uh. ⁴ Heh ih an damdoh saasiit doh jaasinet taan thetre leh, erah thetre ah saapoot rookwih an re nah baat ho, ‘Nghah rangdah nawa ngaaklek elang, biin anaan weehang eah, ‘An ih biin anaan et theng.”

Tuungmaang

⁵ Heh kaamwah loong ih Teesu suh baat rumta, “Seng tuungmaang ah ehan han ang thuk he.”

⁶ Teesu ih ngaakbaat rumta, “Sen doh sen tuungmaang ah miinjaangjih thanthan jen ang abah, sen ih arah potiik bang asuh jen baat et an, ‘An hing paan ih an loplopdah eh uh no juungsih adoh phook kah uh!’ Eno amiisak ih an jeng chaatchaat eah.

Laksuh mootkaat

⁷ “Jengthaak ih sen wasiit thandoh laksuh phek bokte adoleh Saapriimte toom angthaak ah. Heh

phék nawa thok ha doh, phaksat chaak phaksah uh eh nih banbaat uh? ⁸ Emah tabaam baatko! Erah nang ih bah, an ih heh suh baat uh, nga phaksat chaak khookham kohang eno an choom ah jamkap uno nga phaksat juung jok tok ah ban sok hang; erah lidoh an ih we phaksah uh.' ⁹ Laksuh ah changte wah jeng chaat thaang lakookmi jengkhaap tabaam choka, emah ang tam eah? ¹⁰ Emamah sen doh uh elang ela; sen suh mootkaat theng marah baat tahan ah thoon moh an no jeng an, 'Seng bah jojang laksuh, seng reejih tumjih angta erah ba reeti.' "

Jisu ih wah asih deesiitta

¹¹ Eno Jisu Jirusalem nah kaat suh li ano Samaria nyia Galili chaamchi ko ih dokkhoom kata. ¹² Heh hadaang esiit ni nopwang adi engam wah asih chomuita. Neng haloot ni chap rum ¹³ ano riing rumta, "Jisu! Nyootte! Seng minchan weehe!"

¹⁴ Jisu ih neng ah tup rum ano baat rumta, "Kah an, eno romwah loong ih toom soksam han."

Neng loong ah lam ni saade rumta. * ¹⁵ Neng dung dow wasiit rah ih heh deeta rah jat ano, ngaak wang taha, eno erong ih Rangte rang ah phoongphaata. ¹⁶ Eno Jisu lathong adi khopjup ano lakookmi jengkhaap ah raata. Erah mih ah Samariate angta. ¹⁷ Jisu ih liita, "Khoisat deete ah wah asih boh ang rumta; wah akhuh ah mani ah? ¹⁸ Arah mihah wah ah Rangte suh lakookmi jengkhaap ra heh laklak mame ngaakwang hala?

17:14 17:14 Lew 14:1-32 * **17:14** 17:14 de rumta: 5:12 nah sok an

” 19 Eno Jisu ih heh suh baatta, “Toonchap uno wang uh; an tuungmaang ih an khoisat ah deesiit halu.”

Rangte hasong ah thok ih hala

(Mat 24:23-28,37-41)

20 Mararah Pharisi ih Jisu suh chengta Rangte Hasong ah maatok doh thok ha. Heh ih ngaak-baatta, “Rangte Hasong ah japtupjih tah ih thok ra. 21 O eh uh tabaatka ang ah, ‘Sok uh arah ni thok hala eah!’ adoleh, ‘Therah ni thok hala eah!’ tumeah Rangte Hasong ah sen damdam di†.”

22 Eno heliphante loong suh baatta, “Saapoot thok eha sen ih mina Sah ah sok suh ram an rah ah, ang abah uh sen ih tajaptup kan. 23 Erah tokdoh sen suh mih ih baat han rah je ah, ‘Therah koh ih sokthaak uh!’ adoleh aako ih sokthaak ho!’ Enoothong, sen ih erah nakmok jam sokkah an. 24 Rang ni rangsummeh ah rongsiit ni jap leh ronghoh ko kah ih phaak arah rah likhiik, mina Sah rah uh heh rangwuung saakaan thok ha doh emamah ang ah. 25 Enoothong jaakhoh heh ah chamjaatjaat ejih eno aahaangwa mina loong ih chiik haat nep chaak et ah. 26 Nuah tokdi angta likhiik Mina Sah tokdoh uh emamah ang ah. 27 Warep mina siiphak khamjok nyia minuh miwah kuhoon lam ih tongtha ah, eno Nuah ah Khoonkhuung adi dungtong ano erah pootdi juung ah nuung ano mina loong ah mata.

---

† 17:21 17:21 sen damdam di; adoleh sengdung ni, adoleh sengdung nah baphuk ih dong ha 17:26 17:26 Rangph 6:5-8
17:27 17:27 Rangph 7:6-24

²⁸ Erah tok ah Loot tokdi angta rah likhiik ang ah. Mirep erah tokdoh ejok ephak tok, eriiik esang tok, eki nyia ehon tok ang ah. ²⁹ Sodom nawa Loot dokkhoomta lini, rang nawa we nyia koonthook ah rangphaat likhiik ih dat kah ano miloong ah chum tekhaat rumta. ³⁰ Mina Sah dong raaha sa doh emamah ang ah.

³¹ “Erah sa doh o mina nok khoni angte rah ih nokmong nawa hukkhaak toon lajaatjaat datkaat jih; erah likhiikkhiik o mina phek ni angte rah nok nah tajaatjaat ngaak wangka. ³² Loot nusah rah samthun an! ³³ O mina ih heh roidong piipaang thun ah erah ih mat haat et ah; O mina ih heh roidong mat haat ah erah mih ah epi eah. ³⁴ Ngah ih baat rumhala, erah rangphe ja, khokhom esiit nah mih enyi roomjup arah ang ah eno: wasiit ah toonsiit et ah wasiit ah thiinhaat et ah. ³⁵ Minuh enyi raanthom nah raan roomthu arah ang ah: esiit ah toon et ah, esiit ah thiinhaat et ah.” †

³⁶ Mih wanyi phekmoot ah: wasiit ah toon et wasiit ah thiinhaat et ah.

³⁷ Heliphante loong ih cheng rumta, “Maanah ah, Teesu?”

Jisu ih ngaakbaatta, “Marah doh mih mang ang ah, erah doh hukunnuh loong lomkhood ah.”

17:28 17:28,29 Rangph 18:20—19:25   **17:31** 17:31 Mat 24:17,18; Mk 13:15,16   **17:32** 17:32 Rangph 19:26   **17:33** 17:33 Mat 10:39; 16:25; Mk 8:35; Luk 9:24; Jn 12:25   † **17:35** 17:35 Mararah leedap adi wet hin 36 ah taraangka: Mih wanyi phekmoot ah: wasiit ah toon et wan ah eno wasiit ah dak thiinhaat et ah. (Mat 24:40 adoh sok an)

18

Thaknuh nyia mat hoonte tiitthaak

¹ Eno Jisu ih heliphante loong suh tiitthaak baat lam ih nyootta neng ih saarookwih babah uh lathungjoong thang ih rangsoom nah tongtheng eah. ² “Samthung esiit ni mat hoonte wasiit angta Rangte ra uh lacho eno mih suh mih lali thang ah. ³ Erah hah adi thaknuh esiit heh reeni heh mat hoon thuk suh ban wang ruh ih taha, ‘Nga siikhaamte dowang pang weehang!’ ⁴ Mat hoonte warah ih erah nuh mat hoonkot ah ban daan ruh kah eta, eno hethoondi heh teeteewah ih lengthun ano liita, ‘Rangte nyia mina rah lacho kangbah uh, ⁵ arah nuh rah ih nga ban sootroot ruh ih halang, erah thoidi ngah ih heh mat ah ehonjih angla. Mat ah lahoon kokangbah, heh ban wang ruh eha eno ngah phaangphak ruh ete!”

⁶ Eno Teesu ih toombaah ruh ih rumta, “Boichaat an erah mithih wah mat hoonte jengkhaap rah ah. ⁷ Erah ang abah Rangte ih heh mina rangwuung rangphe ih huung rumla loong ko ih roop ano tanih dande kotkoka? Heh erah miloong minchan suh elaamse nih ekah? ⁸ Ngah ih baat rumhala, Rangte ih nengko ih roop ano echaan ih hoonko rum ah. Enoothong Mina Sah rah ih heh raak sa doh hatoh nah tuungmaang lam ih tong arah tam japtup ra rumha?”

Pharisi nyia sokse seete tiitthaak

⁹ Jisu ih arah tiitthaak ah uh mina loong o ih heh teeteewah suh ese ih thun ano wahoh ah kaanju eha miloong asuh baatta. ¹⁰ “Ehak di mih

wanyi Rangsoomnok ni Rangteenok ni rangsoom wang nyuuta: wasiit ah Pharisi, wasiit ah sokse seete angta.

¹¹ Pharisi rah ih toonchap ano heteewah raangtaan ih rangsoomta,* 'Ngah ih an suh lakookmi ih li hala, Rangte, ngah nyamnyook tah angkang, ngah eleek tah angkang, adoleh ngah minuh damdi romjupte tah angkang, mihoh loong kah ang ah likhiik ah. An suh lakookmi li hala ngah sokse seete loong kah ang ah likhiik tah angkang. ¹² Ngah ih sa sinet mongdi sa nyi samuh rangsoom katong ang eno ngah ih an suh nga mootkaat nawa asih thiik uh ekot kah eha.'

¹³ Eno sokse seete wah ah haloot ni chap ano rangko uh lanaan toonsok thang ih, heh teekhuh ah buh ano liita, 'Rangte ngah minchan et weehang, ngah rangdah mina!' ¹⁴ Jisu ih liita, ngah ih baat hala, "Rangte ngah ni Pharisi nang ih sokse seete warah kateng angla, heh nok ni thok adi ah. O mina heh teeteewah suh elong ih thiik ha rah ehin ih hoon ah, o mina ehin et chaang ha rah elong ih hoon ah."

*Jisu ih noodek loong suh romseetam kota
(Mat 19:16-30; Mk 10:17-31)*

¹⁵ Mararah mina ih neng nodeek loong Jisu reeni heh lak ih joh ano romse toom tamkoh ah ih siitjah rum taha. Heliphante loong ah ih erah tup rum ano miloong ah kanja rumta, ¹⁶ ang abah uh Jisu ih noodek loong ah poon ano baat

---

* **18:11** 18:11 Pharisi rah ih toonchap ano rangsoomtamararah leedap adi Pharisi ah ih hiikchap ano rangsoomta ih raangha
18:14 18:14 Mat 23:12; Luk 14:11

rumta, “Noodek loong ah nga re nah toom wang rumha sen ih nak tanghaam an, tumeah Rangte Hasong ah arah noodek loong likhiik angte loong raang ih. ¹⁷ Arah dangthun et an! O mina noodek likhiik tah angka loong ah Rangte Hasong nah tajen wangka.”

Changteng wah

(Mat 19:16-30; Mk 10:17-31)

¹⁸ Jehudi phansiitte ih Jisu suh chengta, “Ese et Nyootte, ngah ih babah uh lathoonka roidong ah chosuh tumjih etjih ang ah?”

¹⁹ “An ih ngah suh Ese Nyootte ih tumjih suh li halang? Jisu ih heh suh chengta. “O uh ese tajeeka Rangte luulu ba. ²⁰ An ih jengdang loong ah jat et hu: ‘Mih minuh miwah damdoh laroomjup theng; mih latek haat theng; mih hot lahuh theng; mih lathika doh lanan theng; nuh awah jeng echaat etheng.”

²¹ Erah warah ih ngaakbaatta, “Erah loong jengdang abah noodek dowah ih dook reelang.”

²² Jisu ih erah chaat ano baatta, “Erah damdi an di jaatsiit boot reejih jeela. An nyamka loong ah sang uno erah ngun ah changthih loong suh pheekoh uno ba an rangmong nah nyamte ang uh; eno ba raaho no nga lih rik hang.”

²³ Eno erah warah ih chaat ano, heh rapne ih thungthita, tumeah heh ah rapne changteng angta.

²⁴ Jisu ih heh thungthita ah tup ano liita, “Tumthan echaan ah changteng loong Rangte

Hasong nah jen wangsuh ah! ²⁵ Changteng loong ah rang nah jen wang nang ih bah mokchong-doot ah mikkaan po nah nopsoon ah elaang ang ah.”

²⁶ Erah japchaatte miloong rah ih cheng rumta, “Erah ang abah, o ah pui theng ah?”

²⁷ Jisu ih ngaakbaatta, “Marah mina di echaan angla erah Rangte di tachaanka.”

²⁸ Erah lidi Pitar liita, “Sokthaak uh! Seng ih seng nok nep thiinhaat hi an liphah suh ah.” ²⁹ “Elang eah,” Jisu ih baat rumta, ngah ih amiisak ih baat rumhala o mina ih henok hetap adoleh henuh hesah hephoh heno nyia hesuh hesah Rangte Hasong thoidoh thiinhaat ah ³⁰ erah mina rah heh roidong doh ehan romsetam ah choh ah erah damdoh lakngah nawa babah uh lathoonka roidong ah choh ah.”

Jisu ih heh tek tiit lekjom baatta
(*Mat 20:17-19; Mk 10:32-34*)

³¹ Jisu ih heliphante loong asih wanyi ah hiik-siit ano baat rumta, “Chaat an! Seng Jerusalem ni kah li eno erah nah khawah loong ih Mina Sah tiit mamet raangthiin rumta jun ih amiisak ang ah. ³² Heh ah Rangmen lajatte loong suh korum ah, eno neng ih chikram jonnaam, adoleh kaanju et rum ah, erah dam ih neng took ih nep took rum ah. ³³ Neng ih ruh ih buh rum ano tek haat rum ah, enoonthong sa jom lidoh heh ewe ngaakthing eah.”

³⁴ Eno heliphante loong ih erah tumjih suh liita ih tajat rumta; erah tiit ah neng ih lajat than ih

huttongta, erah thoidi neng ih Jisu ih tumjih tiit baat ha tajen samjat rumta.

Jisu ih kunma edook deesiitta
(*Mat 20:29-34; Mk 10:46-52*)

³⁵ Jisu Jeriko reeni thok ha di, edook wasiit lamkaang ni tong ano, bit banthaangta.

³⁶ Miloong daankhoom ah chaat ano, chengta, "Erah tumjih ah?"

³⁷ "Najaret nawa Jisu daankhoom kala," neng ih baat rumta.

³⁸ Eno heh ah riinghuungta, "Jisu! Dewid sah! Ngah minchan weehang!"

³⁹ Heh reeni chapta miloong ah ih kanja rum ano, suusu ih tong uh ih baat rumta. Ang abah uh heh ah erong we boot riingta, "Dewid sah!" Ngah minchan weehang!"

⁴⁰ Eno Jisu ah tangchap ano edook ah heh jiinko ih siitkaat suh baatta. Eno, Jisu ih chengta.

⁴¹ "Ngah ih an suh tumjih jen hoon koha ih thunhu?"

"Nyootte," heh ih liita, ngah ih nga mik ih ewe tup ih suh ramlang."

⁴² Eno Jisu ih baatta, "Erah ang abah tup uh! An tuungmaang ih deethuk halu."

⁴³ Erah damdam ih heh ih laantup ruh eta eno heh ah Jisu lini roong khoomta, Rangte suh jengseera lam ih ah. Miloong ih erah tup rum ano loongtang ih Rangte rangphoong rumta.

19

Jisu nyia Jakaias

¹ Jisu ah Jeriko hadaang ni wangta eno erah lam ih daankhoomta. ² Erah di phokhothoon sokse seete heh men ah Jakaias, changteng wah angta. ³ Heh ih Jisu ah o angla ih jat suh taatwoot sokta, ang abah uh heh ah etho ang thoidi midung nawa ih Jisu ah tajap tupta. ⁴ Erah thoidi miloong ngah ko ih soonkah ano Jisu daankhoom ah japtup suh puksak bangni duungta. ⁵ Jisu ah erah rum adi thokkhoom haano, rangko ih toonsokta, eno Jakaias suh baatta, "Echaan ih dat raaho, Jakaias, tumeah chiinyah ngah an nok nah tong jaatjaat eh ang."

⁶ Jakaias ah echaan ih dat kah no Jisu ah tenroon lam ih poon kaatta. ⁷ Miloong loongtang erah sok rum ano tuwaan rumta, "Arah mih ah rangdah mina nok ni wenwah ih hoon kala nih!"

⁸ Jakaias toonchap ano Teesu asuh baatta, Chuupha! "Boichaah uh! Nga nyamka thotli ko ah changthih loong suh phe koh ang, erah damdoh ngah ih o mina dowa huda ih thaang phaksatang loong asuh lekbaji than ehan we ih boot korum ang."

⁹ Jisu ih heh suh baatta, "Khopiroidong ah chiinyah arah nok adi thok hala, tumeah arah mih rah uh, Abraham sutoom satoom. ¹⁰ Mina Sah ah emat ete loong jam suh nyia pangsuah ra taha."

Kom ngunsah tiitthaak tiit
(Mat 25:14-30)

¹¹ Miloong ih erah banchaat rum adi, Jisu ih tiitthaak tiit wakbaat rumta. Heh ah erah di

Jerusalem mong ni ejen thok eta, eno miloong ah ih Rangte Hasong ah thok nanah heh ang kola ih samthun rumta. ¹² Eno heh ih liita, “Teewadi men anaam pan mih wasiit deek hoh haloot nah luungwang ih hoon kah ano heh nok nah we ngaak wangsuh thunta. ¹³ Eno heh maang dokkhoom ngakhoh ni, heh laksuh wah asih ah lompoon rum ano heh ih hun jaan ngun esiit esiit ih koh ano baat rumta, ‘Ngah moongkhoom angdoh sen ih arah ngun rah ih jaat phe kaat an.’

¹⁴ Amadi, heh mina loong ah ih heh ah miksuk et rumta, erah thoidi heh lilih ruurang baatte ah daapkaat rum ano jeng thuk rumta, ‘Arah mih ah seng ih seng luungwang et hoon suh tanookke.’

¹⁵ “Eno erah mih ah luungwang jen hoon kah ano we ngaakwangta. Erah damdam heh ih heh laksuh loong ah heh jiinni lompoon thukta, neng ih mathan than et dongniik rumta erah jat suh ah. ¹⁶ Phangkhothon wah ah wangha no baatta, ‘Chuupha, an ih esiit kotahang dowah ih ngah ih hun lo asih boot niik tang,’ ¹⁷ ‘Ese ih reetu,’ heh ih liita, ‘An ah wah se laksuh! An amasah di tuungmaang uno jen reetu bah, Ngah ih an samnuthung hah asih soksamte ih thiinha.’

¹⁸ Erah lilih laksuh wasiit ah wangha no liita, ‘Chuupha, An ih lo siit kotahang dowah ih hun jaan ngun lo banga boot niik tang.’ ¹⁹ Erah wah asuh liita, ‘An ah hah banga soksamte ang uh!’

²⁰ “Laksuh wasiit ah wangha no we baatta, “Chuupha, arah an hun jaan ngunsah rah ah; ngah ih nyulep ni thoopkhak angno huthiin tang.

²¹ Ngah ih an ah mithih ih jat eh taha, eno cho etang. An ih andi lah angka ah kapte nyia an

ih lakiiko dow a huite mina.’ ²² Heh ih laksuh asuh liita, “Lajak, laksuh an ah! Ngah ih an jengjeng nawa dut haat hala! An ih jat et hu ngah mih chaan eah, ngah ih ngah di lah angka rah kakap ang nyia ngah ih lakiikang dow a kahui ang eah. ²³ Ese ang ah, erah bah uh, an ih ngunnok* ni taan lathiin wan mamet tu? Erah do bah ngunnok adoh hesut heboot taan ngah ngaakwang tokdoh eje ang thengta.”

²⁴ “Eno heh ih erah di chaapte loong asuh baatta, ‘Hun ngunsah ah heh dow a esiit ah nge anno asih niikte laksuh asuh bootkoh an.’ ²⁵ Eno neng ih liita, ‘Chuupha, heh di hun ngunsah asih eje laangma ah!’ ²⁶ Heh ih ngaakbaat rumta, ‘Ngah ih amiisak tiit baat rumhala,’ ‘O di amasah jeela, erah suh ehaan et bootkoh ah, enoonthong o di tajeeka, amasah taat angta rah uh ethoon nge et ah. ²⁷ Amadoh, nga pi nga ra loong ah o ih ngah suh seng luungwang naktoom ang ah ih liite loong ah, adoh siitwan hanno nga pandoh tek haat an!’ ”

Jerusalem ni ruurangrang ih wangta
(*Mat 21:1-11; Mk 11:1-11; Jn 12:12-19*)

²⁸ Jisu ih erah baat rum ano nengngah nengngah Jerusalem ko ih wangta. ²⁹ Neng Betphee j nyia Bethani reeni Olip kong ko ih thokrum adi, heliphante wanyi neng ngani daap wanta ³⁰ amet baat ano ah: “Set ngah ni hadaang esiit je ah erah doh wang ansih; erah wang ansih doh, set ih moktosah bonthiincho tupwang ansih babah

---

* **19:23** 19:23 ngunnokngun lomthiin theng nok asuh liita(bank)
19:26 19:26 Mat 13:12; Mk 4:25; Luk 8:18   **19:27** 19:27 Mat 25:14-30

uh lathaak tumsiitka rah ah. Ja ansih no anah siitjah hansih. ³¹ Mih ih tumet suh ja hansih, et cheng hansih bah, erah suh baat theng changte ih jamha eah.”

³² Eno nyi ah kah nyu ano Jisu ih baat nyuuta jun ih japtup nyuuta. ³³ Eno moktosah ah ja nyu adi changte wah ih cheng nyuuta, “Tumet suh ja hansih?”

³⁴ Nyi ih ngaakbaat nyuuta, “Changte ih jamha,” ³⁵ eno moktosah ah Jisu jiinni hoom wan nyuuta. Eno moktosah sakkhoh adi neng nyuh ah dekoh rum ano Jisu ah dung thuk rumta. ³⁶ Eno Jisu ah moktosah khoni wang damdam, miloong ih nengnyuh nengkhat loong ah lam adi ban dam wanrumta.

³⁷ Neng Jerusalem reeni thokrum ano, Olip Kong lamko dat kata adi, mih hantek heliphante loong ah erong rongwah ih Rangte rangphoong lam ih lakookmi ih liirumta epaatja theng reer-aang loong japtup rumta asuh ah: ³⁸ “Rangte mendi ra taha luungwang asuh Teesu ih rom-seetam koh ah!” Rangmong nah semroongroong ang ah eno Rangte aju phaak ah!” ³⁹ Eno mararah Pharisi ih midung nawa ih Jisu suh liita. “Chuupha,” neng ih liita, “An liphante loong ah nak toom cheekti rum ih baat uh!”

⁴⁰ Jisu ih ngaakbaatta, “Ngah ih baat rumhala, nga liphante loong ah suusu taat ih tong rum abah uh, jong loong we toonriing rum ah.”

Jisu Jerusalem ni huungta

⁴¹ Heh samnuthung ko ih tiitkhoom ano, sokta eno heh mikse ah jan eta, ⁴² eno liita, “Semroongroong ah mamah ang adoh se ih sen ih chiinyah taan ba lajattan! Enoothong amadoh ba sen ih takah tupkan! ⁴³ Senpi senra loong ih kooknak hanno sen lam ah wanrep nawa ih tangpa han rah saapoot ah thok eha. ⁴⁴ Neng ih sen nyia sen noksong loong ah tek haat et han; jongteh tesiit taan uh erah nah tadakka, tumeah sen pangguh Rangte ra taha saapoot ah tasamjattan!”

Jisu Rangsoomnok ni wangta
(*Mat 21:12-17; Mk 11:15-19; Jn 2:13-22*)

⁴⁵ Eno Jisu ah Rangteenok nok ni wang ano thaangsangte loong ah dokphan wang rumta, ⁴⁶ neng suh amet liirumta, “Rangteele ni raang arah Rangte amet liita, ‘Nga Rangsoomnok ah rangsoom theng ang ah.’ Enoothong sen ih ehuh loong hottong theng et hoon han!”

⁴⁷ Saarookwih Jisu ih Rangteenok ni nyootsoot rumta. Romwaphokhoh loong, Hootthe nyootte loong, nyia phokhoh mihak loong ih heh tek haat chung rumta, ⁴⁸ enoothong neng ih heh tek haat lampo ah tajap jam rumta, tumeah miloong rah heh jeng ban boichaath ruh et rumta, tiitkhaap esiit taan laphut haat ih boichaath thung ang rumta.

20

Jisu ejenjeh chaan tiit chengta
(*Mat 21:23-27; Mk 11:27-33*)

¹ Saasiit Jisu ih Rangteenok ni miloong asuh nyootsootta nyia Ruurang Ese tiit baatta adi, romwah phokhoh nyia Hootthe nyootte loong, ah mihak phokhoh loong damdi roong ra rumha no ² li rumta, “Baat thaak he, an arah loong ah o chaan nawa ih reeraang lu? Arah jen reetheng chaan ah an suh o ih kotaho?”

³ Jisu ih ngaakbaat rumta, “Amadoh sen suh jengkhaap chaak cheng rumha. Baat he, ⁴ Juungtemte Joon ih juungtem kahoon arah Rangte jiin nawa tama mina jiin nawa chota?”

⁵ Eno neng chamchiini phang daanmui rumta, “Seng ih mamet baat ih? Seng ih ‘Rangte re nawa’ et li ih bah, ‘Erah ang abah, sen ih Juungtemte Joon ah mamah lahanpi ih han?’ ih li baat he. ⁶ Eno ‘Mina re nawa,’ ih mok baat ih bah, arah than miloong ah ih seng ah jong ih paat he, tumeah neng ih Joon ah khowah ih ejen jat et rumta.” ⁷ Erah thoih ih neng ih amet ngaakbaat rumta, “Seng ih tajatke ma nawa ra taha rah ah.”

⁸ Eno Jisu ih li rumta, “Erah ang abah, ngah marah nawa chaan ih jen reelang erah uh sen suh tabaat rumra.”

Phekphoop phekte tiitthaak tiit

(Mat 21:33-46; Mk 12:1-12)

⁹ Eno Jisu ih arah tiitthaak ah miloong suh baatta: “Teewadi mih wasiit ih potiik phek phekta, eno phekphoop phekte suh phek thukta, eno heh ah saaloh dook ih heh nok ni tangtong wangta. ¹⁰ Eno anggut tiik huitok ah chang ano, changte warah ih phekphoop phekte wah

jiinni heh dah ah daapwan ano heh dabbi ah suwang thukta. Enoothong phekp hoop phekte loong ah ih dah ah buh rum ano hahuung we ngaakdaap rumta. ¹¹ Eno heh ih dah wahoh we daap wanta; erah uh phekp hoop phekte loong ah ih emamah we buh rum ano, heh rakri laandong ruh ih li wanrumta, eno hahuung we ngaakkaat thuk rumta. ¹² Eno changte warah ih takjom adi wasiit we daap wanta; phekp hoop phekte loong ah ih erah warah uh rapne ih buh rum ano, haatkaat rumta. ¹³ Eno phek changte warah ih liita, 'Ngah ih tumjih et ang nih? Ngah ih nga mongnook sah ah laan daapwan ang; neng ih boleh esoomtu jaatjaat et rum anih!' ¹⁴ Enoothong phekp hoop phekte loong ah ih japtup rum ano, neng chamchi ni wasiit wasiit suh hubaat mui rumta, 'Arah tang changte wah sah joh. Heh ah tek haat ih no, heh nyamka loong ah thong toom kap ih!' ¹⁵ Eno neng ih tek buh rum ano phaakkhuh ni haatkaat rumta.

"Erah ang abah phek changte warah ih phekp hoop phekte loong ah tumjih et ah?" Jisu ih cheng rumta. ¹⁶ "Heh ah wangha no phekp hoop phekte loong ah tek haat et ah, eno wahoh suh we phek thuk ah." Miloong ah ih erah chaat rum ano edaan et rumta, "Emabah mabah uh tah angka!"

¹⁷ Jisu ah nengko ih sok ano cheng rumta, "Erah ang abah, Rangteele ni arah raangha rah tumjih suh liita?

'Nok hoonte ih jong ah maak di tachapka ih li ano thaangmuh jong et piihaatta rah,

thoontang nang ih elongthoon maak di chapla.

¹⁸ O bah uh erah jong khoh adoh dat ah hechep hechep ih jopkhan ah; erah dam ih erah jong ah o sak khonah bah uh mok dat abah, erah mih ah bungwiik nah bunram ih matpat ah.”

Sokse kot thoidi chengmui

(Mat 22:15-22; Mk 12:13-17)

¹⁹ Romwah phokhoh nyia Hootthe Nyootte loong ih Jisu ah erarah doh khak suh taat chung rumta, tumeah neng ih ejat et rumta heh ih neng suh li thung ang ano erah tiitthaak ah baat ha eah; enoothong neng ah miloong ra cho rumta.

²⁰ Erah thoidi neng ih heh thetre ah hubansok ruh et rumta. Neng ih mararah mih asuh ngun ah hukoleh toongtang likhiik ih diip reeraang thuk rumta, eno leh Jisu reeni mat ih deejoot suh tumjih tumjih diipcheng wang thuk rumta, tumeah Room hate ngoong awang nyia Kobono suh jootkhak kot suh chung rumta. ²¹ Heh juujeengte loong ih Jisu suh baatta, “Nyootte, seng ih jat ehi marah an ih nyoot hu rah epun eah. Seng ih jat ehi an ih o ang abah uh ehin elong tadandeeko, erah nang ih mina suh Rangte thungpunjih amiisak tiit ah nyootsoot hu. ²² Baat thaak he, seng ih Roman Luungwanglong suh, seng Hootthe jun ih sokse ah ekot tam koke?”

²³ Enoothong Jisu ih neng mongtham ah jat ano li rumta, ²⁴ “Ngunkholok ah noisok thaak he. Arah ngun adi o laaphaang ah nyia o men ah?”

“Luungwanglong men nyia heh laaphaang,” neng ih ngaak baatta.

²⁵ Eno Jisu ih baat rumta, “Ese ang ah, erah ang abah Luungwanglong dabbi ah Luungwanglong suh ju koh an, eno Rangte dabbi ah Rangte suh ju koh an.”

²⁶ Erah di noksong ngathong ni neng ih hejeng matjoot jih tajap chaat rumta erah thoidi susu ih tong rum ano, heh jeng ngaak asuh paatja rumta.

*Tek nawa ngaaksaat tiit chengta
(Mat 22:23-33; Mk 12:18-27)*

²⁷ Eno mararah Sadusi miloong ih, mina tek nawa tangaak thingka ih liite loong ah, ra rumha no Jisu suh cheng rumta, ²⁸ “Nyooote, Moses ih seng suh arah Hootthe ah raangthiinta: ‘Miwah ah tek ano, heh minuh ah sah muh et thiinhaat abah, thaknuh rah etekte no rah ih kap jaatjaat ejih, eno heh sah ah dong tup ano etekte wah sah et thiik ah.’ ²⁹ Teewadi soophoh wasinet angta; phokhothoon ah ih heh minuh ah kap ano sah muh ih mattiita. ³⁰ Eno minuh rah miidamwah dam adi we chosongta, ³¹ erah lilih noolih damdi we chosongta. Emamah soophoh wasinet ah neng sah muh ih matti rumta. ³² Lithoon adi, minuh ah thoon mattiita. ³³ Eno bah, tek nawa ngaakthing sa doh, erah nuh ah o sanuh angheng ah? Tumeah erah nuh ah soophoh wah sinetnet damdi chosongta.”

³⁴ Jisu ih ngaakbaat rumta, “Ahaang roi dowah minuh miwah loong ba nook mui rumla, ³⁵ enoothong minuh miwah o ang abah uh

tek nawa jen ngaakthing ete loong nyia lank-gah nawa roidong adoh thingtongte loong abah tanook mui rumka ang ah. ³⁶ Neng ah latek thang ih rangsah loong likhiik ang rum ah. Neng loong ah Rangte sah ang ah, tumeah neng tek nawa ngaaksaat rumta. ³⁷ Eno Moses ih samsek ih jatthuk ha etekte ah ewe ngaakthing ete eah. Bangphook ni we luungta tiit raangha adi Moses ih Teesu suh Abraham Rangte, Isak Rangte nyia Jaakob Rangte ih liita.' ³⁸ Heh ah ethingte loong Rangte, etekte Rangte tah angka, heh nawa ih thoontang ah ething."

³⁹ Mararah Hootthe nyootte loong ah toon-jengta, "Ese ih ngaakbaat hali, Nyootte!" ⁴⁰ Eno erah tokkhodi neng ih takah naan cheng rumta.

Kristo tiit chengta

(Mat 22:41-46; Mk 12:35-37)

⁴¹ Jisu ih cheng rumta, "Kristo ah Dewid sutoom ih mamet mi liita? ⁴² Tumeah Dewid heh teeteewah ih Dewid Boong leedap adi liiha, 'Teesu ih nga Teesu suh liita:

Nga jaawako adoh tong uh

⁴³ anpi anra loong ah ngah ih an lakhu nah maang langlang thuk ah.'

⁴⁴ Dewid ih heh suh 'Teesu' et liita; erah ang abah, Kristo ah Dewid sutoom mamah mi ang ah?"

Jisu ih Hootthe nyootte loong suh dangdang ih baatta

(Mat 23:1-36; Mk 12:38-40)

⁴⁵ Miloong ih heh jeng boichaat rumta adi, Jisu ih heliphante loong suh baatta, ⁴⁶ “Sen teeteewah Hootthe nyootte loong dowah sokthun samthun ih tong an, neng samsong elootlootwah ih song rum ano thaangsang thengnah mih ih jengseera nyia soomtu ah seechoh rumha; neng ih Jehudi loong rangsoomnok ni tongtheng ese ban thiin thuk nyia sadung theng ni tongtheng ese nah tong suh thunte loong re nawa ah; ⁴⁷ thaknuh loong kaanjuukhu et sok rum ano neng nok ah long et rumha, eno leh rangsoom jeng ah eloot lootwah ih jeng rum leh noisok et rumha! Neng chamnaang theng ah rapne ethithoon ang ah!”

21

Thaknuh lakkot (Mk 12:41-44)

¹ Jisu ih kooktum et lengsok adi changteng mina loong ih Rangteenok ngun khok adi neng lakkot ngun sak rum arah japtupta, ² erah di changthinuh thaknuh nusiit ih taamlo ngunsah phaanyi sak arah nep tupta. ³ Heh ih liita, “Ngah ih baat rumhala arah thaknuh rah ih o nang ih ehanthoon ih koha. ⁴ Tumeah wahoh loong ih bah neng di eje angthaang ih koha; eno changthih nuh rah ih bah, heh changthih mathan taat ang abah uh thoontang kojah hala.”

Jisu ih Rangteenok thet tiit baatta (Mat 24:1,2; Mk 13:1,2)

⁵ Mararah heliphante loong ah Rangsoomnok tiit waan rumta, eseejih jong ih hoonta rah nyia thaangmuh lakkot Rangte suh kota ah miksok

di tumthan jaaseemoong ah. Eno Jisu baat rumta, ⁶ “Sen ih arah loong jo sok han ah—anoong saapoot changta no aadoh jongteh tesiit uh tajeeka ang ah; loongtang rukdat cho ang ah.”

Chamchoh nyia phate joonnaam
(*Mat 24:3-14; Mk 1:3-13*)

⁷ “Nyootte,” neng ih chengta, “Erah maatok doh ang ah? Eno erah langsuh saapoot ah echang ela ih jatthuk suh tumjaat phang noisok he?”

⁸ Jisu ih baatta, “Naririh ih ban sok an sen teeteewah ah; mih ih nak toom mokwaan han. Warep, nga tiitbaatte totoh ang ah, sen jiinnah ra haano baat han, erah wah ah ngah eah! Eno, ‘Rangkuh ah thok ih hala!’ Enoothong erah loong linah nakmok roong phankhoom an. ⁹ Sen nakmok cho an raamui nyia changrook chaat anno ah; erah loong jaakhoh elang jaatjaat eah, ang abah uh erah suh rangkuh thoon ela ih liijih tah angka.

¹⁰ Heh ih wakbaatta, “Deek akaan ah deek akaan doh rookmui ah hasong ah hasong doh rookmui ah. ¹¹ Erah tokdoh noongrep nah hasamoh ah, ram ah dong eah, eno thang ah dong eah; Rang nawa babah uh lathaak japtupke rah nyia echo ejih nep dong raaha. ¹² Erah loong ah maang angka doh, sen loong ah jokhak leh siiwi et han, sen loong ah phaatak nah sak suh Jehudi rangsoomnok nah chaak taari wanhan; nga tungthoidoh sen loong ah luungwang nyia nok atang pante reenah siitwan han. ¹³ Eno erah sen suh saapoot ese ang ah Ruurang Ese tiit ah

neng suh japbaat suh ah. ¹⁴ Erah raang ih sen nakmok sootsaam an tumjih jeng theng ah eah, ¹⁵ tumeah ngah ih sen suh erah likhiik jengkhaap nyia thung atak koh rumha, eno sen jeng ah senpi senra loong ih tajen thetbaat ran nyia tajen daan ran. ¹⁶ Sen ah sennuh senwah ih, senphoh senno ih, sen sano ih, nyia sen jiiwah joonwah loong ih jokoh han; sen mararah ah etek haat nep et han. ¹⁷ Warep ih nga tungthoidoh sen ah mikasuk et han. ¹⁸ Enoothong sen khoroon tasiit taan uh tah thaajaaka. ¹⁹ Erah raang ih rongtangtang ang anno, sen teeteewah ah jempang an.

*Jisu ih Jerusalem thet haat tiit baatta
(Mat 24:15-21; Mk 13:14-19)*

²⁰ “Sen ih Jerusalem ah arami loong ih kooknak arah tup anbah, erah doh sen ih jat etheng Jerusalem ah seek ih thet haatte eah. ²¹ Erah lidoh Judia nawa loong ah kongchoong ko ih toonsoon jaatjaat ih rum ah; samnuthung dowah loong ah soonjaatjaat eah, eno mideek ni tongte loong ah erah samnuthung adoh takah wangka. ²² Erah tok ah ‘Chamchoh Saakaan ang ah, ‘Rangteele ni raangha loong ah amiisak toom ih pun raaha eah. ²³ Erah tokdoh tumthan echoojih ang ah sawokte nyia khoobaang nuh loong ah raang ih ah! Echoojih chamnaang ah arah hah adoh thok ete, eno Rangte tenkhat ah erah mina loong sak nah kaatte. ²⁴ Mararah ah lang apah ih tek haat ah, rukho ah phaatak nah sak ano

deekrep nah tumhui ah; rangnak mina loong rah ih neng saapoot maang changchang Jerusalem ah damnak rum ah.

Mina Sah kaat ruurang

(Mat 24:29-31; Mk 13:24-27)

²⁵ “Rangsa, laaphiing, nyia reksih loong adoh babah uh lathaak angka loong ah lang ah. Hatoh nawa deek akaan rep ah rapne ih sootsaam rum ah, juung huuk ra nyia juungtak ra cho rum ah. ²⁶ Mina loong ah mongsaam lam ih echo ih rum ah hatoh nah tumjih angbaat ah eah, tumeah rangkhoh nawa chaan aphaan loong ah edumdan eah. ²⁷ Erah lidoh mina Sah ah jiingmuung khuinah hechaan hepaan lam ih dong ha. ²⁸ Erah loong ah phang ang adoh, sen loong ah toonchap anno sen khoh ah jutnoi an, tumeah sen khopiipang saapoot ah haniik ih thok ha.”

Puksak bang nawa jatjih

(Mat 24:32-35; Mk 13:28-31)

²⁹ Eno Jisu ih arah tiitthaak ah baatta: “Puksak bang nyia jaat hoh bang loong ah taat samthun thaak an. ³⁰ Heh lak phang pa arah tup anno sen ih jat an, rangsoh thok ehala eah. ³¹ Erah likhiikkhiik, sen ih erah loong phang lang arah sok an doh, Rangte Hasong ah thok ehala ih jat an.

³² “Samthun et an erah loong ah amadi ething ih tongte loong maang tekka jaakhoh nah lang ah. ³³ Rang nyia hah ah emat eah, enoothong nga jengkhaap ah babah uh tamaka ang ah.

Ban sok etjih

³⁴ “Sen teeteewah naririh ih ban tong an! Sen arah hah adoh ehan mi ejok ephak nah nakmok tong an erah damdoh sen roidong raang ih mongsaam nak ih tong an, emah ang abah erah Rangwuung rah ih seek ih japjoh ho ³⁵ phoong ni pat ah likhiik ah. Tumeah arah hah dowah mina loong warep puh nah thok ha. ³⁶ Erah raangtaan ih saapoot rookwih banban ih tong an. Eno saarep doh rangsoom nah tong an erah loong dowah pui anno Mina Sah raaha doh toom jen dongchap an.”

³⁷ Erah tokdi Jisu Rangteenok ni tong ano nyootsoot rumta, eno rangja angka no, heh ah Olip kong ko ih jam kata. ³⁸ Rangkhah rookwih miloong ah Rangteenok ni heh jeng boichaah wang rumta.

22*Jisu tek haat suh huthumta*

(*Mat 26:1-5; Mk 14:1,2; Jn 11:45-53*)

¹ Toomuh baanlo kuwaang Khopi romhoon kuh et menha ah thok suh saapoot rookli eta.

² Romwah phokhoh nyia Hootthe Nyootte loong ah miloong ra echo erumta, erah thoidi neng ih Jisu ah hotsu ih tek haat suh chung rumta.

Judas ih Jisu mokwaan ah thangta

(*Mat 26:14-16; Mk 14:10,11*)

³ Eno Judas Iskerot sak ni Soitaan nopta, heh uh heliphante asih wanyi dung nawa esiit angta.

⁴ Eno Judas kah ano romwah phokhoh nyia Rangteenok apit nawa phokhoh loong jiinni Jisu ah mamet mokwaan korum angdoh se ah ih roongwaan kata. ⁵ Neng ah eroon ih rumta erah thoidi heh suh ngun hukot thun rumta. ⁶ Judas ih uh erah thang etta eno Jisu ah mih suh lajat thukthang ih neng suh marah pootdoh japjoh koh ang ih thunta.

Jisu ih phaksat khookhamta

(Mat 26:17-25; Mk 14:12-21; Jn 13:21-30)

⁷ Toomuh baanlo phaksat kuwaang adoh Khopui romhoon suh saapsah tek haat rangwung ah ethok ih taha. ⁸ Pitar nyia Joon suh Jisu ih amet baat nyu ano daapkaatta: “Kah ansih no Khopui romhoon kuwaang phaksat ah ban khookham kah ansih.”

⁹ “Maanah ban khookham kaat baat hali tih?” Nyi ih cheng nyuuta.

¹⁰ Jisu ih ngaakbaatta, “Set samnuthung adoh wang ansih erah doh mih wasiit khamteng khap ah pi ano raaha rah chomui ansih. Erah wah ah marah nok adoh nop ah heh lilih ih roongwang ansih, ¹¹ eno nok changte asuh baat ansih: ‘Nyootte ih liita, Nokmong ah marah ah nga liphante nyia ngah ih Khopui romhoon phaksat phaksah theng rah ah?’ ¹² Eno heh ih rangkhoh nah elongwah tongtheng thaatheng pan nokmong baat koh hansih, erah doh jaatrep ah ban khookham cho japtup ansih.”

¹³ Eno kah nyu ano erah ni Jisu ih mamet baatta erah jun ih japtup nyuuta, eno Khopui romhoon kuwaang phaksat ah songwaang kah nyuuta.

*Teesu Phaksat**(Mat 26:26-30; Mk 14:22-26; 1Kr 11:23-25)*

¹⁴ Saapoot ah rookli ano, Jisu ih teebun ni heh kaamwah loong damdi roongtongta. ¹⁵ Heh ih neng suh baatta, “Ngah ih sen damdoh arah Khopui romhoon phaksat ah maang chamnaang kang doh room phaksat suh rapne ih ramlang! ¹⁶ Ngah ih baat rumhala, arah phaksat ah Rangte Hasong mootkaat maang langlang babah uh takah we phaksah kang.”

¹⁷ Eno Jisu ih lookkep ah toonpi ano, Rangte suh lakookmi jengkhaap ah jeng ano liita, “Arah sen chamchi nah pheejok an. ¹⁸ Ngah ih baat rumhala Rangte Hasong maang thokthok ngah ih aadowa ih arah kham ah takah jokkang.”

¹⁹ Erah lilih heh ih baanlo ah toonpi ano, Rangte suh lakookmi jengkhaap ah jeng ano, bunphiitta, eno neng suh koh rum ano liita, “Arah nga si, korumhala. Sen ih ngah toom samthun he ih korumhala.” ²⁰ Emamah phaksat lidi lookkep ah toon korum ano baatta, “Arah ah Rangte ena jengdang lookkep nga sih ih loop ha, erah sen raangtaan ih janla.”

²¹ “Enoonthong, sok an! Mih wasiit nga jootkotte wah ah amadi nga damdi teebun ni roongtong hala! ²² Mina Sah abah Rangte ih mamet chung ha erah jun ih tek ah, enoonthong heh jootkotte ah raang ih tumthan ethih ang ah!”

²³ Eno neng jaachiichi ni chengmui rumta eme reete ah o lek ang koji eah.

Elong raangtaan ih daanmui

²⁴ Heliphante loong ah neng dung ni Elong thoon o ah lek angkoji ih daanmui rumta. ²⁵ Jisu ih neng suh baat rumta, “Rangnak mina loong luungwang ih neng noksong ah neng chaan nawa ih panha, eno erah pante loong ah ih neng jaat ah ‘Mina loong Joonte et chaang rumha.’ ²⁶ Enoothong sen bah erah loong likhiik lah ang theng; erah nang ih bah sengdung ni elongthoon angte wah ah loongtang nang ih ehin thoon likhiik jaatjaat angheng, erah dam ih phansiitte ah laksuh ang arah likhiik jaatjaat angheng. ²⁷ Elongthoon ah o ah, phaksat satte kaangkookla ah tama epheekotte rah ah? Marah ekaangkook ela ju ang ah. Enoothong sengdung ni bah epheekotte wah ah ngah.

²⁸ Nga phate tokdi sen loong ah nga damdam ih roongtong halan; ²⁹ eno seng wah ih ngah suh mih mamet panthuk halang, erah likhiik sen suh uh emamah ih panthuk rumha. ³⁰ Nga Hasong adoh sen ih teebun nah jok phaksah an, eno luungwang tongtheng adoh tong anno asih jaatnyi Ijirel noksong ah panthuk rumha.

Pitar eleek eah ih Jisu ih banbaatta

(Mat 26:31-35; Mk 14:27-31; Jn 13:36-38)

³¹ “Simoon, Simoon! Boichaah uh! Soitaan ih sen phate suh chaan echoh ela, ese ah ethih nawa danjat suh ah, phekk phekte ih raan nawa hepahaang kadande arah likhiik ah. ³² Enoothong, Simoon, an raangtaan ih rangsoom esoom et

---

22:24 22:24 Mat 18:1; Mk 9:34; Luk 9:46   **22:26** 22:26 Mat 23:11; Mk 9:35   **22:26** 22:26 Mat 20:25-27; Mk 10:42-44   **22:27** 22:27 Jn 13:12-15   **22:30** 22:30 Mat 19:28

hang, an tuungmaang nawa ladat raangtaan ih ah. Eno an nga reeko nah ngaak ho doh, anpho anno loong ah chosok etheng.”

³³ Pitar ih ngaakbaatta, “Teesu, ngah phaatak nah roongwang suh nyia eroong tek ih suh botseh banban ih tonglang!”

³⁴ “Ngah ih baat hala, Pitar,” Jisu ih liita, niikja an ih ngah suh tajatkang ih lekjom maang jengjeng woh taweeka ang ah.”

Ngunkhaak, khaak nyia lang

³⁵ Eno Jisu ih heliphante loong suh chengta, “Ngah ih sen loong ah ngun muh, khaak muh nyia lakhoop muh kaat thuk rum taha adi, tumjih tumjih di bootbe nih etan?”

“Tabootbeeti,” neng ih ngaakbaat rumta.

³⁶ Jisu ih liita, “Enoothong amadi, o mina di ngun nyia khaak jeela rah ih ehui jaatjaat et an; lang apah amukte ih an samsong ah sang uno esiit than reh uh. ³⁷ Tumeah ngah ih baat rum hala Rangteele ni nga tiit ah amet raangha, ‘Heh ah ehuh eleek mina et thiik ah,’ erah ah amiisak jaatjaat ih ang raaha, tumeah nga tiit mathan raangthiinta loong ah amiisak ih epun totoh ih ra hala.”

³⁸ Heliphante loong ah ih liita, “Sokthaak uh! Teesu, lang arah enyi je ah!”

Heh ih ngaakbaatta. “Erah laaleh ang ah!” *

Jisu ih Olip kong ni rangsoomta
(Mat 26:36-46; Mk 14:32-42)

22:35 22:35 Mat 10:9,10; Mk 6:8,9; Luk 9:3; 10:4   **22:37** 22:37
Isa 53:12   * **22:38** 22:38 Erah laaleh ang ah; adoleh Erathan ah laaleh.

³⁹ Jisu samnuthung dowa saahoh dowa likhiik ih dokkhoom ano, Olip Kong ni wangta; eno heh damdi heliphante loong nep roong wangta. ⁴⁰ Heh kong adi thok ano, baat rumta, "Phate joonnaam ih naktoom jen han suh rangsoom nah tong an."

⁴¹ Eno heh ah neng re nawa jong ih liipat theng than haloot ni kah ano heh lakudi tong ano rangsoomta. ⁴² "Ewah," heh liita, "An thung ang ubah, nga chamjih rah an ih toonhaat ih weeu. Enoothong nga thung jun lah anghang ih, an thung jun ju toom ang ah." ⁴³ Eno rang nawa rangsah dong haano heh suh chaan ah kota. ⁴⁴ Heh ah rapne ih thungthet lamdi erong ih rangsoomta; heh ranglom ah sih datjanla likhiik ih hah ni datjanta. †

⁴⁵ Rangsoom theng nawa toonchap ano, heliphante loong reeni ngaak kah adi, neng thungjoong nawa ih mokjup rum arah japtup kaatta. ⁴⁶ Heh ih neng suh liita, "Sen tume jup lan? Saat anno rangsoom an sen phate joonnaam nawa toom pui an."

Jisu khakta

(Mat 26:47-56; Mk 14:43-50; Jn 18:3-11)

⁴⁷ Jisu ih erah baat rum adi miloong ah dong taha, Judas, heliphante asih wanyi dung dowa esiit angta ah ih siit rum ano wang rum taha. Judas ah ra haano Jisu ah chupphakta. ⁴⁸ Enoothong Jisu ih liita, "Judas, an ih Mina Sah ah chupphak lam ih tam jokoh uh?"

---

† **22:44** 22:44 Mararah leedap adi arah wethin 43-44 ah taraangka.

⁴⁹ Heliphante Jisu dam dowa loong ah ih tumjih ang baat ah ih sok rum ano, cheng rumta, “Teesu, seng ih senglang sengpah ah tam maak ih?” ⁵⁰ Eno neng dung nawa wasiit ih Romwah phokhoh dah na jaawako ah dat dookta.

⁵¹ Enoothong Jisu ih liita, “Erah than chang ah!” Eno erah wah na ah taajoh ano deesiitta.

⁵² Eno Jisu ih romwah phokhoh nyia rangsoomnok apit ni tongte nyia mihak phokhoh erah di heh joot kaatte loong asuh liita, “Sen loong ih ngah mimoong ang angdi kaatkaat lang apah damdi nih ra halan?” ⁵³ Ngah Rangteenok ni saarookwih sen damdam kah ang tahang adi sen ih ngah takah thaak joh tahe nih. Enoothong rangnak ih pan halan saapoot ah thok ehala, amadi sen tumjih reeraangjih ah erah saapoot ah chang ela.”

Pitar leekta

(*Mat 26:57,58,69-75; Mk 14:53,54,66-72; Jn 18:12-18,25-27*)

⁵⁴ Neng ih Jisu ah khak ano Romwah phokhothon nok ni siitwan rumta; eno Pitar ih haloot ni khoom ah ih neng lilih eta.

⁵⁵ Taakkhuung laktung adi we bantak rumta adi, Pitar ah weekaang adi roongtong wangta.

⁵⁶ Eno laksuh esiit minuh angta rah ih heh we ni roongtongta ah tup ano, heh jiinko ramram ih sok ano liita, “Arah mih rah uh Jisu damdi kah angta!”

⁵⁷ Eno Pitar ih daanta, “Minuh, ngah ih heh ah ejat uh tajatkang!”

⁵⁸ Eno amasah ritdi mih wasiit ih jat ano Pitar suh liita, “An uh neng damdi kah angkotu!”

Pitar ih ngaakbaatta, “Jaaroh ngah tah ang kang!”

⁵⁹ Koonta siit ritdi wahoh wasiit ih ramram we ih liita, “Etuuteejih tah angka arah mih rah Jisu damdi kah angta, tumeah heh uh Galili nok hah!”

⁶⁰ Eno Pitar ih we liita, “Jaaroh, ngah ih tajatkang an ih tumjih suh liihu rah ah!”

Erah jengta damdam, woh ah weeta. ⁶¹ Eno Teesu ah Pitar ko phangla ih ngaaksok kano Pitar ih ramram ih sokta, eno Pitar ih Teesu ih baatta rah dokthunta, “Niikja woh maang weeka doh an ih ngah suh tajatkang ih lekjom jeng uh eah.”

⁶² Pitar ah dokkhoom kah ano rapne ih huung kata.

*Jisu ah burum ano kaanju rumta
(Mat 26:67,68; Mk 14:65)*

⁶³ Heh bante miloong ah ih Jisu ah kaanju leh buh ih rumta. ⁶⁴ Neng ih heh mik ah loop rum ano cheng rumta, “O ih buh halu? Baat thaak he!” ⁶⁵ Erah damdi hejaat hejaat ih liirum leh kaanju et rumta.

*Jisu ngoong awang jüinni siitwanta
(Mat 26:59-66; Mk 14:55-64; Jn 18:19-24)*

⁶⁶ Rang ah wuung ano, phokhoh mihak nyia romwah phokhoh, Hootthe nyootte loong lomkhon rum ano, Jisu ah Ngoong awang dung ni siitwan rumta. ⁶⁷ “Baat he,” “An ah Kristo tam ah?” Neng ih chengta.

Heh ah ngaakjengta, “Ngah ih baat rum koha bah sen ih tabaam hanpi kan; ⁶⁸ eno ngah ih

echeng et rum koha bah sen ih tabaam ngaakbaat ri. ⁶⁹ Adowa ih bah Mina Sah ah Rangte Elongthoon tongla jaawako adoh roongtong ah.”

⁷⁰ Eno neng loongtang ih li rumta, erah ang abah, an ah, Rangte Sah tam anglu?”

Heh ih ngaakbaatta, “Sen ih li hali aju ngah ah.”

⁷¹ Eno neng ih liita, “Seng ih arah tokkhodoh jihoh haaki takah jamke! Seng na na ih heh jeng arah chaat ehi!”

23

Jisu ah Pilat jiinni siitwanta

(Mat 27:1,2,11-14; Mk 15:1-5; Jn 18:28-38)

¹ Loongtang toonchap rum ano Jisu ah Pilat jiinni siit wanrumta, ² erah di neng ih Jisu suh nan rumta: “Seng ih arah mih ah ih seng mina loong lamki ni siit arah jap johi, “Neng ih luungwanglong suh sokse lakot theng ih baat rumha eno heh teeteewah suh Kristo, luungwang ih liita.”

³ Pilat ih chengta, “An ah Jehudi loong luungwang tama?”

“An ih liihu aju ang ah,” Jisu ih ngaakbaatta.

⁴ Eno Pilat ih romwah phokhoh loong nyia miloong asuh baatta, “Ngah ih arah mih ah kaanju suh hemoong hetaang tajap jokang.”

⁵ Eno miloong ah ih ehan han ih laabaat rumta, “Heh ih nyootsoot ano Judia hadaang ni haphaangla. Heh ih Galili ni phang phaang siit ano chiinyah arah di thok phaangphak ra hala.”

Jisu ah Hirod jiinni siitwanta

⁶ Pilat ih erah chaat ano, chengta, “Heh ah Galili nok hate tama?” ⁷ Heh ih Jisu ah Hirod ih panha nok hah dowah ih jat ano, heh ih Hirod jiinni siitwan thukta, erah tokdi heh uh Jerusalem ni angta. ⁸ Hirod ah Jisu japtup ano rapne ih roonta, tumeah heh ih jaakhoh ni Jisu tiit ah chaat ano heh japtup suh rapne kah ih ramta. Jisu ih epaatjaajih toom noisok hang ih heh ih thunta. ⁹ Erah thoih Hirod ih jaatrep tiit taat chengta, ang abah uh Jisu ih tah ngaakbaatta. ¹⁰ Romwah phokhoh loong nyia Hootthe nyootte loong ih Jisu suh ethih ih ram nan rumta. ¹¹ Hirod nyia heh sipaahi loong ah ih Jisu ah rapne ih kaanju ngitkhuung rumta; eno samsong elootjih rah ih choom rum ano Pilat jiinni ngaaksiit kaat thuk rumta. ¹² Erah sa dowah ih Hirod nyia Pilat ah jiiwah ih hoon nyuuta; erah ngakhoni bah nyi ah piara kah ang nyuuta.

*Jisu suh tek haat etheng ih liirumta
(Mat 27:15-26; Mk 15:6-15; Jn 18:39—19:16)*

¹³ Pilat ih romwah phokhoh loong, phansiitte loong nyia noksong loong ah lompoon ano ¹⁴ baat rumta, “Sen ih arah mih ah nga jiinni siitwan hanno baat hali heh ih mih lamki ni siit ha eah. Eno amadi, ngah ih sen ngathong ni thaakcheng angdi heh moong hetaang tiit ah tiim uh tajeeka. ¹⁵ Hirod ih uh heh moongtaang ah tachojoaka, erah thoih heh ih seng jiinni ngaakdaap jahala. Arah mih ah etek haat etjih sengseng ih moong arah tumjih tajeeka. ¹⁶ Erah thoidi ngah ih heh

ah bot thuk angno ngaakdaap ang.” *

¹⁷ Paangrep Khopui romhoon kuh di Pilat ih phaatak ni sak arah wasiit wasiit kah ih daap haatta.

¹⁸ Eno miloong loongtang toonriing rumta, “Bangphak nah Rapbot etheng! Barabbas ah daap haat kohe!” ¹⁹ (Barabbas ah samnuthung ni haphaangsiitte, nyia mih tek haatte angta.)

²⁰ Pilat ih Jisu ah daap haat thung angta, erah thoih miloong asuh we huk chengta. ²¹ Ang abah uh miloong ah we ngaak riing rumta, “Bangphak nah rapbot theng! Bangphak nah rapbot theng!”

²² Eno Pilat ih takjom adi we cheng rumta, “Eno bah heh ih tumjih thetre kota? Ngah ih heh tek haat etjih bah emoong tumjih uh tajap jokang! Ngah ih buthuk angno daap haat ang.”

²³ Eno miloong ah erong rongwah ih huk riing rumta Jisu ah tek haat jaatjaat etheng eah, eno neng riingta jun ih tek haatta. ²⁴ Erah thoidi Pilat ih miloong ih jamta jun ih Jisu tek haat mat ah paatta. ²⁵ Pilat ih mih tek haatte nyia hah phaangphakte Barnabbas ah miloong ih suk kano daap haatta, eno Jisu ah neng lak ni mamet rum abah uh ih korumta.

Jisu bangphak ni tek haat rumta

(Mat 27:32-44; Mk 15:21-32; Jn 19:17-27)

²⁶ Sipaahi loong ah ih Jisu siitwan rumta adi, mih wasiit Sirini nawa heh men ah Simoon heh deek akaan nawa samnuthung ko ih kaatte ang

---

* **23:16** 23:16 Mararah leedap adi wet hin 17 ah wakroop raang et ha: Paangrep Khopui romhoon kuh di Pilat ih phaatak ni sak arah wasiit wasiit ih kah daap haatta.(Mk leedap nah sok an 15:6 adoh ah).

arah chomui rumta. Eno neng ih joh rum ano, bangphak ah huithuk rumta, eno Jisu damdam ih roongkhoom thuk rumta.

²⁷ Miloong ah hantek heh lilih ih roong phankhoom rumta; erah dung adi mararah minuh loong ah hethun huungte uh eje ang rumta. ²⁸ Eno Jisu ih ngaaksok ano baat rumta, “Jerusalem minuh loong! Nga raangtaan ih nak huung an, erah nang ih bah sensuh sensah nyia sen teenuh raangtaan ih thong huung an. ²⁹ Tumeah mina loong ah ame ih jengjih rangwuung ah thok eha, “Tumthan khangraangse ah minuh heh sah lataat tupka rah ah, nyia heh sah babah uh lathaak koonchaate loong ah!” ³⁰ Erah tokdoh mina loong ih kong akaan suh baat rum ah, ‘Seng khoh nah bokdat raaho!’ Nyia kong loong asuh baat rum ah ‘Seng hottong thuk we he!’ ³¹ Erah loong ah bang ejang ang tokdoh mok lang abah, bang loong ehook eah doh tang mamangte ang ah?”

³² Wahoh wanyi ehuh ang arah, Jisu damdi waktek haat et suh siitwan rumta. ³³ Neng ah hah esiit, “Khoraang,” et menta adi thoksiit rum ano, Jisu ah erah di tek haat wanrumta, eno ehuh eleek wanyi ah, wasiit ah dak hekko wasiit jaawako ih tek haat rumta. ³⁴ Jisu ah jengta,” Ewah! Biin anaan et rum uh, tumeah neng ih tajatka neng tumjih reela rah ah.” †

23:30 23:30 Hos 10:8; Mot 6:16   **23:34** 23:34 Rsb 22:18
 † **23:34** 23:34 Mararah leedap adi arah jengkhaap ah taraangka-Jisu ih liita,” Ewah! Biin anaan et rum uh, tumeah neng ih tajatka neng tumjih reela rah ah.”

Henyuh hekhat ah neng chamchi ni jongteh ah tooloom rum ano pheehaat rumta. ³⁵

Jehudi mihak phokhoh loong ih Jisu ah putbeek ngitkhuung rumta tokdi mih loong ah ih ban sok ruh et rumta: “Heh ih mihoh ah epuipang kah eta; Rangte ih danjeeta Kristo rah ang abah heh teeteewah rah toom puipang thaak ah!”

³⁶ Sipaahi loong rah ih putbeek ngitkhuung et rumta: Jisu jiinni wang rum leh thaangneeji kham ah koh ih rumta, ³⁷ eno li rumta, “Jehudi luungwang anglu bah an teeteewah ah puipang thaak uh!”

³⁸ Heh khothung adi amet raangta: “Arah Jehudi luungwang.”

³⁹ Ehuh eleek wasiit heh reeni chiita warah ih Jisu suh kaanju lam ih liita: “An ah Kristo tanih angko? An teewah ah puipang sek ah puipang et heetih ba!”

⁴⁰ Eno wasiit ah ih, kanjaata, ame jeng ano ah “Rangte ra tanih cho ko? An chamlu ah likhiik heh uh emamah ih chamla. ⁴¹ Ang abah uh, sek chamliitih abah echamjih, tumeah sek ah ethetre ih thoidi chamliitih, enoonthong heh bah tumjih uh lathika di cham kola.” ⁴² Eno heh ih Jisu suh liita, Jisu ngah bah dokthun et weehang, luungwang ih hoon uno raaho doh ah!”

⁴³ Jisu ih baatta, “Ngah ih kakham hala, an chinyah Jumlam nah nga damdoh roong angho.”

Jisu tak thoonta

(*Mat 27:32-44; Mk 15:21-32; Jn 19:17-27*)

⁴⁴⁻⁴⁵ Erah tok adi rangnithung asih saapoot

nyi angta rangsa rah nakdat ano harep ni rangja ko saasong saapakjom tuk ih laamang ih hoonta; eno Rangteenok ni chiita nyuh loong ah khoonyi khoonyi ih khoodatta. ⁴⁶ Jisu ah erong ih riinghuungta, “Ewah! Ngah ih ngaachi ngaala an lak ni kohala!” Erah ah jeng ano tiita.

⁴⁷ Sipaahi saahaap ah ih erah loong ah tup ano, Rangte rang ah phoongta, ame jeng ano ah, “Amiisak heh bah mise ju ang kota!”

⁴⁸ Tumjih angla ih sokte lomkhon rumta mina loong ah neng nok ni ngaak wang rum adi, neng teekhuh ah buh rum ano thungthih rumta. ⁴⁹ Jisu men jatte loong nyia Galili nawa minuh loong heh lilih ih phan khoomte loong ah haloot ni chap rum ano ban sok rumta.

Jisu mangbengta

(Mat 27:57-61; Mk 15:42-47; Jn 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Erah di mih wasiit heh men ah Josep Arimathia nok hate, Judia hah nawa angta. Heh ah wase nyi mih ih soomtuute angta, heh ih Rangte Hasong kaat ah bansokte angta. Heh ah ngoong awang dung ni phokhoh taat ang abah uh, neng kaanthot nyia neng reeraang adi takah roong junta. ⁵² Heh ih Pilat pandi wang ano Jisu mang ah suh wangta. ⁵³ Eno heh ih mang ah datthiin ano, nyuleep nyuh ih khon ano mangbeng ah jong jaan khoni thoh ano wahoh babah uh lathaak bengka adi thiin kaatta. ⁵⁴ Erah sa ah sa banga rangwuung angta, eno Jehudi naangtonga ah thok ih taha.

⁵⁵ Galili nawa Jisu lilih ih wang rum taha loong ah Josep damdi roongwang rum ano Jisu mang ah mamet thiin rumha ih mangbeng ah sokwang rumta. ⁵⁶ Eno neng nok ni ngaak wang rum ano etingtak etjih nyia phontum mang sak adoh hut suh jam wang rumta.

Neng tongta sa ah Hootthe jun ih Jehudi naangtongsa angta.

24

Ngaaksaat eta

(Mat 28:1-10; Mk 16:1-8; Jn 20:1-10)

¹ Naangtongsa rangkhano ih minuh loong ah mangbeng ni karumta, neng ih ban thiin rumta phontum loong ah piikaat et rumta. ² Eno neng ih mangbeng luung dowaja jong ah dokkoong cho ih japtup karumta, ³ eno nopkhoom wang rum adi; Jisu mang ah tajaptup rumta. ⁴ Neng erah di chap rum ano paatja rum adi, baphuk ih neng reeni mih wanyi nyuh akhat phaakjaaja ih phaak arah dongchap nyuuta. ⁵ Rapne ih cho rum ano, minuh loong ah neng khorong ah ngot rum ano hah ni kotbon rumta, eno miwah nyi rah ih liita, "Sen ih tekhang dung ni ething ah mamet jam sok han? ⁶ Heh aadi tah angka; heh ngaaksaat eta. Dokthun et an heh ih sen suh Galili ni baat tahan ah: ⁷ 'Mina Sah rangdah mina lak nah korum ah eno, siiwi rum ano Bangphak nah rapbot rum ah, eno sa jom doh ewe ngaakthing eah.' "

23:56 23:56 Hpkt 20:10; Hodb 5:14   **24:6** 24:6 Mat 16:21; 17:22,23; 20:18,19; Mk 8:31; 9:31; 10:33,34; Luk 9:22; 18:31-33

⁸ Eno minuh loong ah ih heh jengkhaap ah dokthun rumta, ⁹ mangbeng nawa ngaak wang rum ano heliphante asih wasiit nyia miloong asuh baatwan rumta. ¹⁰ Minuh loong men ah Meeri Megdalini, Joon nah, nyia Jeems nuh Meeri loong ah ang rumta; neng nyia minuh wahoh loong ah ih heh kaamwah loong asuh baatwan rumta. ¹¹ Enoothong kaamwah loong ah ih minuh jengkhaap asuh lalangka tiit ih li rumta, eno neng ih tahanpi rumta. ¹² Enoothong Pitar ah mangbeng ko ni doksoon kah ano; kotbon ano sok kata eno tumjih uh takaptupta mang loop nyuleep lalak ba angta. Eno paatja rum ano nok ni ngaakwang rumta tumjih angla eah. *

Emmais lamko ih kata
(Mk 16:12,13)

¹³ Erah saasa adi Jisu liphante wanyi Emmais hadaang ni kah nyuuta, erah hah ah Jerusalem nawa ih me sinet taan haloh angta, ¹⁴ eno nengnyi ih erah mamah angta tiit loong ah thoidi waan kah nyuuta. ¹⁵ Nengnyi erah tiit ah thoidi roongwaan lam ih khoom nyu adi, Jisu ah nengnyi reeni dong haano nyi damdi roong khoom kata; ¹⁶ eno nengnyi ih Jisu ah tup bah tup et nyuuta ang abah uh, tasamjat nyuuta. ¹⁷ Jisu ih nyi suh liita, "Setnyi lam khoom damdi, tumjih tiit waan lansih?"

Nyi ah thungjoong damdi chap ruh ih nyuuta. ¹⁸ Eno wasiit, heh men Koleopas, rah ih heh suh chengta, "Jerusalem ni dongkhoomte an luulu

---

* **24:12** 24:12 Mararah le adi wet hin 12 ah taraangka

tam anglu miinyah manbah tumjih angti loong ah lajat thang ah?”

¹⁹ “Tumjih akoh?” heh ih we ngaak chengta.

“Najaret nawa Jisu angta tiit ah,” nyi ih ngaakbaat nyuuta. “Erah mina ah khowah angta eno Rangte nyia mina loong ih uh heh suh chaan apaan mih et thiikta heh jengkhaap nyia heh reeraang loong asuh ah. ²⁰ Seng romwah phokhoh loong nyia hadaang phansiitte loong ih heh ah tek haat thuk rumta. ²¹ Eno seng ih heh suh taat laalomti Ijirel mina loong pangte heh esiit eah! Erah ang khodi, chiinyah dowah ih hesa sa jom angla. ²² Sengdung nawa minuh loong ih paatja thuk hali, neng rangkhano mangbeng ni taat sokkah rum ano, ²³ heh mang ah tajaptup karumta. Neng ih mot amang ni rangsah thong japtup rumta tih eno Jisu bah ejen ngaakthing eta ih baat rum arah tiit ah ngaakbaat wan rumhala. ²⁴ Eno sengdung dowah marah marah ih sokkah rum ano minuh loong ih baatta rah amiisak angta, eno neng ih heh mang ah takap tup rumta.”

²⁵ Eno Jisu ih neng suh li rumta, “Sen mame thungko lan, khowah ih baat tahan jengkhaap loong ah adi mamah lahanpi elan! ²⁶ Kristo ah emamah ih chamnaang ano heh men raksiit jih taba angta?” ²⁷ Eno Jisu ih heh teewah tiitwaan Rangteele ni mamet raangta loong rah huk jangbaat korumta, Moses leedap nawa phang baat ano wahoh khowah loong leedap ni raangta tiit loong anep baat korumta.

²⁸ Neng marah hadaang ni karumta erah hah

re adi thokkhoom rum adi, Jisu ah nengnyi miksok di haloot ni moongkhoom kala likhiik ih reeraangta; ²⁹ erah thoidi nyi ih tang nyuuta, “Sek damdoh roongtang jamho; rangsa tham ih kala. “Erah thoih ih heh nyi damdi roongtang jamta. ³⁰ Heh ah nengnyi damdi phaksat suh roongtong adi, baanlo ah toonpi ano, romseetam jengkhaap jengta; eno baanlo ah bunphiit ano nyi suh koh nyuuta. ³¹ Erah lidi ba nengnyi mik ah laang ano heh ah kok samjat nyuuta, enoonthong nyi miktup nawa emat eta. ³² Eno waan nyuuta, “Heh lam ni sek damdi Rangteele ni raangha tiit roongwaan taha adi sek sak ni weeluungla likhiik angta ni ih?”

³³ Eno echaan ih Jerusalem ko ih ngaakwang nyuuta, eno erah di heliphante loong asih wasiit ah miloong damdi eroom ih lomtong rum arah japtup wang nyuuta ³⁴ eno baat nyuuta, “Teesu ah amiimi ih ngaakthing eta! Heh Simoon reeni nep dong taha!”

³⁵ Nyi ih lam ni tumjih angta loong ah neng suh jangbaat koh nyuuta, nyi ih Teesu ih baanlo bunphiitta adi mamet jat nyuuta loong tiit anep baat korumta.

Jisu heliphante loong reeni dongta

(Mat 28:16-20; Mk 16:14-18; Jn 20:19-23; Esm 1:6-8)

³⁶ Neng suh erah tiit ah baat nyu adi Teesu ah heh teetewah neng dung ni dongchap ano baat rumta, “Semroongroong ih toomtong an.” †

---

† 24:36 24:36 Mararah leedap adi arah taraangka “Tengmang-mang ih toomtong an ah.”

³⁷ Neng ah echo ih rumta, jook japtup hi et thun rum ano ah. ³⁸ Enoothong heh ih neng suh liirumta, “Sen tume paatja lan? Sen thung ni erah mongchi tenthun ah mame thok hala? ³⁹ Ngaalak ngaalah ah sokthaak he, eno jat an arah nga teeteewah hanih. Taajoot et thaak he ba eno laajat jan, tumeah jook doh bah heh han nyia heh raang amuk ang ah, Nga sak nawa likhiik ah.”

⁴⁰ Heh ih erah baat rum ano helak helah ah noisok rumta.‡ ⁴¹ Erah di uh neng ih tajen hanpi rumta, neng tenroon lam ih rapne ih paatja rumta; eno Jisu ih cheng rumta, “Sen jiinni phaksat jih eje nih ah?” ⁴² Neng ih nyasi eniin thasiit korumta, ⁴³ eno heh ih neng panpan di phakta.

⁴⁴ Eno neng suh baat rumta, “Arah loong tiit ah ngah sen damdi roongtong tahang adi kabaat rum taha: jaatrep nga raangtaan suh Moses Hootthe ni, raangthiinta nyia khowah loong ih raangta erah damdi Dewid Boongle ni raangta loong ah amiisak angla.”

⁴⁵ Eno Rangteele ni raangta loong ah toomjat rum ah ih neng thung ah laangsiit korumta, ⁴⁶ eno baat rumta, “Erah tiit ah amet raangha: Kristo ah chamnaang jaatjaat eah eno sa jom li-doh tek nawa ngaaksaat eah, ⁴⁷ eno heh mendoh mina sekthun tiit jengkhaap nyia rangdah biin anaan tiit ah deek rep mina suh tumbaat koh ah phangkhothoon ah Jerusalem nah baat ah. ⁴⁸ Arah loong tiit haaki ah sen loong. ⁴⁹ Eno nga

---

‡ **24:40** 24:40 Mararah leedap adi wet hin 40 ah taraangka
24:49 24:49 Esm 1:4

teeteewah ih sen suh seng wah ih tumjih kotsuh kakhanta rah koh rumha. Enoothong sen ah samnuthung nah ban tong jaatjaat ejih ang ah, sen sak nah rang nawa chaan maang raakraak ah.”

Jisu rang ni toonsiit wanta
(Mk 16:19,20; Esm 1:9-11)

⁵⁰ Eno neng loong ah samnuthung nawa Bethani mathan loot ah erathan ih siitkaat rumta, erah di heh lak ah toon ano romseetam korumta. ⁵¹ Jisu ih romse ah tamkoh rum ano, neng re nawa dokkhoom ano rang ni toonsiit wanta. § ⁵² Neng ih heh rang ah soom rum ano, tenroon woksoon ih Jerusalem ni ngaakwang rumta, ⁵³ eno Rangteenok ni saapoot rookwih rangsoom rangtu ih Rangte suh jengseera rumta.

24:50 24:50 Esm 1:9-11 § **24:51** 24:51 Mararah leedap adirang ni toonsiit wanta jengkhaap ah taraangka

Esa Leedap Ena Banlam
The New Testament in the Tutsa Naga language of
India: first Bible translation based on TEV (Good
News)

copyright © 2018 The Word for the World International

Language: Totcha (Naga, Tutsa)

Contributor: The Word for the World South Asia

The New Testament in Tutsa
published as

ESA LEEDAP
Ena Banlam

The Word For The World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 19 Apr 2023

0319255d-0e34-582b-b899-800e25ff50de